

بخش یکم: «کلیات»

- ۳ اصولی از قانون اساسی مرتبط با آموزش عالی.
- ۵ جایگاه، اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- ۹ سیاست های کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور.
- ۱۲ سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران.
- ۱۴ سیاست های کلی برنامه پنجم توسعه.
- ۱۵ نقشه جامع علمی کشور.
- ۵۷ آیین نامه ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور.
- ۶۱ موادی از قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران.
- ۷۸ قانون اهداف، وظایف و تشکيلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۸۷ شاخص های ارزیابی آموزش عالی.
- ۱۱۲ قانون تشکیل بیات های انسانی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی.
- ۱۱۶ قانون تاسیس دانشگاه تهران.

اصولی از قانون اساسی مرتبط با آموزش عالی مصوب مجلس شورای اسلامی

اصل دوم - جمهوری اسلامی ایران نظامی است بر پایه ایمان به:

۱- ...؛

۲- ...؛

۶- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسؤولیت او در برابر خدا که از راه:
الف) اجتهاد مستمر فقهای جامع الشرایط براساس کتاب و سنت معصومین سلام الله
علیهم اجمعین؛

ب) استفاده از علوم و فنون و تجارب پیشرفته بشری و تلاش در پیشبرد آنها؛
ج) ... قسط و عدل و استقلال سیاسی و اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی را
تأمین می کند.

اصل سوم - دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور
در اصل دوم، امکانات خود را برای امور زیر به کار برد:

۱- ...؛

۲- ...؛

۳- آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه، در تمام سطوح و تسهیل و
تعمیم آموزش عالی؛

۴- تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه های علمی، فنی، فرهنگی
و اسلامی از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان؛

۵-

اصل سی ام - دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت
تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سر حد خودکفایی

۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

کشور به‌طور رایگان گسترش دهد.

اصل یکصد و چهل و یکم (اصلاحی ۱۳۶۸/۵/۶) - رییس جمهور، معاونان رییس جمهور، وزیران و کارمندان دولت نمی‌توانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع مختلف شرکت‌های خصوصی، جز شرکت‌های تعاونی ادارات و مؤسسات برای آنان ممنوع است. سمت‌های آموزشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی از این حکم مستثنا است.^{۲۱}

۱- اصل یکصد و چهل و یکم مصوب ۱۳۵۸ - رییس جمهور، نخست وزیر، وزیران و کارمندان دولت نمی‌توانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای ملی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع مختلف شرکت‌های خصوصی، جز شرکت‌های تعاونی ادارات و مؤسسات برای آنان ممنوع است. سمت‌های آموزشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی از این حکم مستثنا است.

۲- نک: قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۱

**جایگاه، اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب
جلسات ۳۸۸، ۳۹۲، ۳۹۳، ۴۰۷، ۴۰۸ و ۴۰۹ مورخ ۷۶/۸/۶،
۷۶/۷/۲۲، ۷۵/۱۲/۱۴، ۷۵/۱۱/۳۰، ۷۵/۹/۲ و ۷۶/۸/۲۰
شورای عالی انقلاب فرهنگی**

جایگاه

شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان مرجع عالی سیاست گذاری، تعیین خط‌مشی، تصمیم‌گیری و هماهنگی و هدایت امور فرهنگی، آموزشی و پژوهشی کشور در چارچوب سیاست‌های کلی نظام محسوب می‌شود و تصمیمات و مصوبات آن لازم‌الاجرا و در حکم قانون است.

شورای عالی با مأموریت تصحیح و ارتقای فرهنگ و سازماندهی امور فرهنگی برای حفظ استقلال و تحکیم و تعمیق تدین و فرهنگ دین باوری و در جهت تحقق تمدن نوین اسلامی فعالیت می‌نماید.

اهداف

- ۱- گسترش و نفوذ فرهنگ اسلامی در شؤون جامعه و تقویت انقلاب فرهنگی و اعتلای فرهنگ عمومی؛
- ۲- تزکیه محیط‌های علمی و فرهنگی از افکار مادی و نفی مظاهر و آثار غربزدگی از فضای فرهنگی جامعه؛
- ۳- تحول دانشگاه‌ها و مدارس و مراکز فرهنگی و هنری براساس فرهنگ صحیح اسلامی و گسترش و تقویت هرچه بیشتر آنها برای تربیت متخصصان متعهد و اسلام شناسان متخصص و مغزهای متفکر و وطن‌خواه و نیروهای فعال و ماهر و استادان و مربیان و معلمان معتقد به اسلام و استقلال کشور؛
- ۴- تعمیم سواد و تقویت و بسط روح تفکر و علم‌آموزی و تحقق و استفاده از

۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دستاوردها و تجارب مفید دانش بشری برای نیل به استقلال علمی و فرهنگی؛

۵- حفظ و احیا و معرفی آثار اسلامی و ملی؛

۶- نشر افکار و آثار فرهنگی و انقلاب اسلامی و ایجاد و تحکیم روابط فرهنگی با کشورهای دیگر به‌ویژه با ملل اسلامی.

وظایف

- ۱- تدوین اصول سیاست فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تعیین اهداف و خط‌مشی‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجتماعی کشور؛
- ۲- تجزیه و تحلیل شرایط و جریان‌ات فرهنگی جهان و تبیین تأثیر کانون‌ها و ابزارهای مهم در این زمینه و اتخاذ تدابیر مناسب؛
- ۳- بررسی و تحلیل شرایط و جریان‌ات فرهنگی، ارزشی و اجتماعی جامعه به‌منظور تعیین نقاط قوت و ضعف و ارایه راه‌حل‌های مناسب؛
- ۴- بررسی الگوهای توسعه و تحلیل آثار و پیامدهای فرهنگی سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور و ارایه پیشنهاد‌های اصلاحی به مراجع ذی‌ربط؛
- ۵- تبیین و تعیین شاخص‌های کمی و کیفی برای ارزیابی وضع فرهنگی کشور؛
- ۶- بررسی و ارزیابی وضع فرهنگ، آموزش و تحقیقات کشور؛
- ۷- تدوین و تصویب سیاست‌های اساسی تبلیغات کشور؛
- ۸- تهیه و تدوین مبانی و شاخص‌های دانشگاه متناسب با نظام اسلامی و طراحی راه کارهای تحقق آن؛
- ۹- تعیین سیاست‌های نظام آموزشی و پرورشی و آموزش عالی کشور؛
- ۱۰- تهیه و تصویب طرح‌های مناسب در جهت تقویت و ارتقای تبلیغات دینی و حمایت از فعالیت‌های مردمی به‌ویژه احیا و عمران مساجد؛
- ۱۱- تهیه و تصویب طرح‌های راهبردی و کاربردی برای ایجاد مناسبات سالم و سازنده اجتماعی و اصلاح ناهنجاری‌ها؛
- ۱۲- تهیه و تصویب سیاست‌ها و طرح‌های لازم برای رشد و تقویت باورها و گرایش‌های دینی، معنوی و فرهنگی در جامعه و گسترش فرهنگ عفاف؛
- ۱۳- سیاست‌گذاری و تصویب طرح‌های مناسب برای گسترش روحیه تعهد و

بخش اول: کلیات / ۷

احساس مسؤولیت فرهنگی در جامعه و تشویق مردم به مشارکت در صحنه‌های مختلف فرهنگی، سیاسی و انقلابی؛

۱۴- شناخت نیازهای فکری و معرفتی ضروری و تهیه طرح‌های لازم برای فعالیت‌اندیشمندان و به‌کارگیری امکانات پژوهشی حوزه و دانشگاه برای پاسخ‌گویی به آن نیازها؛

۱۵- تهیه و تصویب طرح‌های مناسب برای شناسایی و معرفی مظاهر، مجاری و شیوه‌های هجوم فرهنگی دشمنان به مبانی اندیشه، فرهنگ و ارزش‌های اسلامی و انقلابی و طراحی راهبردها و تدابیر لازم برای دفع آن؛

۱۶- برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های خاص برای شناسایی، جذب و تعالی فکری نخبگان و تربیت و پرورش علمی و معنوی استعدادهای درخشان و بهره‌گیری از توانایی‌ها و ابتکارات و خلاقیت‌های آنان؛

۱۷- تهیه و تصویب برنامه‌ها و طرح‌های همکاری حوزه و دانشگاه در زمینه‌های علمی، آموزشی و پژوهشی؛

۱۸- طراحی سیاست‌های مناسب برای اصلاح نگرش جامعه نسبت به شأن و منزلت زن (براساس تعالیم عالیه اسلام) و تدوین برنامه‌های کارآمد به‌منظور تحکیم بنیان خانواده و ارایه الگوی زن مسلمان؛

۱۹- سیاست‌گذاری تدوین کتب درسی و تعیین ضوابط نشر کتاب و تولیدات هنری و فرهنگی؛

۲۰- سیاست‌گذاری و ساماندهی نظام اطلاع‌رسانی کشور و نحوه نظارت بر آن؛

۲۱- تهیه و تصویب اصول فرهنگی سیاست‌های سیاحتی و زیارتی؛

۲۲- تصویب اصول کلی و سیاست‌های توسعه روابط علمی، پژوهشی و فرهنگی با کشورهای دیگر؛

۲۳- موضع‌گیری در سطح بین‌المللی نسبت به تحریفات فرهنگی علیه اسلام و جمهوری اسلامی ایران؛

۲۴- تصویب ضوابط تأسیس مؤسسات و مراکز علمی، فرهنگی، تحقیقاتی، فرهنگستان‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و تصویب اساسنامه هر یک و تجدید نظر در اساسنامه‌های مؤسسات مشابه عنداللزوم؛

۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۲۵- تصویب ضوابط کلی گزینش مدیران، استادان، معلمان، و دانشجویان، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و فرهنگی و مدارس کشور و تعیین مرجع برای گزینش آنان؛
- تبصره- نامزد ریاست دانشگاه‌ها را وزرای فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای تأیید به شورا معرفی می‌کنند.
- ۲۶- سیاست‌گذاری به‌منظور ریشه‌کن کردن بی‌سوادی؛
- ۲۷- تعیین مرجع برای طرح، تدوین و تصویب برنامه‌های فرهنگی، پژوهشی، آموزشی، علمی و تحقیقاتی؛
- ۲۸- نظارت و پی‌گیری مستمر بر اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و ارزیابی نتایج و حمایت از اجرای آنها و نیز نظارت بر عدم مغایرت طرح‌ها و برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی به اجرا درآمده توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات و سازمان‌ها با اصول سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مصوب فرهنگی کشور.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سیدمحمد خاتمی

سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور در بخش آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی مصوب ۱۳۸۳/۱۲/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام

بر اساس بند اول اصل یکصد و دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای اوامر مورخ ۱۳۷۷/۱/۱۵ مقام معظم رهبری، نظر مشورتی نهایی شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام درخصوص سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور در بخش آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی، طی ۸ ماده و ۱۹ بند به شرح ذیل به تصویب رسید.

ماده ۱- توسعه متوازن کمی و کیفی نظام آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی با هدف:

۱-۱- تولید علم؛

۲-۱- تعمیق شناخت معارف دینی و مبانی انقلاب اسلامی به‌ویژه در علوم انسانی؛

۳-۱- تربیت نیروی انسانی کارآمد و مومن، ارتقای توانمندی و سطح علمی منابع

انسانی؛

۴-۱- توسعه نوآوری و نظریه‌پردازی علمی؛

۵-۱- تحکیم پیوند میان نظام آموزش عالی با زنجیره تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای،

فناوری و تولید با اولویت نیازهای کشور؛

۶-۱- ایجاد بسترهای مناسب جهت دستیابی آسان به تحصیل علم، کسب

مهارت‌های فنی و تخصصی معتبر برای افراد مستعد و علاقه‌مند با تنوع بخشی به نظام

آموزش عالی، حمایت از بخش خصوصی و استفاده از مشارکت مردمی.

ماده ۲- هدایت نظام آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی کشور در جهت توسعه علوم

پایه و تحقیقات بنیادی، افزایش خلاقیت، روزآمد ساختن دانشگاه‌ها با تأکید بر:

۱۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱-۲- ارتقای منزلت و بهبود معیشت استادان؛
- ۲-۲- اهتمام به علوم انسانی و زبان و ادب فارسی؛
- ۳-۲- تعیین اولویت‌ها در آموزش و پژوهش برای تأمین نیازهای کشور و نیل به جایگاه اول علمی و فنی در منطقه؛
- ۴-۲- توجه به مبانی و احیای تاریخ علمی و فرهنگی اسلام و ایران به‌منظور تقویت هویت اسلامی و ملی و خودباوری دانشجویان و پژوهش‌گران؛
- ۵-۲- توسعه مناسبات منطقه‌ای و همکاری‌های بین‌المللی.
- ماده ۳- بهینه‌سازی ساختار نظام آموزشی و تحقیقاتی کشور با هدف ارتقای بهره‌وری و شکوفایی علمی با تأکید بر:
- ۱-۳- تقویت منابع مالی پایدار و متنوع در دانشگاه‌ها و تجهیز زیربنای آموزشی و پژوهشی و ارتقای شاخص‌های توسعه علوم و فناوری با توجه به استانداردهای جهانی؛
- ۲-۳- اصلاح نظام پذیرش دانشجو؛
- ۳-۳- استقرار نظام مالکیت معنوی در کشور؛
- ۴-۳- طراحی و تدوین متون، کتب و برنامه‌های درسی براساس مبانی فکری اسلام به‌ویژه در رشته‌های علوم انسانی در نظام آموزشی و پژوهشی کشور و اهتمام به بسط نظریه‌پردازی در این زمینه؛
- ۵-۳- اصلاح و توسعه نظام آموزشی کشور در جهت متناسب نمودن ترکیب نیروی انسانی ماهر و متخصص با نیازها، مزیت‌ها، ظرفیت‌ها و تحولات علمی در داخل و خارج کشور؛
- ۶-۳- ایجاد نظام شایسته‌سالاری در مدیریت آموزشی و تحقیقاتی کشور مبتنی بر تخصص و تعهد؛
- ۷-۳- بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته در نظام آموزش و تحقیقات کشور؛
- ۸-۳- ایجاد ساختار مناسب برای تحکیم پیوند حوزه و دانشگاه و تقویت همکاری‌های مستمر راهبردی در عرصه‌های اجتماعی، آموزشی، علمی و تحقیقاتی با تأکید بر نظریه‌پردازی علمی به‌ویژه در علوم انسانی، تبادل استاد و دانشجو، ایجاد مراکز علمی شامل بین رشته‌ای، دوره‌ها و پژوهش‌های مشترک و نظریه‌پردازی علمی در

بخش اول: کلیات / ۱۱

زمینه الگوهای توسعه و رابطه علم و دین با هدف تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی.

ماده ۴- اهتمام به اصل پرورش در کنار آموزش و پژوهش، ارتقای کیفیت عقیدتی، علمی و عملی هیأت‌های علمی موجود و تربیت اساتید و معلمان مؤمن به اسلام و متعهد به انقلاب و علاقه‌مند به اعتلای کشور.

ماده ۵- ساماندهی به نظام اعتبارسنجی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها مبتنی بر توانایی، کارایی و اثربخشی و سازماندهی به نظام ارتقای هیأت علمی و ارزیابی پژوهش‌گران با معیار تولید علم و فعالیت‌های کاربردی و توسعه‌ای و رفع نیازها و مشکلات علمی و فنی کشور.

ماده ۶- ساماندهی به نظام آمار و اطلاعات علمی و پژوهشی دولتی و غیردولتی به‌ویژه حوزه‌های علمیه و ایجاد ساختارهای لازم برای تبدیل نتایج فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی به تجربه‌های انباشته و قابل دسترسی.

ماده ۷- تعریف، شناسایی، هدایت، پرورش، جذب و به‌کارگیری استعداد‌های درخشان و ایجاد بسترهای مناسب جهت جذب و پیش‌گیری از مهاجرت نخبگان، استفاده از ظرفیت‌های علمی و فنی ایرانیان مقیم خارج و جذب متخصصان و محققان برجسته سایر کشورها در صورت نیاز.

ماده ۸- برنامه‌ریزی برای افزایش نقش دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و فرهنگستان‌ها در ارتقای کارآمدی نظام، دفاع از مرزهای اعتقادی، وحدت و امنیت ملی و صیانت از فرهنگ و هویت ملی - اسلامی در برابر تهاجم فکری و فرهنگی بیگانگان.

مصوبه فوق مشتمل بر هشت (۸) ماده و نوزده (۱۹) بند در جلسه رسمی روز شنبه مورخ پانزدهم اسفند ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و سه شورای مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام - اکبر هاشمی رفسنجانی

**سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران،
در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی ابلاغی مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۱
مقام معظم رهبری (دام ظلّه)**

با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه‌ریزی شده و مدبرانه جمعی و در مسیر تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی، در چشم‌انداز ۲۰ ساله، ایران کشوری است توسعه‌یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل.

جامعه ایرانی در افق این چشم‌انداز، چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت:

- توسعه‌یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی، با تاکید بر مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی؛

- برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی؛

- امن، مستقل و مقتدر با سامانه دفاعی مبتنی بر بازاریابی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت؛

- برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب؛

- فعال، مسؤولیت‌پذیر، ایشارگر، مومن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی

بخش اول: کلیات / ۱۳

ایران و مفتخر به ایرانی بودن؛

- دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تاکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل؛

- الهام‌بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم‌سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای براساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی (ره)؛
- دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

ملاحظه- در تهیه، تدوین و تصویب برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالیانه، این

نکته مورد توجه قرار گیرد که:

شاخص‌های کمی کلان آنها از قبیل، نرخ سرمایه‌گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال و تورم، کاهش فاصله درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه، رشد فرهنگ و آموزش و پژوهش و توانایی‌های دفاعی و امنیتی باید متناسب با سیاست‌های توسعه و اهداف و الزامات چشم‌انداز، تنظیم و تعیین گردد و این سیاست‌ها و هدف‌ها به‌صورت کامل مراعات شود.

ابلاغی مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۱ مقام معظم رهبری

سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه در حوزه آموزش عالی مصوب ۱۳۸۷/۱۰/۲۱ مقام معظم رهبری (دام ظلّه)

امور علمی و فناوری

- ۷- تحول در نظام آموزش عالی و پژوهش در موارد زیر:
 - ۷-۱- افزایش بودجه تحقیق و پژوهش به سه درصد تولید ناخالص داخلی تا پایان برنامه پنجم و افزایش ورود دانش آموختگان دوره کارشناسی به دوره‌های تحصیلات تکمیلی به ۲۰ درصد؛
 - ۷-۲- دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن در برنامه پنجم؛
 - ۷-۳- ارتباط مؤثر بین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی با صنعت و بخش‌های مربوطه جامعه؛
 - ۷-۴- توانمندسازی بخش غیردولتی برای مشارکت در تولید علم و فناوری؛
 - ۷-۵- دستیابی به فناوری‌های پیشرفته مورد نیاز؛
 - ۸- تحول در نظام آموزش و پرورش با هدف ارتقای کیفی آن براساس نیازها و اولویت‌های کشور در سه حوزه دانش، مهارت و تربیت و نیز افزایش سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان؛
 - ۹- تحول و ارتقای علوم انسانی با تقویت جایگاه و منزلت این علوم، جذب افراد مستعد و با انگیزه، اصلاح و بازنگری در متون و برنامه‌ها و روش‌های آموزشی، ارتقای کمی و کیفی مراکز و فعالیت‌های پژوهشی و ترویج نظریه‌پردازی، نقد و آزاد اندیشی؛
 - ۱۰- گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری از طریق: ارتقای منزلت اجتماعی، ارتقای سطح علمی و مهارتی، رفع دغدغه خطرپذیری مالی در مراحل پژوهشی و آزمایشی نوآوری‌ها، کمک به تجاری‌سازی دستاوردهای آنان؛
 - ۱۱- تکمیل و اجرای نقشه جامع علمی کشور.

نقشه جامع علمی کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی

سند نقشه جامع علمی کشور که در جلسات ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۶، ۶۶۸، ۶۶۷، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸ و ۶۷۹ مورخ ۸۹/۳/۲۱، ۸۹/۳/۴، ۸۹/۳/۱۸، ۸۹/۴/۱۵، ۸۹/۴/۲۹، ۸۹/۵/۲۶، ۸۹/۷/۶، ۸۹/۷/۲۰، ۸۹/۷/۲۷، ۸۹/۸/۴، ۸۹/۸/۱۱، ۸۹/۸/۱۸، ۸۹/۹/۲، ۸۹/۹/۱۶، ۸۹/۹/۳۰ و ۸۹/۱۰/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است، به پیوست برای اجرای ابلاغ می‌شود:

مقدمه

دستیابی به آرمان‌های بلند نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران مستلزم تلاش همه‌جانبه در تمام ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. از این رو تدوین و اجرای برنامه‌های پیشرفت در بازه‌های زمانی معین و اختصاص منابع لازم برای تحقق اهداف این برنامه‌ها از لوازم ضروری احراز جایگاهی در شأن ایران اسلامی است. از سوی دیگر مقوله علم و فناوری از مهم‌ترین زیرساخت‌های پیشرفت کشور و ابزار جدی رقابت در عرصه‌های مختلف است. به این ترتیب تحقق آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی ایران نظیر احیای تمدن عظیم اسلامی، حضور سازنده، فعال و پیشرو در میان ملت‌ها و کسب آمادگی برای برقراری عدالت و معنویت در جهان در گرو پیشرفتی همه‌جانبه در علم است؛ علمی که دارای سه شاخصه عدالت، معنویت و عقلانیت است. در پرتو چنین علمی است که جامعه بشری آمادگی تحقق حکومت جهانی انسان کامل را یافته و در سایه چنین حکومتی، ظرفیت و استعدادهای بشر به شکوفایی و کمال خواهد رسید. تحقق این هدف نیازمند ترسیم نقشه راهی است که در آن نحوه طی مسیر، منابع و امکانات لازم، تقسیم کار در سطح ملی و الزامات طی این مسیر، به‌طور شفاف و دقیق

۱۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخص شده باشد. از این رو لازم است چشم‌انداز و راهبردهای علم و فناوری در سطوح کلان و عملیاتی تر نظیر برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور، تدوین شود. در ترسیم این نقشه کوشش شده تا با الهام‌گیری از اسناد بالادستی و بهره‌گیری از ارزش‌های بنیادین آنها و توجه به اهداف راهبردی نظام جمهوری اسلامی ایران، چشم‌انداز علم و فناوری در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی تبیین شود. در این چشم‌انداز، «جمهوری اسلامی ایران با اتکال به قدرت لایزال الهی و با احیای فرهنگ و برپایی تمدن نوین اسلامی- ایرانی برای پیشرفت ملی، گسترش عدالت و الهام‌بخشی در جهان، کشوری برخوردار از انسان‌های صالح، فرهیخته، سالم و تربیت یافته در مکتب اسلام و انقلاب و با دانشمندانی در تراز برترین‌های جهان؛ توانا در تولید و توسعه علم و فناوری و نوآوری و به‌کارگیری دستاوردهای آن و پیشتاز در مرزهای دانش و فناوری با مرجعیت علمی در جهان» خواهد بود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی با درکی هوشمندانه از ظرفیت کشور در ایفای این نقش خطیر و نیز با اشراف بر امکانات و استعداد‌های عظیم موجود در کشور، خواستار هدف‌گذاری دقیق در زمینه علم و فناوری و برنامه‌ریزی‌های عملیاتی، زمان‌بندی شده و یکپارچه در سطوح مختلف این عرصه شده‌اند. ایشان بارها بر لزوم بهره‌برداری بهینه از مجموعه منابع کشور برای حرکتی منظم و پیوسته از وضعیت موجود به جایگاه علمی آرمانی، در قالب نقشه جامع علمی کشور تأکید داشته‌اند. این تأکیدات در کنار رهنمودهای سال‌های گذشته معظم‌له با مضامین جنبش نرم‌افزاری و نهضت تولید علم و نیز انتظار جدی ایشان برای اهتمام و جدیت در مسیر پیشرفت علمی کشور موجب گردید که تدوین نقشه جامع علمی کشور به‌طور ویژه در دستور کار شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گیرد.

نقشه جامع علمی کشور بنا به تعریف، مجموعه‌ای است جامع و هماهنگ و پویا و آینده‌نگر، شامل مبانی، اهداف، سیاست‌ها و راهبردها، ساختارها و الزامات تحول راهبردی علم و فناوری مبتنی بر ارزش‌های اسلامی برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله کشور؛ در این سند تلاش شده بر مبانی ارزشی و بومی کشور، تجربیات گذشته و نظریه‌ها و نمونه‌های علمی و تجارب عملی تکیه شود. در این خصوص توجه به نکات زیر ضروری است:

بخش اول: کلیات / ۱۷

- نقشه جامع علمی کشور در چارچوب رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی (ره) و مقام معظم رهبری و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است و با پیش‌بینی سازوکارهای لازم به‌روزرسانی، توانایی تبیین ساحت علمی الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت را دارا می‌باشد.

- این نقشه حاصل برنامه‌ریزی و فعالیت و تلاش کارگروه‌های متعدد کارشناسی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ انجام پژوهش‌های گوناگون؛ بهره‌گرفتن از پژوهش‌های موجود و مشارکت جمع‌زیادی از صاحب‌نظران و اندیشمندان عرصه علم و فناوری کشور اعم از دست‌اندرکاران سیاست‌گذاری و مدیریت کلان نظام علمی کشور، مدیران، استادان و پژوهش‌گران دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها، قطب‌ها و انجمن‌های علمی، کارشناسان آموزش و پرورش، صاحب‌نظران حوزه علمیه قم و مدیران و مسؤولان علم و فناوری از دستگاه‌ها و بخش‌های اجرایی کشور است که از همه آنان قدرانی و تشکر می‌شود.

- مجموعه پژوهش‌ها و آرای صاحب‌نظران که پشتوانه علمی و پژوهشی این نقشه محسوب می‌شوند در قالب مجلدات متعدد تحت عنوان اسناد پشتیبان نقشه جامع علمی کشور تنظیم و برای بهره‌برداری به‌تدریج توسط دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در دسترس عموم قرار می‌گیرد.

با ابلاغ نقشه جامع علمی کشور لازم است کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادها نهایت تلاش خود برای اجرای کامل برنامه‌ها و انجام اقدامات لازم را به‌کار گیرند. امید است که با اجرای این نقشه زمینه و بستر لازم برای تحقق کامل اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و انتظارات به‌حق مقام معظم رهبری از جامعه علمی فراهم شود، ان شاءالله.

فصل اول - ارزش‌های بنیادین و الگوی نظری

نقشه جامع علمی کشور

۱-۱- مبانی و ارزش‌های بنیادین نقشه جامع علمی کشور

مبانی ارزشی نظام علم و فناوری کشور بر پایه مبانی نظری که در مجموعه اسناد پشتیبان نقشه جامع علمی کشور ارایه شده، استوار است و به مثابه روح حاکم بر حرکت

۱۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

علمی کشور، مشخص کننده جهت گیری های نظام و اولویت ها و باید و نبایدها در عرصه های آموزش، پرورش، پژوهش و فناوری برای حرکت در مسیر بسط اندیشه الهی و گسترش اندیشه حاکمیت جهانی و نیل به جامعه جهانی سرشار از عدالت و توحید تحت مدیریت انسان کامل است. مهم ترین این ارزش ها عبارتند از:

- ۱- حاکمیت جهان بینی توحیدی اسلام در کلیه ابعاد علم و فناوری؛
- ۲- علم هدایت گر و هدفمندی آخرت گرایانه علم و فناوری؛
- ۳- عدالت محوری، پرورش استعدادها و دستیابی همگان به خصوص مستضعفان در حوزه علم و فناوری، و تقویت خلاقیت، نوآوری و خطرپذیری در علم؛
- ۴- کرامت انسان با تکیه بر فطرت حقیقت جو، عقل گرا، علم طلب و آزادگی وی؛
- ۵- آزاد اندیشی و تبادل آراء و تضارب افکار (جدال احسن)؛
- ۶- توجه به اصل عقلانیت، تکریم علم و عالم، ارزشمندی ذاتی علم و ضرورت احترام حقوقی و اخلاقی به آفرینش های فکری، علمی و دستاوردهای علمی بشری و بهره گیری از آنها در چارچوب نظام ارزشی اسلام؛
- ۷- علم و فناوری کمال آفرین، توانمندساز، ثروت آفرین و هماهنگ با محیط زیست و سلامت معنوی و جسمی و روانی و اجتماعی آحاد جامعه؛
- ۸- ایجاد تحول بنیادین علمی به خصوص در بازبینی و طراحی علوم انسانی در چارچوب جهان بینی اسلامی؛
- ۹- تعامل فعال و الهام بخش با محیط جهانی و فرایندهای توسعه علم و فناوری در جهان؛
- ۱۰- اخلاق محوری، تقدم مصالح عمومی بر منافع فردی و گروهی، تقویت روحیه تعاون و مشارکت و مسؤولیت پذیری آحاد جامعه علمی و نهادهای مرتبط با آن.

۱-۲- ویژگی های اصلی الگوی نظام علم و فناوری و نوآوری

الگوی مناسب نظام علم و فناوری و نوآوری ویژه جامعه ایرانی که به دنبال احیای فرهنگ و ایجاد تمدن نوین اسلامی- ایرانی است باید ویژگی های اصلی زیر را داشته باشد:

- ۱- ترکیب عرضه محوری و تقاضا محوری: با توجه به اهداف و آرمان ها و اولویت های بلند مدت نظام و کافی نبودن تقاضاهای بخش های اقتصادی و صنعتی از

بخش اول: کلیات / ۱۹

موارد مذکور، برخی حوزه‌های اولویت‌دار باید مورد حمایت ویژه قرار گیرند. این وجه از نظام علم و فناوری معطوف به تولید و عرضه دانش بر مبنای اهداف و آرمان‌های جامعه است. از سوی دیگر افزایش تقاضای نظام‌های فرهنگی، سیاسی، صنعتی و اقتصادی ملی و فراملی و در نتیجه تجاری کردن دانش و فناوری، اهمیت ویژه‌ای در پیشرفت همه‌جانبه و پایدار کشور دارد. بنابراین، الگوی مناسب برای نظام علم و فناوری جامعه ایرانی در این زمینه ترکیبی از الگوهای عرضه محوری و تقاضامحوری است؛

۲- اجتماع دو رویکرد برون‌مداری و درون‌مداری: نظام علم و فناوری جامعه ایرانی از نظر توجه به نیازها و قابلیت‌ها و ظرفیت‌های بومی و مزیت‌های نسبی کشور، درون‌مدار است. از سوی دیگر با توجه به فرصت‌های پیش رو در جهان و کشورهای اسلامی، در عرصه علم و فناوری با جهان اسلام و سایر کشورها مشارکت فعال دارد و بنابراین در این زمینه برون‌مدار است؛

۳- تلفیق آموزش با تربیت و پژوهش و مهارت: از آنجا که علم و عمل توأمان، عامل پیشرفت همه‌جانبه و پایدار کشور است، باید الگوی تفکیکی حاکم بر نظام فعلی علم و فناوری به سرعت در جهت الگویی تلفیقی تحول یابد. بدین منظور این تلفیق باید از آموزش ابتدایی آغاز و در تمام دوره‌های آموزشی ادامه یابد و در نتیجه الگوی آموزشی حافظه مدار فعلی جای خود را به الگوی مبتنی بر یادگیری دانش به همراه تربیت انسان‌ها و پرورش مهارت‌ها و پژوهش بدهد. در نظام آموزش عالی نیز رویکرد پژوهش‌محوری تقویت خواهد شد.

فصل دوم - وضع مطلوب علم و فناوری

وضع مطلوب علم و فناوری بر مبنای وضع موجود علم و فناوری و تحلیل نقاط قوت و ضعف و فرصت‌ها و تهدیدها که در مجموعه اسناد پشتیبان نقشه جامع علمی آمده، تدوین گردیده است.

۱-۲- چشم‌انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری

شمسی

جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی در علم و فناوری، با اتکا به

۲۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

قدرت لایزال الهی و با احیای فرهنگ و برپایی تمدن نوین اسلامی- ایرانی برای پیشرفت ملی، گسترش عدالت، و الهامبخشی در جهان، کشوری خواهد بود:

• برخوردار از انسان‌های صالح، فرهیخته، سالم و تربیت شده در مکتب اسلام و انقلاب و با دانشمندانی در تراز برترین‌های جهان؛

• توانا در تولید و توسعه علم و فناوری و نوآوری و به‌کارگیری دستاوردهای آن؛

• پیشتاز در مرزهای دانش و فناوری با مرجعیت علمی در جهان.

۲-۲- اهداف کلان نظام علم و فناوری کشور

۱- دستیابی به جایگاه اول علم و فناوری در جهان اسلام و احراز جایگاه برجسته علمی و الهامبخشی در جهان؛

۲- استقرار جامعه دانش‌بنیان، عدالت محور و برخوردار از انسان‌های شایسته و فرهیخته و نخبه برای احراز مرجعیت علمی در جهان؛

۳- تعمیق و گسترش آموزش‌های عمومی و تخصصی همراه با تقویت اخلاق و آزاداندیشی و روحیه خلاقیت در آحاد جامعه، به‌ویژه نسل جوان؛

۴- دستیابی به توسعه علوم و فناوری‌های نوین و نافع، متناسب با اولویت‌ها و نیازها و مزیت‌های نسبی کشور؛ و انتشار و به‌کارگیری آنها در نهادهای مختلف آموزشی و صنعتی و خدماتی؛

۵- افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش و فناوری داخلی به بیش از ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور؛

۶- ارتقای جایگاه زبان فارسی در بین زبان‌های بین‌المللی علمی؛

۷- کمک به ارتقای علم و فناوری در جهان اسلام و احیای موقعیت محوری و تاریخی ایران در فرهنگ و تمدن اسلامی؛

۸- گسترش همکاری در حوزه‌های علوم و فناوری با مراکز علمی معتبر بین‌المللی.

۲-۳- اهداف بخشی نظام علم، فناوری و نوآوری کشور

۱- دستیابی آحاد جامعه به سطح مناسب دانش عمومی و از بین رفتن بی‌سوادی؛

۲- پوشش کامل دوره آموزش عمومی؛

۳- ایجاد نظام آموزشی مناسب برای هدایت دانش‌آموزان در جهت:

۳-۱- کسب فضایل، شناخت مسؤلیت‌ها و وظایف در برابر خدا، خود، جامعه و خلقت؛

بخش اول: کلیات / ۲۱

- ۳-۲- تقویت قدرت تفکر و خردورزی؛
- ۳-۳- کسب آمادگی برای ورود به زندگی مستقل و تشکیل خانواده؛
- ۳-۴- حضور مسؤولانه و مؤثر در نظام اجتماعی؛
- ۳-۵- پرورش استعدادهای شغلی و پدید آوردن آینده شغلی برای برآوردن نیازهای جامعه؛
- ۳-۶- پرورش استعدادهای علمی برای ورود به دوره تخصصی؛
- ۳-۷- دستیابی به سطح دانش و مهارت نیروی کار کشور متناسب با معیار جهانی و درجهت پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه و بازار کار داخلی و بین‌المللی؛
- ۳-۸- کسب رتبه نخست در رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان اسلام و احراز جایگاه شاخص در بین دانشگاه‌های دنیا؛
- ۳-۹- دستیابی به نسبت مطلوب تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان متناسب با سطح‌بندی دانشگاه‌ها و نیازهای کشور؛
- ۳-۱۰- ارتقای سطح مطلوب تولید علم در علوم انسانی براساس مبانی اسلامی و نیازهای بومی؛
- ۳-۱۱- تثبیت جایگاه کشور در:
- علوم و فناوری‌های حوزه نفت و گاز به‌منظور دستیابی به نقش محوری در منطقه؛
 - فناوری اطلاعات به‌منظور کسب جایگاه اول در حوزه علم و فناوری در جهان اسلام؛
 - فناوری زیستی به‌منظور کسب ۳ درصد از بازار جهانی مربوطه؛
 - فناوری‌های نانو و میکرو به‌منظور کسب ۲ درصد از بازار جهانی مربوطه؛
- ۳-۱۲- کسب دانش طراحی و ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای، دستیابی به دانش انرژی گداخت و دستیابی به فناوری اعزام انسان به فضا و کسب دانش طراحی و ساخت پرتاب ماهواره به مدار زمین آهنگ (GEO)، با مشارکت جهان اسلام و همکاری‌های بین‌المللی.

۲۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۲۲-۴ کمیته‌های مطلوب اهم^۱ شاخص‌های کلان علم و فناوری کشور^۲

شاخص		مطلوب در سال ۱۴۰۴
درصد پوشش تحصیلی کشور	میزان واقعی دوره آموزش عمومی (ابتدایی و راهنمایی)	نزدیک به ۱۰۰ درصد
	میزان واقعی دوره متوسطه	۹۵ درصد
سرمایه انسانی ^۳	مقدار ناخالصی ثبت نام در آموزش عالی (از جمعیت ۱۸ تا ۲۴ سال کشور)	۶۰ درصد
	سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی از کل دانشجویان	۳۰ درصد
	سهم دانشجویان دکتری از کل دانشجویان	۳/۵ درصد
	تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاهی (سالانه)	۱/۲۰۰/۰۰۰ نفر
	تعداد پژوهش‌گر تمام‌وقت	-
	درصد پژوهش‌گران تمام‌وقت	دولت
درصد پژوهش‌گران تمام‌وقت	مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و حوزه‌های علمیه	۵۰ درصد
	بنگاه‌های اقتصادی - تجاری - صنعتی و نهادهای عمومی و غیرانتفاعی	۴۰ درصد
	تعداد اعضای هیأت علمی تمام‌وقت در یک میلیون نفر جمعیت	۲۰۰۰ نفر
	نسبت متخصصان ایرانی مقیم خارج به کل متخصصان کشور	-
اخلاق و ایمان	میزان نفوذ فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در محیط‌های علمی	-
	میزان پای‌بندی به اعتقادات و باورهای اسلامی	-
	میزان التزام افراد به احکام اسلامی در محیط‌های علمی	-
	میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای	-
	میزان اعتماد به توان خودی در توسعه کشور	-
	میزان پای‌بندی به قانون	-
	میزان پای‌بندی به انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی	-
انتشارات علمی	تعداد مقالات در هر میلیون نفر از جمعیت (PPP)	۸۰۰
	میزان استنادات در واحد انتشارات (EPP)	۱۵
	نسبت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و حوزوی به مقالات نمایه‌سازی شده در نمایه‌های بین‌المللی	۱۰
	نسبت مقالات نمایه‌سازی شده در سطح بین‌المللی به تعداد اعضای هیأت علمی	۴۰٪
	تعداد مقالات منتشر شده در مجموعه مقالات کامل همایش‌های معتبر علمی داخلی و خارجی به تفکیک	-
	تعداد مقالات منتشر شده به زبان فارسی در مجلات نمایه شده در پایگاه‌های بین‌المللی معتبر	-
	تعداد کتب علمی تخصصی تألیف شده و انتشار یافته توسط دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و ناشران معتبر علمی	-
	شمار نشریات با نمایه بین‌المللی معتبر	۱۶۰ نشریه با فاکتور تأثیر بالاتر از ۳

- ۱- شاخص‌های تفصیلی علم و فناوری در مجموعه اسناد پشتیبان نقشه جامع علمی کشور موجود است.
- ۲- در ارتباط با شاخص‌های کیفی و یا شاخص‌هایی که کمیته مطلوب آنها در افق ۱۴۰۴ مشخص نشده است به فصل ۵ بخش ۵-۲ بند ۳ مراجعه شود.
- ۳- توزیع کمیته‌های مرتبط با سرمایه انسانی در حوزه‌های مختلف با توجه به نیاز واقعی کشور توسط ستاد راهبری اجرای نقشه جامع تصویب خواهد شد. البته در حوزه علوم انسانی کمیته‌های مطلوب توسط شورای تخصصی تحول علوم انسانی پیشنهاد خواهد شد.

بخش اول: کلیات / ۲۳

شاخص		مطلوب در سال ۱۴۰۴
فناوری و نوآوری	تعداد اختراعات و اکتشافات به ثبت رسیده به تفکیک ملی و بین‌المللی	معنیر ملی ^۱ ۵۰۰۰۰
		معنیر بین‌المللی ۱۰۰۰۰
	نسبت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به اختراعات ثبت شده در پایگاه‌های معنیر بین‌المللی	۱۵۰۰
	نسبت اختراعات ثبت شده در پایگاه‌های معنیر بین‌المللی به تعداد اعضای هیأت علمی	٪۱۵
	شاخص نوآوری	-
	شاخص دستیابی فناوری	-
	تعداد فناوری‌های پیشرفته کشور با رتبه جهانی بالا (۲۰ و بالاتر)	-
	تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان	-
	تعداد مقالات علمی معنیر با بیش از یک نویسنده	-
	تعداد ثبت اختراعات با بیش از یک نام	-
کارگروهی	تعداد طرح‌های تحقیقاتی با بیش از یک مجری	-
	سهم هزینه‌های آموزش و تحقیقات از تولید ناخالص داخلی	آموزش ۷ درصد
		تحقیقات ۴ درصد
	سهم بخش غیردولتی در تأمین هزینه‌های تحقیقات	۵۰ درصد
سرمایه‌گذاری و تأمین مالی	نسبت هزینه کرد اعتبارات تحقیقاتی در اولویت‌های علم و فناوری به کل اعتبارات تحقیقاتی کشور	-
	حجم قراردادهای مشاوره و پژوهشی صنعت با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی	-
	سهم هزینه کرد تحقیق و توسعه از کل هزینه‌های بخش صنعت	-
	سهم هزینه کرد تحقیق و توسعه صنعت در مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی از کل هزینه‌های بخش صنعت	-
	تعداد مقالات مشترک با کشورهای دیگر به‌ویژه کشورهای اسلامی	-
	تعداد پژوهش‌های بین‌المللی مشارکتی	-
	تعداد حوزه‌های علمی جدیدالتأسیس کشور برای نخستین بار در دنیا	-
	تعداد دانشمندان برجسته و مؤثر در مدیریت مجامع بین‌المللی	-
	تعداد سخنرانان مدعو و اعضای کمیته‌های علمی و راهبری همایش‌های معنیر بین‌المللی	-
	تعداد مقالات بسیار پر استناد	۲۲۵۰
مشارکت بین‌المللی	تعداد دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که در رتبه‌بندی جهانی جز ۱۰ درصد بهترین مراکز هستند	حداقل ۵ دانشگاه
	میزان جذب دانشجویان و متخصصان دیگر کشورها	-
	توزیع رشته‌ها و متناسب آن با نیازهای مناطق مختلف کشور	-
	امکان ورود استعدادهای مناطق مختلف به دانشگاه‌ها	-
آمایش آموزشی	امکان دسترسی به تحصیلات تکمیلی برای استعدادهای مناطق مختلف	-
	درصد رشد سالیانه سرانه تولید ناخالص داخلی ناشی از علم و فناوری	۴ درصد
	درصد کاهش میزان بیکاری به‌دلیل توسعه علم و فناوری	-
ترخیصی	میزان رشد شاخص توسعه انسانی	-
	سهم تولید محصولات خدمات مبتنی بر دانش و فناوری داخلی از تولید ناخالص داخلی کشور	بیش از ۵۰ درصد
	سهم صادرات مبتنی بر فناوری‌های بالا از کل صادرات غیرنفتی کشور به درصد	-
	صدور خدمات فنی و مهندسی	-
	سهم ارزش افزوده تولیدی صنایع با فناوری بالا و متوسط از کل ارزش افزوده تولیدی کشور	۵۰ درصد
	میزان مشارکت دانشمندان و محققان کشور در تصمیم‌گیری امور مربوط به علم و فناوری	-

۱- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور بر اساس بند (ب) بخش (۵-۱) نهاد متولی اعتبارسنجی اختراعات و اکتشافات را معرفی خواهد نمود.

فصل سوم - اولویت‌های علم و فناوری کشور

۳-۱- اهداف اولویت‌بندی و رویکرد پشتیبانی از اولویت‌ها

استخراج اولویت‌های علم و فناوری کشور در سند حاضر حاصل ترکیب رویکردهای مزیت محور، نیازمحور، مرزشکن و آینده‌نگر است. بر این اساس و به‌منظور تحقق اولویت‌ها، نوع پشتیبانی از آنها بسته به وضع موجود علوم و فناوری‌های مرتبط و نوع توسعه کمی و تحول و ارتقای کیفی مورد نظر در طیف وسیعی از پشتیبانی‌های فکری، مالی، قانونی، منابع انسانی و مدیریتی متغیر خواهد بود. برخی رویکردهای پشتیبانی از اولویت‌های علم و فناوری عبارتند از:

- هدایت سرمایه‌گذاری‌ها از طریق برنامه‌های پنج‌ساله و بودجه‌های سالیانه و ردیف‌ها و تسهیلات مالی متمرکز؛
- هدایت نظام آموزش برای تأمین و جذب نیروهای نخبه و متخصص مورد نیاز در حوزه‌های اولویت‌دار؛
- اصلاح و ایجاد ساختارها و فرایندها، تنظیم و تدوین و تصویب سیاست‌ها و ضوابط تشویقی خاص برای رشد سریع (میانبر) در حوزه‌های اولویت‌دار؛

۳-۲- اولویت‌های علم و فناوری کشور

از آنجا که حصول اطمینان از رشد و شکوفایی در برخی از اولویت‌ها نیازمند توجه و هدایت و پشتیبانی در سطوح کلان مدیریتی کشور است و در برخی دیگر رشد و توسعه با پشتیبانی مدیریت‌های میانی و تخصیص غیرمتمرکز منابع حاصل خواهد شد، اولویت‌ها به ترتیب در سه سطح الف و ب و ج تنظیم شده‌اند. این دسته‌بندی ناظر بر نحوه و میان تخصیص منابع، اعم از مالی و انسانی و توجه مدیران و مسؤولان است.

اولویت‌های الف

در فناوری^۱: فناوری هوافضا- فناوری اطلاعات و ارتباطات- فناوری هسته‌ای^۲- فناوری‌های نانو و میکرو- فناوری‌های نفت و گاز- فناوری زیستی- فناوری‌های

۱- علوم مورد نیاز هر دسته از فناوری‌ها در همان سطح از اولویت‌ها قرار می‌گیرند.

۲- از جمله شکافت و گداخت

زیست‌محیطی^۱ - فناوری‌های نرم و فرهنگی؛

در علوم پایه و کاربردی: ماده چگال - سلول‌های بنیادی و پزشکی مولکولی - گیاهان دارویی - بازیافت و تبدیل انرژی - انرژی‌های نو و تجدیدپذیر - رمزنگاری و کدگذاری - علوم شناختی و رفتاری؛

در علوم انسانی و معارف اسلامی: مطالعات قرآن و حدیث - کلام اسلامی - فقه تخصصی - اقتصاد - جامعه‌شناسی - علوم سیاسی - حقوق - روان‌شناسی - علوم تربیتی و مدیریت مبتنی بر مبانی اسلامی - فلسفه‌های مضاف متکی بر حکمت اسلامی - فلسفه ولایت و امامت - اخلاق کاربردی و حرفه‌ای اسلامی - سیاست‌گذاری و مدیریت علم، فناوری و فرهنگ - زبان فارسی در مقام زبان علم؛

در سلامت: سیاست‌گذاری و اقتصاد سلامت - دانش پیش‌گیری و ارتقای سلامت با تأکید بر بیماری‌های دارای بار بالا و معضلات بومی - الگوهای شیوه زندگی سالم منطبق با آموزه‌های اسلامی - استفاده از الگوهای تغذیه بومی؛

در هنر: حکمت و فلسفه هنر - هنرهای اسلامی ایرانی - هنرهای مرتبط با انقلاب اسلامی و دفاع مقدس - اقتصاد هنر - فیلم و سینما - رسانه‌های مجازی با تأکید بر پویانمایی و بازی‌های رایانه‌ای - معماری و شهرسازی اسلامی - ایرانی - موسیقی سنتی و بومی ایران - ادبیات و شعر و داستان نویسی - طراحی هنری ایرانی اسلامی و لباس و فرش ایرانی.

اولویت‌های ب

در فناوری: لیزر - فوتونیک - زیست‌حسگرها - حسگرهای شیمیایی - مکترونیک - خودکارسازی و رباتیک - نیم‌رساناها - کشتی‌سازی - مواد نوترکیب - بسپارها (پلیمرها) - حفظ و احیای ذخایر ژنی - اکتشاف و استخراج مواد معدنی - پیش‌بینی و مقابله با زلزله و سیل - پدافند غیرعامل؛

در علوم پایه و کاربردی: ژئوفیزیک - ایمنی زیستی - بیوانفورماتیک - اپتیک - فیزیک انرژی‌های بالا و ذرات بنیادی - محاسبات و پردازش اطلاعات کوانتومی - نجوم و

۱- از جمله مدیریت و فناوری آب، خاک و هوا - کاهش آلودگی آب، خاک و هوا - مدیریت پسماند - بیابان‌زدایی - مبارزه با خشکسالی و شوری.

۲۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

کیهان‌شناسی - فیزیک اتمی و شتابگرها - علوم ژنی - محاسبات نرم و سیستم‌های فازی - توپولوژی؛

در علوم انسانی و معارف اسلامی: اخلاق اسلامی و مطالعات بین رشته‌ای آن - الهیات - عرفان اسلامی - فلسفه - غرب‌شناسی انتقادی - کارآفرینی و مهارت افزایی - تاریخ اسلام و ایران و انقلاب اسلامی - مطالعات زنان و خانواده مبتنی بر مبانی اسلامی - تاریخ علم (با رویکرد تاریخ اسلام و ایران) - جغرافیای سیاسی؛
در سلامت: داروهای جدید و نو ترکیب - مدیریت اطلاعات و دانش سلامت - طب سنتی - تجهیزات پزشکی - سلولی و مولکولی - ژن درمانی - فرآورده‌های زیستی - فناوری تغذیه؛

در هنر: مطالعات انتقادی هنر مدرن - مطالعات تطبیقی حوزه‌های هنر - هنرهای سنتی و صنایع دستی - خوشنویسی - هنرهای نمایشی - مباحث میان‌رشته‌ای هنر و شاخه‌ای علوم با تاکید بر نگاه اسلامی.

اولویت‌های ج

در فناوری: اپتوالکترونیک - کاتالیست‌ها - مهندسی پزشکی - آلیاژهای فلزی - مواد مغناطیسی - سازه‌های دریایی - حمل و نقل ریلی - ایمنی حمل و نقل - ترافیک و شهرسازی - مصالح ساختمانی سبک و مقاوم - احیای مراتع و جنگل‌ها و بهره‌برداری از آنها - فناوری‌های بومی؛

در علوم پایه و کاربردی: جبر و ریاضیات غیرخطی - ریاضیات گسسته و ترکیباتی - آنالیز تابعی و همساز - سیستم‌های دینامیکی و احتمال - کنترل و بهینه‌سازی - زیست ریاضی - پلاسما - بیوفیزیک - فیزیک سیستم‌های پیچیده - بیوشیمی - شیمی سبز - مواد سیلیکونی - تکنونیک و زمین‌شناسی مهندسی - فرآوری و استحصال و تلخیص مواد آلی و معدنی - مخاطرات زیست محیطی - تغییرات اقلیمی - اقیانوس‌شناسی و علوم دریایی - نفرش‌های زیستی و غیرزیستی - تولید ارقام و گونه‌های مناسب با بهره‌برداری از تنوع زیستی - بهینه‌سازی الگوی کشت منطقه‌ای - جامعه‌شناسی زیستی؛

در سلامت: علوم میان‌رشته‌ای بین علوم پایه با علوم بالینی - مقابله با انواع اعتیاد - ایمنی غذایی - امنیت غذایی.

فصل چهارم - راهبردها و اقدامات ملی برای توسعه علم و فناوری در کشور

۴-۱- راهبردهای کلان توسعه علم و فناوری در کشور

راهبرد کلان ۱- اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری و انسجام‌بخشیدن به آنها و هماهنگ‌سازی نظام تعلیم و تربیت، در مراحل سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان؛

راهبرد کلان ۲- توجه به علم و تبدیل آن به یکی از گفتمان‌های اصلی جامعه و ایجاد فضای مساعد، برای شکوفایی و تولید علم و فناوری بر مبنای آموزه‌های اسلامی از طریق توسعه و تعمیق و به‌کارگیری مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی؛

راهبرد کلان ۳- جهت دادن چرخه علم و فناوری و نوآوری به ایفای نقشی مؤثرتر در اقتصاد؛

راهبرد کلان ۴- نهادینه کردن مدیریت دانش و مبتنای مدیریت جامعه بر اخلاق و دانش براساس الگوهای ایرانی- اسلامی در نهادهای علمی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و دفاعی- امنیتی؛

راهبرد کلان ۵- نهادینه کردن نگرش اسلامی به علم و تسریع در فرایندهای اسلامی شدن نهادهای آموزشی و پژوهشی؛

راهبرد کلان ۶- تحول و نوسازی نظام تعلیم و تربیت اعم از آموزش و پرورش و آموزش عالی به‌منظور انطباق با مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و تحقق اهداف کلان نقشه؛

راهبرد کلان ۷- جهت‌دهی آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری به سمت حل مشکلات و رفع نیازهای واقعی و اقتضات کشور با توجه به آمایش سرزمین و نوآوری در مرزهای دانش برای تحقق مرجعیت علمی؛

راهبرد کلان ۸- تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی با تأکید بر پرورش انسان‌های متقی و کارآفرین و خودباور و خلاق، نوآور و توانا در تولید علم و فناوری و نوآوری متناسب با ارزش‌های اسلامی و نیازهای جامعه؛

راهبرد کلان ۹- تعامل فعال و اثرگذار در حوزه علم و فناوری با کشورهای دیگر به‌ویژه کشورهای منطقه و جهان اسلام؛

۲۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

راهبرد کلان ۱۰- متحول‌سازی و ارتقای کمی و کیفی علوم انسانی و هنر مبتنی بر معارف اسلامی؛

راهبرد کلان ۱۱- جهت‌دهی به چرخه علم و فناوری و نوآوری برای ایفای نقش مؤثرتر در حوزه علوم پزشکی و سلامت؛

راهبرد کلان ۱۲- جهت‌دهی به چرخه علم و فناوری و نوآوری برای ایفای نقش مؤثرتر حوزه فنی و مهندسی؛

راهبرد کلان ۱۳- توسعه و تعمیق و تقویت آموزش و پژوهش در حوزه علوم پایه.

۲-۴- راهبردها و اقدامات ملی متناسب با راهبردهای کلان توسعه علم و

فناوری در کشور

راهبرد کلان ۱- اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری و انسجام‌بخشیدن به آنها و هماهنگ‌سازی نظام تعلیم و تربیت، در مراحل سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان

راهبردهای ملی

۱- سیاست‌گذاری و ارتقای هماهنگی و هم‌افزایی در بخش‌های مختلف کشور برای اجرایی کردن نقشه جامع علم و فناوری؛

۲- همسوس کردن سیاست‌های توسعه صنعتی و اقتصادی کشور، به‌ویژه برنامه‌های پنج‌ساله توسعه، با سیاست‌های کلان توسعه علم و فناوری در کشور؛

۳- تعیین حدود مدیریت و مالکیت نهادهای مرتبط با حوزه علم و فناوری؛

۴- ساماندهی نظام مالکیت فکری در حوزه‌های علم و فناوری؛

۵- بازنگری، اصلاح، یکپارچه‌سازی، ساده‌سازی و روزآمد کردن قوانین و مقررات نظام علم و فناوری کشور؛

۶- اصلاح فرآیندها و ساختارهای نظارت و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری ملی و تعیین استانداردهای بومی در حوزه علم و فناوری در چارچوب نیازهای اقتصادی و اجتماعی کشور؛

۷- ساماندهی نظام تأمین مالی توسعه علم و فناوری؛

۸- سازماندهی نظام‌های حرفه‌ای مبتنی بر دانش علمی و فنی برای اداره واحدهای

اقتصادی- اجتماعی و نهادینه کردن فرهنگ مهارت‌گرایی و پژوهش محوری و

کارآفرینی در نظام علم و فناوری و نوآوری؛

۹- ایجاد هماهنگی در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در بین دوره آموزشی رسمی عمومی، آموزش مهارتی و حرفه‌ای و آموزش عالی به‌منظور تداوم فرایند فعالیت‌های تعلیم و تربیت؛

۱۰- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی مشترک شواری عالی حوزه‌های علمیه و شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌منظور ساماندهی و ارتقای تعامل حوزه و دانشگاه در تولید و توسعه علم در پرتو آموزه‌های اسلامی؛

۱۱- ایجاد هماهنگی میان نظام تعلیم و تربیت رسمی و غیررسمی در کشور و کاهش فاصله مرزهای میان آنها.

اقدامات ملی

۱- طراحی ساز و کار لازم برای سیاست‌گذاری اجرایی، اجرایی کردن نقشه جامع علمی، تصویب و ابلاغ برنامه‌های ملی و نظارت و ارزیابی‌های مربوطه^۱

۲- ایجاد هماهنگی و انسجام بین نهادهای ذی‌ربط در علم و فناوری و تکمیل نهادهای مرتبط با چرخه علم و فناوری؛

۳- توانمندسازی بخش غیردولتی در نظام علم و فناوری و کاهش تصدی‌گری دولت هم‌زمان با تقویت ابعاد نظارتی آن؛

۴- افزایش سهم وقف و خیریه در توسعه و پشتیبانی از مؤسسات و نهادهای علم و فناوری؛

۵- ثبت و اعتبارسنجی مالکیت فکری در حوزه علم و فناوری در قوه مجریه؛

۶- ایجاد نهاد دادرسی تخصصی علم و فناوری برای رسیدگی به شکایات و دادخواهی‌ها در قوه قضاییه؛

۷- ایجاد نظام ثبت اختراع امتحانی (اثباتی) در حوزه‌های اولویت‌دار؛

۸- اصلاح و ترمیم و تکمیل نظام پشتیبان ثبت اختراع و اکتشاف از جمله دفاتر خصوصی تنظیم و پی‌گیری حقوقی ثبت اختراع و اکتشاف، دفاتر خصوصی تحلیل اختراع و اکتشاف، و مراکز اطلاع‌رسانی فناوری؛

۱- شماره انتهای هر اقدام ملی مشخص کننده شماره راهبرد ملی مربوط است.

۳۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۹- تقویت و ساماندهی قوانین و مقررات مالکیت فکری در عرصه مقالات علمی و کتب علمی و پایان‌نامه‌ها و ثبت اختراعات و نرم‌افزارهای فنی و تخصصی؛
- ۱۰- ساماندهی نظام استاندارد علم و فناوری با حفظ وظایف برنامه‌ریزی و نظارت برای دولت و ارایه خدمات آزمایشگاهی با مشارکت بخش غیردولتی و بومی کردن استانداردها و تدوین استانداردهای جدید با مشارکت نهادهای علمی و مدنی و دانش‌بنیان؛
- ۱۱- طراحی نظام کارآمد برای نظارت و ارزیابی و استقرار نظام‌های جامع رتبه‌بندی و تضمین کیفیت نهادهای علمی و فناوری و نوآوری با تأکید بر حفظ حقوق متقاضیان و شفاف‌سازی و رونق بازار عرضه و تقاضا؛
- ۱۲- ساماندهی و پویاسازی و تسهیل نظام تأمین مالی مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی با حفظ ارزش‌ها و رعایت استانداردهای مربوطه؛
- ۱۳- افزایش نقش و سهم دولت در حمایت از پژوهش‌های راهبردی و بنیادین با تأکید بر بهره‌برداری از نتایج آنها؛
- ۱۴- هدفمندکردن اعتبارات پژوهشی و تسهیل سازوکارهای مالی به‌منظور توسعه پژوهش‌های تقاضا محور؛
- ۱۵- استفاده از سازوکارها و مشوق‌های مالی متنوع از جمله معافیت مالیاتی، کمک، وام، معافیت‌های گمرکی و تعرفه‌ای برای تقویت نقش بخش خصوصی و بنگاه‌های نوآور در حوزه علم و فناوری؛
- ۱۶- ساماندهی بودجه دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی و الزام آنها به تأمین منابع مورد نیاز پژوهش‌ها در جهت تحقق اهداف و شاخص‌های نقشه جامع؛
- ۱۷- حمایت از ایجاد و توسعه و تأمین به‌هنگام منابع نهادهای مالی نظام علم و فناوری و نوآوری، از جمله صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر، صندوق‌های توسعه فناوری، شرکت‌های تأمین سرمایه و بانک‌های توسعه فناوری و نوآوری؛
- ۱۸- ایجاد بازار فرابورس مؤسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان و حمایت از ورود آنها به بازار بورس؛
- ۱۹- ایجاد شبکه هماهنگی و همکاری فعالیت‌های مالی بین نهادهای تأمین مالی علم و فناوری؛

بخش اول: کلیات / ۳۱

۲۰- ایجاد تسهیلات قانونی برای افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در تحقیق و توسعه و ارتقای سهم اعتبارات پژوهشی بخش غیردولتی از تولید ناخالص داخلی؛

۲۱- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی مشترک و متمرکز تربیتی برای رسانه‌ها و نهادها و مراکز مؤثر بر تربیت به‌منظور همسویی با نظام رسمی آموزش و پرورش.

راهبرد کلان ۲- توجه به علم و تبدیل آن به یکی از گفتمان‌های اصلی جامعه و ایجاد فضای مساعد، شکوفا و مولد علم و فناوری بر مبنای آموزه‌های اسلامی از طریق توسعه و تعمیق و به‌کارگیری مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی

راهبردهای ملی

۱- تقویت نگاه دینی به مقوله علم و علم‌آموزی و فریضه قلمداد کردن آن و گسترش و ترویج آموزه‌های قرآن کریم و معصومین (علیهم‌السلام) در تربیت علمی و آداب تعلیم و تعلم؛

۲- توسعه فرهنگ مطالعه و تتبع و تحقیق؛ تقویت روحیه پرسش‌گری و حقیقت‌جویی و یادگیری مادام‌العمر در سطح عموم و استفاده از یافته‌های تحقیقاتی و علمی در زندگی روزمره به‌صورت عاملی برای توسعه اجتماعی و بهبود زندگی؛

۳- فرهنگ‌سازی عمومی برای تقویت جنبش نرم‌افزاری و تولید بومی علم در جامعه و ارتقای آگاهی‌های علمی عمومی در ابعاد مختلف فرهنگی و سیاسی و اقتصادی؛

۴- ارتقای منزلت و صلاحیت حرفه‌ای و مرجعیت علمی و اجتماعی معلمان، استادان، پژوهش‌گران و فناوران؛

۵- گسترش فضای تولید علم و فکر با حمایت از کرسی‌های آزاداندیشی و نظریه‌پردازی و کانون‌های تفکر و مناظرات علمی مبتنی بر جدال احسن و نقدپذیری عالمانه؛

۶- ارتقای سطح مشارکت دانشمندان و نقش آفرینان در عرصه علم و فناوری در ایفای رسالت‌های اجتماعی و تعمیق و ترویج و احترام به ارزش‌های اصیل اسلامی و ایرانی و اخلاق حرفه‌ای و بهره‌برداری از ذخایر غنی فرهنگی؛

۷- استفاده از ظرفیت رسانه‌ها برای پیشبرد اهداف نظام علم و فناوری در کشور.

اقدامات ملی

۱- ایفای نقش فعال‌تر مساجد به‌عنوان پایگاه‌های علمی و فرهنگی در ترویج و

۳۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

انتشار علم در سطح عموم مردم؛

- ۲- ساده‌سازی زبان علم برای عموم مردم و تولید واژگان مناسب لازم به‌منظور نهادینه کردن فرهنگ استفاده از علم و دستاوردهای علمی در زندگی؛
- ۳- افزایش دسترسی به منابع علمی از طریق گسترش کتابخانه‌های عمومی و مجازی در مناطق مختلف و حمایت از تولید و انتشار این منابع همسو با نظام علم و فناوری و نوآوری کشور؛
- ۴- به‌کارگیری فنون علمی و خلاقانه در روش‌های تعلیم و تربیت و تدوین متون درسی بخصوص در آموزش و پرورش به‌منظور ترویج تفکر خلاق علمی از پایین‌ترین سنین؛
- ۵- تقویت انگیزه‌های معنوی و تشویق اعتباری و مادی برای جلب نخبگان جامعه به سمت حرفه‌های معلمی، استادی، پژوهشی و فناوری؛
- ۶- حل مشکلات اجتماعی و معیشتی معلمان و پژوهش‌گران به‌منظور فراهم آوردن بستر لازم برای فعالیت‌های علمی؛
- ۷- طراحی سازوکار اجرایی و تعیین متولی تدوین، ترویج و نظارت بر اخلاق حرفه‌ای و معیارها و ضوابط رفتاری در محیط‌های علمی و پژوهشی؛
- ۸- نهادینه‌سازی تعهد و انضباط اجتماعی و قانون‌مداری و روحیه تلاش برای گسترش عدالت و رفاه و سلامت جامعه در دانش‌آموختگان با مشارکت معلمان و استادان؛
- ۹- اختصاص بخش مهمی از برنامه‌های رسانه ملی به موضوعات علمی و فناوری با زبان ساده و عامه فهم؛
- ۱۰- طراحی و اجرای مناظرات علمی در رسانه‌های عمومی با موضوعات تخصصی در حوزه علم و فناوری و حمایت از کرسی‌های آزاد اندیشی و نظریه‌پردازی و نقد و مناظره؛
- ۱۱- انتخاب برترین رسانه‌های عمومی بر مبنای میزان توجه به علم و فناوری و تخصیص جوایز جشنواره‌ها و حمایت دولتی بر مبنای آن.

راهبرد کلان ۳- جهت دادن چرخه علم و فناوری و نوآوری به ایفای نقش مؤثرتر

در اقتصاد

راهبردهای ملی

۱- ترویج فرهنگ کسب و کار دانش‌بنیان و فرهنگ کارآفرینی و ارتقای توانایی علمی و فناوری و مهارتی افراد با تأکید بر نیازهای جامعه و ایجاد آمادگی جهت پذیرش مسؤولیت‌های شغلی؛

۲- افزایش نقش علم و فناوری در توانمندسازی و ارتقای بهره‌وری در بخش‌های صنعتی و تولیدی و خدمات تخصصی و عمومی؛

۳- تسهیل و کارآمدسازی فرایند عرضه و تقاضا و انتقال و انتشار علم و فناوری و توسعه زیرساخت‌های رقابت‌پذیری در تولیدات فناوری و خدمات و محصولات مربوطه.

اقدامات ملی

۱- تبیین و ترویج آموزه‌های دینی در خصوص قداست و فریضه بودن کسب و کار متقن و دانش‌بنیان؛

۲- ساماندهی و رتبه‌بندی مؤثرتر انجمن‌های علمی و شرکت‌های دانش‌بنیان و مؤسسات پژوهشی غیردولتی و حمایت از ارجاع کار به آنها؛

۳- حمایت از توسعه آموزش مهارت‌های پیشرفته با مشارکت بخش خصوصی، به‌منظور افزایش سهم کشور از بازارهای بین‌المللی؛

۴- حمایت از سرمایه‌گذاری بنگاه‌های اقتصادی در تولید و تجاری‌سازی علم و فناوری؛

۵- الزام دستگاه‌ها و سازمان‌های اجرایی برای شناسایی و سامان‌دهی و بهره‌گیری مناسب از دستاوردهای علمی و فناوری کشور؛

۶- حمایت از بازاریابی برای محصولات نوآورانه به‌ویژه از طریق اولویت‌دهی به محصولات و خدمات داخلی در خریدهای دولتی، اطلاع‌رسانی در مورد نیازهای آینده آنها و حمایت از استقرار شرکت‌های علمی نوآور داخلی در مناطق آزاد به‌منظور توسعه صادرات؛

۷- تسهیل مراحل راه‌اندازی و فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان اعم از أخذ پروانه و مجوز، امور واردات و صادرات، بیمه و رفع موانع استقرار آنها در شهرها؛

۸- ساماندهی فن بازارهای عمومی و ایجاد فن بازارهای تخصصی در حوزه‌های اولویت‌دار کشور؛

۳۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۹- حمایت از ایجاد مراکز ارائه خدمات پشتیبان ایده تا بازار و نهادهای واسط حقوقی، مالی، فنی و اداری در موضوعات اولویت دار علم و فناوری؛
- ۱۰- کمک به بازاریابی و صادرات و خدمات پس از فروش محصولات فناورانه شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق ساماندهی و هدایت جوایز و مشوق‌های صادراتی و حمایت از ایجاد ساز و کارهای تبلیغاتی برای بازاریابی و توسعه شرکت‌های واسط بازرگانی و پشتیبانی؛
- ۱۱- تدوین سازوکارهای حقوقی و تشویقی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها برای فروش دستاوردها و ایجاد انتفاع برای دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و محققان نظیر حمایت از ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان با مشارکت سهامی مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی؛
- ۱۲- حمایت از توسعه مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری با تأکید بر مشارکت بخش خصوصی؛
- ۱۳- پشتیبانی از تعامل بخش‌های تحقیقاتی و صنعتی از طریق حمایت از شکل‌گیری نهاد تحقیق و فناوری ملی، ایجاد و گسترش مراکز انتقال و تجاری‌سازی فناوری و دریافت خدمات و محصولات فناوری تحت مجوز (لیسانس) مؤسسات معتبر داخل؛
- ۱۴- اختصاص بخشی از اعتبارات طرح‌های توسعه‌ای بزرگ کشور به انتقال و یادگیری فناوری و الزام مدیریت این طرح‌ها به تدوین پیوست فناوری و مستندسازی فناوری‌های انتقالی با محوریت واحدهای تحقیق و توسعه و ایجاد بانک اطلاعات این فناوری‌ها.
- راهبرد کلان ۴- نهادینه کردن مدیریت دانش و ابتدای مدیریت جامعه بر اخلاق و دانش براساس الگوهای ایرانی- اسلامی در نهادهای علمی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و دفاعی- امنیتی**
- راهبردهای ملی**
- ۱- پیاده‌سازی فرایند مدیریت دانش و اطلاعات در نهادها و دستگاه‌های مختلف؛
- ۲- ارتباط مستمر و هم افزا در بین سه جریان تولید و انتشار و کاربرد و توسعه دانش و تقویت فرایند تبدیل ایده به محصول؛
- ۳- ساماندهی و تسهیل مشارکت دانشمندان در نظام تصمیم‌گیری کلان کشور و

بخش اول: کلیات / ۳۵

- نهادینه‌سازی فرهنگ پژوهش و ارزیابی و نظارت در سطوح مختلف تصمیم‌گیری؛
- ۴- ساماندهی و تقویت انجمن‌ها و جمعیت‌های علمی به‌منظور ایفای نقش مرجعیت علمی و ارتقای مشارکت در تصمیم‌سازی‌ها و توسعه و ترویج و انتشار علم و فناوری؛
- ۵- ارتقای کیفی و کمی همایش‌های علمی و نشست‌ها و مجامع علمی معتبر داخلی با رویکرد دستیابی به تحقق مرجعیت علمی؛
- ۶- رصد و پایش و آینده‌نگاری علم و فناوری و نوآوری و نیازهای بازار.

اقدامات ملی

- ۱- استقرار نظام مدیریت دانش و تقویت سازوکارهای تبدیل دانش ضمنی به دانش صریح و انتشار و استفاده از آنها به‌ویژه با تقویت زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- ۲- حمایت از ایجاد و توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و فناوری به‌منظور افزایش تعاملات و تسهیل انتقال و انتشار دانش؛
- ۳- تقویت و انسجام‌بخشی به نظام اطلاعات علمی فناوری کشور با مأموریت استانداردسازی و اصلاح فرآیندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای رساله‌ها، پایان‌نامه‌ها، طرح‌های پژوهشی و فناوری، مقالات، مجلات و کتب علمی و اختراعات و اکتشافات پژوهش‌گران؛
- ۴- رتبه‌بندی و ساماندهی انتشارات علمی و تقویت پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)؛
- ۵- طراحی سازوکار لازم برای بهره‌مند ساختن سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های کلان کشور از پژوهش‌های تأیید شده در مراجع معتبر علمی از جمله فرهنگستان‌ها و مؤسسات و کانون‌های تفکر و انجمن‌های علمی مرتبط؛
- ۶- اصلاح مقررات واگذاری طرح‌های مطالعاتی و تحقیقاتی و فناوری ملی در راستای اولویت‌دادن به مؤسسات پژوهشی و فناوری داخلی؛
- ۷- اولویت‌دهی به میزان مشارکت در برنامه‌ریزی‌های ملی، میزان اثربخشی در توسعه علم و فناوری، و افزایش کمیت و کیفیت برنامه‌های ترویجی در حوزه علم و فناوری در شاخص‌های ارزیابی و رتبه‌بندی انجمن‌ها و جمعیت‌های مردمی؛
- ۸- حمایت از برگزاری همایش‌های تخصصی توسط انجمن‌ها و جمعیت‌های علمی

۳۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

به‌ویژه در حوزه‌های اولویت‌دار و تسهیل واگذاری نشریات علمی و تخصصی به آنها؛
۹- تسهیل و تشویق حضور و مشارکت دانشمندان در همایش‌های داخلی و بین‌المللی در حوزه‌های اولویت‌دار؛

۱۰- ایجاد نهادهای رصد علم و فناوری در حوزه‌های اولویت‌دار با مشارکت انجمن‌های علمی و مراکز دانشگاهی و مؤسسات غیردولتی.

راهبرد کلان ۵- نهادینه کردن نگرش اسلامی به علم و تسریع در فرایندهای اسلامی شدن نهادهای آموزشی و پژوهشی.

راهبردهای ملی

- ۱- نهادینه‌سازی نگرش اسلامی در برنامه‌ها و متون آموزشی؛
- ۲- توسعه فضای تعامل فکری دانشمندان علوم دینی و سایر علوم؛
- ۳- تعامل مؤثر و سازنده نهادهای علمی حوزوی و دانشگاهی به‌منظور تقویت نگرش اسلامی به علم و بازسازی تمدن نوین اسلامی؛
- ۴- ارتقای سطح آگاهی و اعتقاد و رفتار اسلامی در فعالان و نهادهای عرصه علم و فناوری و اسلامی شدن نمادها در مؤسسات آموزشی و پژوهشی.

اقدامات ملی

- ۱- بازنگری برنامه‌ها و محتوای آموزشی براساس مبانی نظری و ارزشی و نگرش اسلامی؛
- ۲- حمایت از پژوهش و تولید محتوا و تدوین برنامه‌های آموزشی برای تبیین ارتباط علوم طبیعی و علوم جدید با آموزه‌های دینی و نگرش توحیدی؛
- ۳- حمایت از پژوهش‌ها و مطالعات برای شناسایی نگرش‌های غیراسلامی از قبیل اومانیستی و سکولاریستی در متون آموزشی و اصلاح آنها براساس آموزه‌های اسلامی؛
- ۴- تدوین تاریخ علوم طبیعی و ریاضی در دوره تمدن اسلامی و معرفی دانشمندان مسلمان و آثار آنان در رشته‌های مربوطه؛
- ۵- ارتقای همکاری نظام‌مند حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها و آموزش و پرورش در فرایند برنامه‌ریزی آموزشی و تألیف کتب درسی به‌منظور تعمیق تعالیم دینی و تقویت ابعاد تربیتی؛
- ۶- حمایت از برگزاری نشست‌ها و هم‌اندیشی‌های مشترک میان دانشمندان علوم

بخش اول: کلیات / ۳۷

انسانی و علوم پایه و طبیعی با دانشمندان علوم دینی برای بررسی چالش‌های حوزه علم و دین؛

۷- حمایت از شبکه‌سازی دانشمندان و مؤسسات تحقیقاتی دینی در حوزه‌های مختلف دانش خصوصاً علوم انسانی؛

۸- حمایت از تأسیس پژوهشکده‌های بین رشته‌ای مأموریت‌گرا در حوزه‌های دین و علم با حضور محققان حوزه و دانشگاه؛

۹- حمایت از حضور مؤثر و نظام‌مند مدرسین حوزه در دانشگاه و بالعکس، به‌منظور استفاده از تجربیات یکدیگر و تقویت تعاملات فکری؛

۱۰- طراحی برنامه‌های ترویجی هدف‌مند به‌منظور ارتقای سطح دانش و معرفت دینی و سیاسی و اجتماعی و فرهنگ عفاف در فعالان عرصه علم و فناوری مطابق با ارزش‌های انقلاب اسلامی و متناسب با رشته تخصصی و علایق و تجارب آنان؛

۱۱- ایجاد سازوکار برای توأم ساختن فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی با نقش تربیتی و اخلاقی آنان در مراکز آموزش عالی و پژوهشی؛

۱۲- نظام‌مند کردن و تدوین ضوابط مناسب برای فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی دانشجویان و اعضای هیأت علمی به‌منظور ارتقای معرفت و اندیشه دینی؛

۱۳- رعایت ویژگی‌های معماری اسلامی و ملی در طراحی فضاهای کالبدی نهادها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی.

راهبرد کلان ۶- تحول و نوسازی نظام تعلیم و تربیت اعم از آموزش و پرورش و آموزش عالی به‌منظور انطباق با مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و تحقق اهداف کلان نقشه

راهبردهای ملی

۱- هدف‌مندسازی حمایت مالی و سرمایه‌گذاری و هزینه‌کرد دولت در آموزش عالی در راستای افزایش کارآمدی و پاسخ‌گویی با رعایت اصل سی‌ام قانون اساسی؛

۲- انسجام‌بخشی و تقویت یکپارچگی در سیاست‌گذاری و نظارت و اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور؛

۳- طراحی الگوی گسترش آموزش عالی کشور متناسب با حوزه‌های اولویت‌دار علم و فناوری، نوع مؤسسات، اوضاع اقلیمی و نیازهای جامعه و اشتغال فارغ‌التحصیلان مبتنی بر نقشه جامع علمی کشور؛

۳۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۴- ارتقای بهره‌وری مؤسسات آموزشی عالی و پژوهشی در چارچوب نظام تعلیم و تربیت اسلامی؛
- ۵- افزایش دسترسی همگانی به آموزش؛
- ۶- ارتقای بهره‌وری و تقویت بنیه مالی نظام آموزش و پرورش؛
- ۷- تحول در نگرش‌ها و روش‌ها و محتواهای آموزشی براساس جهان‌بینی و تعلیم و تربیت اسلامی به‌منظور ارتقای توانایی‌ها و تقویت تفکر منطقی و خلاق و جستجوگر در دانش‌آموزان و دانشجویان منطبق با آموزه‌های اسلامی در زمینه‌های فردی و خانوادگی و اجتماعی؛
- ۸- بالا بردن توان مدیریت منابع انسانی و ارتقای صلاحیت علمی و حرفه‌ای و منزلت اجتماعی و سطح معیشتی معلمان؛
- ۹- اصلاح و تقویت سازوکار مدیریت مدارس به‌منظور ارتقای کارآمدی آنها؛
- ۱۰- ارتقای نقش و جایگاه خانواده در تعلیم و تربیت.

اقدامات ملی

- ۱- تدوین طرح جامع ساماندهی هدف‌مند سرمایه‌گذاری دولت در آموزش عالی به‌منظور شفاف‌سازی هزینه‌های تمام شده تحصیلی در مؤسسات آموزشی عالی و ارتقای کارآمدی آنها؛
- ۲- افزایش استقلال مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در مدیریت امور اداری، منابع مالی، درآمدها و هزینه‌ها از طریق افزایش اختیارات و مسؤلیت‌پذیری هیأت‌های امنای آنان؛
- ۳- تقویت نظام راتبه (بورس) تحصیلی دانشجویان مستعد به‌منظور ارتقای نظام آموزش عالی کشور؛
- ۴- هدایت منابع و بودجه‌های آموزشی و پژوهشی به سوی نیازها و مأموریت‌های ملی؛
- ۵- اصلاح و تدوین نظام برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی براساس مبانی اسلامی با توجه به نیازهای واقعی جامعه و نهادهای متقاضی در کشور؛
- ۶- استقرار نظام سنجش و پذیرش دانشجو در آموزش عالی کشور به‌منظور هماهنگی و انسجام‌بخشی در سطوح سیاست‌گذاری و نظارت و اجرا؛

بخش اول: کلیات / ۳۹

- ۷- حمایت از مشارکت مردم و نهادهای عمومی و غیردولتی و همچنین گسترش فرهنگ وقف در حوزه آموزش عالی با حفظ کارکردهای سیاست‌گذاری و نظارتی دولت؛
- ۸- توسعه فرهنگ پژوهش و کارآفرینی در آموزش عالی و برقراری تعامل فعال با نهادها و بنگاه‌های اقتصادی و اجتماعی در برنامه‌ریزی‌های آموزشی؛
- ۹- ایجاد نهاد ملی مدیریت ارزشیابی و اعتبارسنجی و تضمین کیفیت در نظام آموزش عالی تحت نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۱۰- تقویت نظارت و اعمال سیاست‌های آموزشی و پژوهشی کشور در دانشگاه‌ها، خصوصاً دانشگاه‌های غیردولتی؛
- ۱۱- ساماندهی و توسعه قطب‌های علمی از جمله قطب‌های مشترک بین حوزه و دانشگاه، به‌منظور انجام فعالیت‌های علمی ویژه و مأموریت‌گرا در حوزه‌های اولویت‌دار؛
- ۱۲- اعطای مأموریت ویژه به برخی از مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی ممتاز و تقویت دوره‌های پس‌دکتری به‌منظور گسترش مرزهای دانش و احراز رتبه‌های ممتاز در رتبه‌بندی جهانی؛
- ۱۳- جهت‌دهی دانشگاه‌های برتر کشور به اهتمام بیشتر در دوره‌های تحصیلات تکمیلی؛
- ۱۴- رصد دایمی ظرفیت‌های محیطی و اقتضائات اجتماعی و تنظیم ظرفیت دانشگاه‌ها در مقاطع و حوزه‌های مختلف علمی متناسب با رتبه علمی آنها و نیازهای حال و آینده براساس اصول و ملاحظات آمایش سرزمین؛
- ۱۵- ارتقای نقش مناسب زن و مرد در خانواده و جامعه اسلامی با اصلاح سازوکار جذب و هدایت تحصیلی دانشجویان؛
- ۱۶- تخصیص منابع به مؤسسات آموزشی و پژوهشی با لحاظ نمودن اصول تمرکز زدایی و مأموریت‌گرایی در موضوعات مورد نیاز هر منطقه کشور؛
- ۱۷- حمایت از شکل‌گیری و توسعه مؤسسات آموزشی غیردولتی مبتنی بر اهداف و ارزش‌های نقشه جامع علمی کشور؛
- ۱۸- ایجاد سازوکارهای انگیزشی برای توسعه رقابت سالم در فعالیت‌های مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی؛
- ۱۹- ترویج پژوهش محور کردن آموزش و مساله محور کردن پژوهش؛

۴۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۲۰- حمایت از به‌کارگیری فناوری‌ها و روش‌های جدید آموزشی در آموزش عالی؛
- ۲۱- بازتعریف نظام ارتقای اعضای هیأت علمی و پژوهش‌گران براساس ضوابط کیفی و اهداف و ارزش‌های نقشه جامع علمی کشور؛
- ۲۲- طراحی و استفاده از سازوکارهای انگیزشی مناسب برای جذب اعضای هیأت علمی متعهد و نخبه؛
- ۲۳- تسهیل اخذ مجوز و فعالیت مؤسسات پژوهشی غیردولتی و ایجاد نظام رتبه‌بندی و ارتقای علمی پژوهش‌گران آنها؛
- ۲۴- ایجاد سازوکار مناسب برای حضور تمام‌وقت اعضای هیأت علمی در دانشگاه‌ها و افزایش تعاملات علمی استاد و دانشجو در خارج از کلاس با تاکید بر شاگرد پروری؛
- ۲۵- توسعه نظام آموزش الکترونیک و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه آموزش عالی و آموزش و پرورش؛
- ۲۶- افزایش سهم آموزش دوره عمومی از بودجه دولت و عملیاتی کردن آن؛
- ۲۷- تقویت مشارکت عمومی در آموزش و پرورش با حفظ کارکردهای سیاست‌گذاری و نظارتی نظام از طریق تسهیل تأسیس مدارس غیردولتی، حمایت از فعالیت‌های آموزشی، تشویق واقفین و خیرین و حمایت از گسترش مدارس موفق؛
- ۲۸- حمایت از نهادهای غیردولتی برای تولید و پشتیبانی از محتوا و تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی؛
- ۲۹- ایجاد نظام رتبه‌بندی مدارس و مؤسسات آموزش و پرورش به‌منظور شفاف‌سازی عملکرد و ارتقای کیفیت و تقویت انگیزه‌های رقابت؛
- ۳۰- ایجاد نظام سنجش و ارزشیابی و تضمین کیفیت در تعلیم و تربیت رسمی و عمومی کشور؛
- ۳۱- ایجاد سازوکارهای سنجش توانمندی‌های دانش‌آموزان و معلمان و عملکرد مدارس، مستقل از مؤسسات مجری آموزشی؛
- ۳۲- رصد دایمی شرایط محیطی به‌منظور پاسخ‌گویی پیوسته و پویای آموزش و پرورش به نیازهای حال و آینده جامعه؛
- ۳۳- تربیت و توانمندسازی دانش‌آموزان در شئون دینی، خانوادگی، اجتماعی، زیستی و بدنی، هنری، حرفه‌ای، علمی و فناوری برای ورود به عرصه‌های مختلف زندگی

بخش اول: کلیات / ۴۱

- و جامعه و پرهیز از جهت‌گیری محض دوره آموزش عمومی به سمت آموزش عالی؛
- ۳۴- بازنگری و بازتولید محتوا و روش‌های آموزشی و پرورشی به‌منظور تعمیق تربیت اسلامی و حیات دینی و اعتقاد و التزام به ارزش‌های انقلاب اسلامی در دانش‌آموزان و دانشجویان و آشنایی آنان با فرهنگ و تمدن اسلامی؛
- ۳۵- بازنگری در محتوا و روش‌های آموزشی با تمرکز بر اصلاح بینش‌ها و مهارت‌ها در کنار ارائه اطلاعات و دانش به‌منظور انتقال مفاهیم پایه علمی، علاقه‌مندسازی دانش‌آموزان به علم، ایجاد روحیه خودباوری و توانمندسازی ایشان؛
- ۳۶- ارتقای جایگاه مهد کودک‌ها و آموزش پیش دبستانی در نظام تعلیم و تربیت به‌منظور رشد خلاقیت‌ها مهارت‌های لازم و روحیه جستجوگری؛
- ۳۷- ایجاد سازوکارهای لازم برای رشد خلاقیت‌های علمی و هنری و مهارتی و تربیت تفکر منطقی و عقلانی و روحیه جستجوگری در دانش‌آموزان؛
- ۳۸- تقویت و حمایت از آموزش‌های مهارتی از طریق تمرکز در سیاست‌گذاری و نظارت به همراه تقویت مشارکت بخش‌های غیردولتی؛
- ۳۹- جهت‌دهی کتاب‌ها، نشریات، وبگاه‌ها (سایت‌ها) و وب نوشته‌های (وبلاگ‌های) آموزشی و کمک آموزشی در راستای تعلیم و تربیت اسلامی و اهداف تعیین شده در نظام آموزش و پرورش؛
- ۴۰- تقویت جایگاه رشته‌های علوم انسانی و معارف اسلامی در نظام آموزش و پرورش و جهت‌دهی نخبگان به سمت تحصیل در این حوزه‌ها از طریق ارتقای کیفی محتوا و شیوه‌های آموزشی؛
- ۴۱- ارتقا و افزایش جذابیت آموزش‌های قرآنی و اصلاح روش‌های آموزشی دینی و عربی؛
- ۴۲- تقویت نظام استعدادیابی و مشاوره و هدایت تحصیلی در آموزش عمومی و بازنگری و بازتولید محتوا و روش‌های آموزشی و پژوهشی به‌منظور تحقق نقش شایسته زن و مرد در جامعه اسلامی؛
- ۴۳- تقویت تعامل مسجد و مدرسه به‌منظور ارتقای نقش آنها در تربیت دینی محله؛
- ۴۴- استقرار نظام صلاحیت حرفه‌ای معلمان به‌منظور طبقه‌بندی مشاغل و حرفه‌ها؛
- ۴۵- استقرار نظام شایسته سالاری و طراحی ساز و کارهایی برای مسؤلیت‌پذیری و

۴۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پاسخ‌گویی در مدیریت‌های آموزش و پرورش؛

۴۶- برنامه‌ریزی برای گزینش و جذب نیروی انسانی متعهد و متخصص برای حرفه معلمی و ارتقای مستمر سطح بینش و مهارت و دانش آنها؛

۴۷- طراحی و استقرار نظام جامع تربیت معلم؛

۴۸- ارتقای سطح معیشتی و شأن اجتماعی و توانایی‌های علمی و عملی معلمان و طراحی سازوکار لازم برای تمرکز بر تدریس و اختصاص بخشی از ساعات موظف معلمان به پژوهش و مطالعه؛

۴۹- افزایش اختیارات و مسؤولیت‌های مدیریت مدرسه در چارچوب برنامه‌ها و ارزشیابی مستمر آموزش و پرورش؛

۵۰- افزایش همکاری اولیای دانش‌آموزان با مدرسه و آموزش خانواده‌ها؛

۵۱- تدوین برنامه جامع مشارکت میان خانواده و نهادهای تربیتی و آموزشی.

راهبرد کلان ۷- جهت‌دهی آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری به سمت حل مشکلات و رفع نیازهای واقعی و اقتضانات کشور با توجه به آمایش سرزمین و نوآوری در مرزهای دانش برای تحقق مرجعیت علمی

راهبردهای ملی

۱- ساماندهی نظام مدیریت پژوهش در کشور؛

۲- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی مستمر و پویا در حوزه علم و فناوری بر پایه تأمین نیازهای جامعه و تحولات جهانی و دستیابی به مرجعیت علمی کشور

۳- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه علوم و فناوری‌های دفاعی و امنیتی با رعایت سیاست‌های مصوب شورای عالی امنیت ملی؛

۴- توسعه و متوازن‌سازی زیرساخت، امکانات و تجهیزات، متناسب با سیاست‌ها و راهبردهای پیشرفت علم و فناوری و نوآوری؛

۵- ارتقای سطح شاخص‌های بهره‌وری در نظام علم و فناوری و نوآوری کشور؛

۶- ساماندهی داوری علمی به‌منظور ارتقای کیفیت مجلات و انتشارات علمی.

اقدامات ملی

۱- ارزیابی و دسته‌بندی مؤسسات پژوهشی و تعیین جایگاه تشکیلاتی مناسب آنها

بین وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های علمی، صنعتی و اجرایی، شفاف‌سازی مأموریت آنها؛

بخش اول: کلیات / ۴۳

- ۲- ارتقای کارآمدی مراکز پژوهشی وابسته به دستگاه‌های اجرایی با رویکرد تمرکز بر حل مسایل و رفع نیازهای دستگاه‌های مربوطه و تقلیل انجام فعالیت‌های پژوهشی قابل اجرا در سایر مراکز پژوهشی و دانشگاهی؛
- ۳- طراحی سازوکارهای خاص ارتقای محققان مراکز پژوهشی وابسته به دستگاه‌های اجرایی برای تشویق تحقیقات توسعه‌ای و کاربردی؛
- ۴- الزام دستگاه‌های اجرایی به تهیه اسناد تحول راهبردی علم و فناوری در حوزه مربوطه؛
- ۵- تقویت آموزش و پژوهش و فناوری در حوزه‌های اولویت‌دار علم و فناوری و هدایت منابع و اعتبارات دولتی و عمومی آنها؛
- ۶- حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های میان‌رشته‌ای؛
- ۷- لحاظ نمودن میزان رفع نیازهای جامعه در شاخص‌های رتبه‌بندی مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی و نظام انگیزشی پژوهش‌گران و فناوران؛
- ۸- حمایت از حوزه‌های علم و فناوری که برای حفظ استقلال کشور و رفع نیازهای اولیه جامعه شامل فرهنگ، سلامت، غذا، مسکن، اشتغال و ازدواج ضروری‌اند؛
- ۹- حمایت ویژه از مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی ممتاز در راستای تحقق مرجعیت علمی؛
- ۱۰- توسعه و تقویت سازوکارهای بهره‌گیری جامعه از توانایی و قابلیت‌های صاحبان مهارت و خبرگان بدون مدرک؛
- ۱۱- بازتعریف جایگاه و رسالت فرهنگستان‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در تحلیل جریان علمی کشور و ارائه پیشنهادات در توسعه مرزهای دانش و نظریه‌پردازی؛
- ۱۲- ایجاد هماهنگی برای برنامه‌ریزی اجرایی و اولویت‌بندی در حوزه علوم و فناوری‌های دفاعی و امنیتی با حضور نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط (و رعایت سیاست‌های مصوب شورای عالی امنیت ملی)؛
- ۱۳- تدوین اسناد و الگوهای پیشرفت علم و فناوری در حوزه دفاعی و امنیتی؛
- ۱۴- حمایت از ایجاد و توسعه آزمایشگاه‌های ملی و مراکز خدمات تخصصی در حوزه‌های اولویت‌دار؛
- ۱۵- حمایت از ایجاد و توسعه شبکه‌های آزمایشگاهی تخصصی در حوزه‌های

۴۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

اولویت‌دار و طراحی سازوکارهای انگیزشی مناسب برای مشارکت داوطلبانه در شبکه؛

۱۶- تدوین شاخص‌های سنجش بهره‌وری نظام علم و فناوری و پیش‌آنها؛

۱۷- حمایت از جوایز ملی تعالی و ارتقای عملکرد در نهادهای علم و فناوری و

نوآوری؛

۱۸- تقویت سازوکارهای انگیزشی، معنوی، اعتباری و مادی به‌منظور ارتقای کیفیت

داروی علمی؛

۱۹- ایجاد سازوکارهای رتبه‌بندی داوران و استانداردهای و آموزش شیوه‌های

داروی علمی.

راهبرد کلان ۸- تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی با تأکید بر پرورش

انسان‌های متقی و کارآفرین و خودباور و خلاق و نوآور و توانا در تولید علم و فناوری و

نوآوری متناسب با ارزش‌های اسلامی و نیازهای جامعه

راهبردهای ملی

۱- ارتقای نظام مشاوره و استعدادیابی و هدایت تحصیلی کشور؛

۲- بهبود هرم ترکیب نیروی انسانی نظام به‌منظور تحقق برنامه‌های رشد و توسعه

نهادهای آموزشی و پژوهشی؛

۳- ارتقای شایسته‌سالاری برای انتصاب افراد در جایگاه‌های مدیریتی علم و فناوری؛

۴- ارتقای همکاری‌های علمی و تحقیقاتی در بین پژوهش‌گران، اعضای هیأت

علمی، دانشجویان و طلاب در عرصه‌های مختلف علم و فناوری؛

۵- ارتقای بهره‌وری منابع انسانی مؤسسات علمی و پژوهشی اعم از اعضای هیأت

علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی و تقویت روحیه تلاش جهادی و گسترش

تعاملات معلم و متعلم؛

۶- استفاده از حداکثر ظرفیت و تجارب نخبگان، دانشمندان، اعضای هیأت علمی،

مدیران و متخصصان شاغل و بازنشسته دولتی و غیردولتی و خصوصی در آموزش و

پژوهش.

اقدامات ملی

۱- طراحی و استقرار نظام جامع مشاوره و استعدادیابی و هدایت به‌منظور هدایت

دانش‌آموزان و دانشجویان به سوی رشته‌های علمی متناسب با اولویت‌های کشور

بخش اول: کلیات / ۴۵

- براساس استعداد و علاقه‌مندی و توانایی‌های آنها و اولویت‌های کشور؛
- ۲- توسعه ظرفیت جذب و به‌کارگیری منابع انسانی متخصص کشور در مراکز علمی دولتی و غیردولتی؛
- ۳- بازتعریف نظام انتصاب و ارتقای مدیران نهادهای آموزشی و پژوهشی، استادان و پژوهش‌گران براساس ملاک‌های کیفی و تقویت نظام شایسته‌سالاری در نهادهای آموزشی و تحقیقاتی؛
- ۴- حمایت از فعالیت تمام‌وقت اعضای هیأت علمی با تأمین هزینه‌های رفاهی ایشان و فعالیت تمام‌وقت دانشجویان دوره دکترا با تأمین هزینه‌های تحصیلی و معیشتی ایشان با نظارت استادان راهنما؛
- ۵- اختصاص پژوهانه برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی در جهت حمایت از پایان‌نامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی ایشان با نظارت استادان راهنما؛
- ۶- توسعه مهارت‌های تحقیقاتی اعضای هیأت علمی و محققان و پژوهش‌گران و دسترسی به منابع اطلاعاتی؛
- ۷- تدارک برنامه‌های تربیتی و فرهنگی در سطوح مختلف در راستای تحقق آرمان‌های انقلاب شکوهمند اسلامی؛
- ۸- طراحی سازوکار همکاری پاره‌وقت نخبگان، دانشمندان، اعضای هیأت علمی، مدیران و متخصصان شاغل و بازنشسته دولتی و غیردولتی در مؤسسات آموزشی و پژوهشی.
- راهبرد کلان ۹- تعامل فعال و اثرگذار در حوزه علم و فناوری با کشورهای دیگر به‌ویژه کشورهای منطقه و جهان اسلام**

راهبردهای ملی

- ۱- توسعه زبان فارسی به‌عنوان یکی از زبان‌های علمی در سطح جهان؛
- ۲- توسعه و تقویت شبکه‌های مناسبات ملی و فراملی دانشمندان و پژوهش‌گران و همکاری بین‌المللی با اولویت کشورهای اسلامی و کشورهای فارسی‌زبان؛
- ۳- اصلاح سازوکارها و قوانین استخدام، ارتقای محققان و تخصیص مشوق‌ها، راتبه‌های (بورس‌های) تحصیلی، فرصت‌های مطالعاتی و پژوهانه‌ها برای افزایش همکاری‌های بین‌المللی محققان؛

۴۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۴- همکاری فعال با جهان اسلام و ایفای نقش پیشگامی برای تولید معرفت علمی مورد نیاز تمدن نوین اسلامی؛

۵- برنامه‌ریزی به‌منظور کسب رتبه اول علم و فناوری در منطقه و جهان اسلام.

اقدامات ملی

۱- افزایش پذیرش دانشجویان خارجی به‌منظور گسترش زبان فارسی و بسترسازی مرجعیت علمی کشور با اولویت کشورهای اسلامی و همسایه؛

۲- تقویت جریان معادل‌سازی برای واژه‌های علمی بیگانه در تمام رشته‌ها و تأکید بر نگارش مقالات علمی - تخصصی به زبان روان فارسی؛

۳- توسعه و ابداع روش‌های سهل و سریع فارسی آموزی؛

۴- حمایت از تأسیس رشته زبان فارسی در دانشگاه‌های مختلف جهان؛

۵- اصلاح و تحول در روش‌های آموزش زبان به‌ویژه زبان عربی و انگلیسی در مقاطع آموزش عمومی؛

۶- ایجاد و توسعه نمایندگی‌های علمی و فناوری در سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های اولویت‌دار به‌منظور انتقال دستاوردها و تجارب جهانی در فناوری‌های پیشرفته و صادرات دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در عرصه فناوری به سایر کشورها؛

۷- همکاری بین‌المللی با اولویت کشورهای جهان اسلام با توجه به مزیت‌های نسبی و منابع هر کشور؛

۸- ایجاد شبکه‌های پژوهشی در داخل و خارج از کشور برای انتشار و تبادل دانش و فناوری متناسب با اولویت‌های ملی و بهره‌گیری از فرصت‌های جهانی؛

۹- ایجاد پژوهشگاه‌های بین‌المللی فراملی به‌منظور توسعه همکاری‌های بین‌المللی به‌ویژه با کشورهای جهان اسلام؛

۱۰- تأکید بر برگزاری سمینارهای منطقه‌ای و بین‌المللی و ترجمه آثار ایرانی - اسلامی به زبان‌های مختلف منطقه و جهان؛

۱۱- تقویت جریان اطلاعات مفید در حوزه علم و فناوری و توسعه فعالیت‌های انجمن‌های علمی و نهادهای پژوهشی کشور در سطح بین‌المللی با اولویت کشورهای جهان اسلام؛

بخش اول: کلیات / ۴۷

- ۱۲- ساماندهی تعامل و ارتباطات بین‌المللی در حوزه علم و فناوری بین سازمان‌ها، مجامع، دانشمندان و متخصصان و افزایش برگزاری نشست‌های علمی مشترک؛
- ۱۳- حمایت از طرح‌های پژوهشی و فناوری بین‌المللی با سرمایه‌گذاری مشترک و تسهیل همکاری‌ها با مؤسسات فناوری خارجی و گسترش تعاملات فناورانه با کشورهای دارای فناوری پیشرفته با روش‌هایی نظیر مشارکت در کنسرسیوم‌ها با رعایت سیاست‌های نظام؛
- ۱۴- فراهم آوردن بستر مشارکت دانشمندان ایرانی در مجامع و مراکز برتر جهان و بهره‌گیری از دانشمندان شناخته شده جهانی در ایران برای تبادل آرا و نظریات و معرفی پدیده‌های نو علمی با اولویت کشورهای جهان اسلام؛
- ۱۵- تبدیل پدیده خروج نخبگان به فرصتی برای گسترش نگرش و منطق انقلاب اسلامی به سراسر جهان؛
- ۱۶- ایجاد سازوکارهای حمایتی، اعطای بورس‌های تحصیلی، فرصت‌های مطالعاتی و پژوهانه برای افزایش همکاری‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها و حضور آنها در مجامع و شبکه‌های علمی بین‌المللی؛
- ۱۷- تقویت و توسعه نظام‌مند همکاری دانشگاه‌های کشور با دانشگاه‌های بزرگ و معتبر جهانی، به‌ویژه با دانشگاه‌های جهان اسلام با اولویت دوره‌های تحصیلات تکمیلی و با انجام پژوهش‌های مشترک؛
- ۱۸- اصلاح قوانین و مقررات مربوط به انتقال فناوری به کشور و ایجاد و توسعه نهادهای انتقال و بومی‌سازی فناوری از خارج به داخل و بالعکس؛
- ۱۹- حمایت از مطالعات لازم برای شناسایی، نحوه توانمندسازی و نیازهای علمی و پژوهشی جهان اسلام و کشورهای منطقه؛
- ۲۰- ترجمه منابع علمی ایرانی اسلامی و ارسال کتب فارسی مرجع حاوی تولیدات و نظرات علمی دانشمندان کشور به مراکز و کتابخانه‌های معتبر جهان؛
- ۲۱- بهره‌گیری از فرصت‌های جهانی و توانمندی‌های ملی برای توسعه و تعالی حوزه علوم انسانی و اجتماعی براساس مبانی بینشی و ارزشی اسلام؛
- ۲۲- مشارکت فعال در تنظیم معیارها و اهداف نظام اعتبارسنجی و رتبه‌بندی مراکز آموزش عالی در منطقه و جهان اسلام؛

- ۲۳- تقویت و توسعه همکاری الهام‌بخش و اثرگذار با دانشگاه‌های کشورهای جهان اسلام و بهره‌برداری از ظرفیت دانشگاه‌های کشورهای پیشرو در علم و فناوری از طریق تبادل استاد و دانشجو و اجرای دوره‌های آموزشی مشترک در رشته‌های اولویت‌دار؛
- ۲۴- جلب مشارکت مؤثر متخصصان و پژوهشگران ایرانی و غیرایرانی مقیم خارج از کشور؛
- ۲۵- حمایت از ارایه مقالات معتبر علمی در عرصه بین‌المللی و ثبت اختراعات و اکتشافات.

راهبرد کلان ۱۰- متحول‌سازی و ارتقای کمی و کیفی در علوم انسانی و هنر مبتنی بر معارف اسلامی
راهبردهای ملی

- ۱- توسعه هدف‌مند علوم انسانی بر پایه فطرت الهی انسان‌ها و معارف اسلامی و ساماندهی آموزش‌ها و پژوهش‌های آن؛
- ۲- تقویت تعامل مؤثر حوزه و دانشگاه به‌منظور تولید علوم انسانی و هنر؛
- ۳- ترویج و تعمیق نقد و مناظره و گسترش کرسی‌های نظریه‌پردازی در حوزه علوم انسانی و هنر و معارف اسلامی؛
- ۴- گسترش گرایش‌های میان‌رشته‌ای در درون علوم انسانی و بین رشته‌های علوم انسانی با سایر علوم، براساس نگرش اسلامی با رویکرد رفع نیازهای علمی و اجتماعی؛
- ۵- ایجاد ساختارهای خاص حمایت از توسعه کیفی علوم انسانی و معارف اسلامی؛
- ۶- توسعه و بومی‌سازی هنر و علوم انسانی کاربردی و متناسب‌سازی رشته‌های آنها با نیازهای واقعی کشور؛
- ۷- ساماندهی و تقویت هدف‌مند آموزش زبان‌های خارجی به‌منظور تحول کیفی در آن؛
- ۸- بسترسازی و تقویت ساختارهای حمایتی برای رشد هنر متعهد؛
- ۹- حمایت از توسعه آموزش و پژوهش‌های بنیادی و کاربردی در حوزه هنر متعهد.

اقدامات ملی

- ۱- حمایت از تولید و کاربردی کردن علوم انسانی با جهت‌گیری اسلامی؛
- ۲- ایجاد سازوکار روزآمدسازی محتوای آموزشی در رشته‌های علوم انسانی و هنر مبتنی بر مبانی اسلامی و نظارت بر ارتقای کیفی آن؛

بخش اول: کلیات / ۴۹

- ۳- اصلاح آموزش‌های علوم انسانی به‌منظور توجه بیشتر به مطالعات بنیادی و تأکید بر آموختن اصول و مبانی و قواعد اساسی علوم مربوطه مبتنی بر مبانی اسلامی؛
- ۴- توسعه پژوهش‌های بنیادی معرفتی در حوزه علوم انسانی مبتنی بر مبانی اسلامی و ارایه تولیدات علمی آنها به جهان؛
- ۵- حمایت از تأسیس انجمن‌ها و پژوهشگاه‌ها و قطب‌های علمی مشترک بین حوزه و دانشگاه به‌منظور شکل‌گیری و تکوین دیدگاه‌ها و نظریات اسلامی در حوزه علوم انسانی؛
- ۶- طراحی و توسعه برنامه‌های پژوهشی، فرصت‌های مطالعاتی و آموزشی مشترک میان حوزه و دانشگاه و ایجاد مراکز پژوهشی و آموزشی مشترک؛
- ۷- طراحی سازوکارهای لازم برای تربیت و جذب معلمان و مربیان و مدرسان دروس معارف اسلامی و علوم انسانی در مدارس و دانشگاه‌ها با استفاده از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های حوزه‌های علمیه؛
- ۸- تدوین قوانین و مقررات مورد نیاز و تقویت کرسی‌های نظریه‌پردازی و نقد و مناظره جهت تولید علوم انسانی و تحقق مرجعیت علمی؛
- ۹- ایجاد سازوکارهای تشویق نظریه‌پردازان در حوزه‌های علوم انسانی و معارف اسلامی و انتشار دستاروهای آنان؛
- ۱۰- ارتقای جایگاه کرسی‌های نظریه‌پردازی برای فعالیت در سطح بین‌المللی با تأکید بر جهان اسلام؛
- ۱۱- ایجاد سازوکارهای لازم برای تقویت مواجهه انتقادی و تطبیقی با متون ترجمه‌ای در علوم انسانی؛
- ۱۲- ایجاد گرایش‌های میان‌رشته‌ای بین شاخه‌های علوم اسلامی و علوم انسانی و سایر علوم؛
- ۱۳- حمایت از مطالعات و ایجاد فلسفه‌های رشته‌های مختلف علوم بر پایه فلسفه و حکمت اسلامی؛
- ۱۴- اصلاح جریان استعدادیابی و هدایت تحصیلی برای جذب استعداد‌های برتر در علوم انسانی و معارف اسلامی؛
- ۱۵- حمایت از تأسیس و فعالیت مراکز نخبه پرور در حوزه علوم انسانی مبتنی بر

۵۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مبانی اسلامی؛

۱۶- ایجاد نظام حمایت معنوی و اعتباری و مالی از پژوهش‌های علوم انسانی مبتنی بر مبانی اسلامی و حمایت از تألیفات، رساله‌ها، پژوهش‌ها و سمینارهای علمی تخصصی در این زمینه؛

۱۷- حمایت از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلی در رشته‌های علوم انسانی و هنر برای رفع نیازهای کشور.

۱۸- حمایت از توسعه پارک‌های علم و فناوری ویژه علوم انسانی و هنر براساس نیازها و استعدادهای منطقه‌ای و استانی؛

۱۹- تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن) و اجتماعات علمی- حرفه‌ای در حوزه پژوهش‌های علوم انسانی مبتنی بر مبانی اسلامی؛

۲۰- بازنگری در توسعه کمی و کیفی رشته‌های علوم انسانی و میزان پذیرش دانشجو براساس نیازهای جامعه و وجود فرصت‌های شغلی؛

۲۱- توسعه رشته‌های علوم انسانی و هنر منوط به وجود منابع علمی متناسب با نگرش اسلامی و مدرسان دارای صلاحیت و مسلط بر مبانی اسلامی؛

۲۲- سامان‌دهی مؤسسات آموزش زبان‌های خارجی و متنوع‌سازی آموزش آنها از طریق شفاف‌سازی نیازهای کشور برای تعاملات بین‌المللی علم و فناوری؛

۲۳- بومی‌سازی و تدوین برنامه‌های درسی و محتوای آموزشی در زمینه آموزش زبان‌های خارجی با توجه به فرهنگ اسلامی؛

۲۴- تقویت استفاده از زبان فارسی در حوزه‌های تخصصی علوم با تأکید بر معادل‌سازی مفهومی برای اصطلاحات تخصصی و ترویج آنها در مجامع علمی و تلاش برای تبدیل زبان فارسی به زبان علم؛

۲۵- حمایت از تولیدات هنری با رویکرد معرفی ارزش‌های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس؛

۲۶- حمایت از تولیدات هنری به‌منظور تقویت جلوه‌های عملی و ملموس هنر متعهد در شؤون مختلف زندگی و احیای هنرهای سنتی فراموش شده؛

۲۷- تدوین نظام ثبت حقوقی آثار هنری؛

۲۸- تقویت و راه‌اندازی حوزه‌های میان‌رشته‌ای بین هنر و دیگر رشته‌های علوم

بخش اول: کلیات / ۵۱

براساس آموزه‌های اسلامی به‌ویژه فلسفه و فقه و هنر؛

۲۹- تدوین و گسترش و تعمیق دروس مربوط به مبانی نظری هنر متعهد و توسعه رشته‌های هنرهای محلی و منطقه‌ای در چارچوب فرهنگ اسلامی؛

۳۰- هدایت آموزش و پژوهش‌های هنری برای نیل به هنر متعهد و نقد و ارزیابی جلوه‌های هنری حاکم بر زندگی امروز؛

۳۱- زمینه‌سازی و تقویت مطالعات برای معرفی هنرمندان معارف اسلامی به‌منظور افزایش اثرگذاری معارف دینی در جامعه

۳۲- حمایت از تأسیس و گسترش فعالیت مراکز آموزشی و پژوهشی هنر اسلامی با مشارکت حوزه‌های علمیه.

راهبرد کلان ۱۱- جهت‌دهی به چرخه علم و فناوری و نوآوری برای ایفای نقش مؤثرتر در حوزه علوم پزشکی و سلامت

راهبردهای ملی

۱- توسعه و بومی‌سازی علوم و فناوری‌های سلامت در کشور؛

۲- توسعه آموزش و پژوهش در زمینه ترویج شیوه‌های زندگی سالم و اسلامی و نیز عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و بهداشت.

اقدامات ملی

۱- توسعه آموزش‌ها و پژوهش‌های حوزه تغذیه و پیش‌گیری، به‌منظور بهره‌مندی از مواد غذایی سالم و حفظ سلامت جامعه؛

۲- تولید دانش با تأکید بر بیماری‌ها و معضلات بومی؛

۳- تقویت ارتباط علوم سلامت و بالینی و طب سنتی اسلامی- ایرانی با علوم پایه و علوم اسلامی و علوم انسانی و علوم اجتماعی؛

۴- ساماندهی بازار محصولات و تجهیزات سلامت در کشور به‌منظور حمایت از تولید علم و فناوری‌های بومی؛

۵- توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در عرصه سلامت به‌منظور ایجاد نظام سلامت الکترونیک با رعایت اخلاق اسلامی و امنیت اجتماعی و حریم خصوصی؛

۶- تقویت نظام آموزشی با رویکرد تربیت سرمایه انسانی متخلق به اخلاق حرفه‌ای مبتنی بر تعالیم اسلامی.

۵۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

راهبرد کلان ۱۲- جهت‌دهی به چرخه علم و فناوری و نوآوری برای ایفای نقش آفرینی مؤثرتر در حوزه فنی و مهندسی

راهبردهای ملی

۱- توجه ویژه به توسعه نیاز محور علوم و فناوری‌های مهندسی برای تولید و جذب فناوری با توان رقابتی و ثروت‌آفرینی همراه با حفظ محیط زیست و الگوی صحیح مصرف و رعایت اخلاق حرفه‌ای؛

۲- تقویت ساختارهای حمایت از توسعه تقاضا محور فعالیت‌های فنی و مهندسی.

اقدامات ملی

۱- تقویت شرکت‌های فنی و مهندسی به‌منظور کسب توان طراحی مفهومی و پایه؛
۲- حمایت از شرکت‌های طراحی مهندسی برای مشارکت در طرح‌های بین‌المللی؛
۳- ایجاد سازوکارهای لازم به‌منظور تحصیل و تشویق صادرات و خدمات فنی و مهندسی؛

۴- واگذاری طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری به متخصصان داخلی به‌منظور ارتقای خودباوری و توانمندی ملی و در جهت تأمین نیازهای آتی کشور و جهان؛

۵- تدوین معیارهای اخلاق حرفه‌ای مهندسی و ترویج و نظارت بر رعایت آنها؛
۶- تشویق دانش‌آموختگان فنی و مهندسی به سمت ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان خصوصی و تعاونی در پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری از طریق ارائه تسهیلات خاص به آنها؛

۷- توسعه و ساماندهی نظام‌های مهندسی به‌منظور افزایش کارآمدی و پاسخ‌گویی آنها؛
۸- حمایت از شرکت‌های طراحی و مهندسی به‌منظور کاربردی کردن دانش فنی تولید شده در پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌ها.

راهبرد کلان ۱۳- توسعه و تعمیق و تقویت آموزش و پژوهش در حوزه علوم پایه

راهبردهای ملی

۱- تشویق و هدایت مؤسسات علمی و آموزشی در توسعه علوم پایه به‌منظور گسترش مرزهای علم و پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه؛
۲- افزایش بهره‌وری نهادها و زیرساخت‌ها در حوزه علوم پایه.

اقدامات ملی

- ۱- تعریف طرح‌های کلان ملی و حمایت از آنها در حوزه‌های اولویت‌دار و افزایش سرمایه‌گذاری بخش‌های صنعت و بازار در آنها؛
- ۲- الزام و تشویق طرح‌های مطالعاتی و تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای به هزینه‌کرد بخشی از اعتبارات خود در پژوهش‌های علوم پایه مرتبط؛
- ۳- تشویق نظریه‌پردازی در علوم پایه برای کشف مسیرهای جدید و میان‌بر علمی؛
- ۴- بازنگری و ارتقای روش‌ها و محتوای آموزش علوم پایه در کلیه سطوح تحصیلی؛
- ۵- تقویت تعامل میان علوم پایه با سایر علوم؛
- ۶- شبکه‌سازی مؤسسات آموزشی و پژوهشی در حوزه علوم پایه به‌منظور افزایش هماهنگی و همکاری و تقویت تحقیقات بین‌رشته‌ای از طریق اشتراک امکانات و تجهیزات، تقسیم کارهای پژوهشی و جذب نخبگان علمی.

فصل پنجم - چارچوب نهادی علم و فناوری و نوآوری

۵-۱- تقسیم کار ملی در نظام علم و فناوری

الف) سیاست‌گذاری کلان و نظارت و ارزیابی

سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری کلان و راهبردی نظام علم و فناوری، روزآمدسازی و اجرایی کردن نقشه جامع علمی کشور و ارزیابی و نظارت بر حسن اجرای آن، سیاست‌گذاری کلان برای همکاری‌های بین‌المللی در عرصه علم و فناوری و تصویب اسناد ملی فناوری‌های اولویت‌دار بر عهده شورای عالی انقلاب فرهنگی است که با سازوکار مورد نظر شورا انجام می‌گیرد.

ب) سیاست‌گذاری اجرایی و هماهنگی و انسجام بخشی اجرای نقشه جامع

علمی کشور

به‌منظور تهیه و تصویب و ابلاغ سیاست‌های اجرایی، طراحی ساز و کار تحقق اهداف نقشه و اصلاح ساختارها و فرآیندهای مربوطه، هماهنگی و انسجام بخشی در اجرای نقشه جامع علمی و نظارت بر حسن اجرای آن، ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی با ترکیب زیر ایجاد می‌گردد:

۵۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی (رییس)؛
 - ۲- چهار نفر از اعضای حقیقی به انتخاب شورا؛
 - ۳- رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها با اجازه معظم‌له؛
 - ۴- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
 - ۵- معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری؛
 - ۶- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
 - ۷- وزیر آموزش و پرورش؛
 - ۸- رییس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی؛
 - ۹- رییس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی؛
 - ۱۰- یک نفر از مدرسین حوزوی به انتخاب شورای عالی حوزه‌های علمیه.
- تبصره-** با توجه به تنوع ارتباط نظام علم و فناوری با عرصه‌های مختلف فرهنگی، صنعتی، تولیدی و خدماتی، در موارد لازم از وزرا و رؤسای نهادهای ذی‌ربط جهت شرکت در جلسات ستاد و کمیسیون‌های مربوط دعوت به‌عمل خواهد آمد.

ج) برنامه‌ریزی و اجرا و فرهنگ سازی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معاونت علمی و فناوری رییس جمهوری و بنیاد ملی نخبگان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، فرهنگستان‌های کشور، جهاد دانشگاهی، مرکز همکاری‌های فناوری و نوآوری ریاست جمهوری، سایر وزارتخانه‌ها و نهادها و مؤسسات علمی و فناوری، صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر نهادها و دستگاه‌های تبلیغی و فرهنگی کشور، در فرآیند اجرایی نمودن و فرهنگ‌سازی نقشه در چارچوب سیاست‌های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی با ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور همکاری می‌نمایند.

۵-۲- نظام اجرا، نظارت، ارزیابی و به‌روز رسانی نقشه جامع علمی کشور

اتخاذ تدابیر لازم در لایه‌های مختلف نظام علم و فناوری و ترسیم صحیح و شفاف گردش فعالیت‌ها و تعاملات در بین اجزای نظام، ضامن اجرای نقشه و ارتقای بهره‌وری کشور در این زمینه است. همچنین حفظ و استمرار کارکرد نقشه جامع علمی مستلزم پایش و مراقبت از پیشرفت اجرای نقشه در افق زمانی پیش‌بینی‌شده برای آن و مراقبت از صحت و اعتبار اجزای مختلف نقشه است. این پایش و مراقبت باید به‌گونه‌ای باشد که

بخش اول: کلیات / ۵۵

جهت گیری نظام اجرایی نقشه به سوی دستیابی به اهداف آن حفظ شود و در صورت بروز هرگونه تغییرات اثرگذار در مفروضات و اوضاع محیطی، این تغییرات در کوتاه ترین زمان شناسایی و آثار آن تحلیل شود و مراجع مربوط اقدامات اصلاحی مورد نیاز را به تصویب برسانند. به این منظور:

۱- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور با ایجاد سازوکارهای لازم و استفاده از نهادهای مختلف، ضمن انجام تصمیم گیری های لازم و ابلاغ مصوبات، وظیفه نظارت بر تحقق اهداف نقشه و ارزیابی پیشرفت کار را عهده دار است؛

۲- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور موظف است پس از تصویب و ابلاغ نقشه جامع علمی در فواصل زمانی خاص به تکمیل و به روز رسانی اولویت های علم و فناوری کشور، ارایه اسناد ملی مربوطه و تعیین نوع پشتیبانی در هر زمینه اقدام کند؛

۳- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور با همکاری دستگاه ها و نهادهای مسوول و مؤسسات پژوهشی - مطالعاتی شاخص های علم و فناوری مورد نیاز و کمیت های مطلوب مربوطه را تکمیل و به روز می رساند؛

۴- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور موظف است با همکاری دستگاه های ذی ربط گزارش وضع موجود علم و فناوری کشور را براساس شاخص های نقشه جامع علمی کشور طی یک سال تدوین کند. علاوه بر آن این ستاد گزارش ارزیابی وضع موجود علم و فناوری کشور را هر ساله براساس آخرین شاخص ها تدوین می کند و به شورای عالی انقلاب فرهنگی تسلیم می نماید؛

۵- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور موظف است با رصد وضعیت پذیرش دانشجو در رشته ها و مقاطع تحصیلی در دانشگاه های دولتی و غیردولتی سالیانه گزارش میزان نیاز کشور به این رشته ها و مقاطع را با توجه به اولویت های ملی و تهدیدها و فرصت ها و امکانات کشور تهیه کند و به همراه گزارش اقدامات خود برای اصلاح وضع موجود، به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارایه نماید؛

۶- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند در چارچوب سیاست های اجرایی ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی، طرح ها و برنامه های خود را برای اجرای این نقشه تدوین و برای بررسی و تصویب به ستاد تسلیم نمایند. ستاد موظف است میزان پیشرفت و عملکرد طرح ها و برنامه های ارایه شده دستگاه های اجرایی را در فواصل یک ساله به

۵۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی انقلاب فرهنگی گزارش نماید؛

۷- شورای عالی انقلاب فرهنگی در صورت نیاز جهت اصلاح و تصویب قوانین با مجلس شورای اسلامی تعامل خواهد داشت؛

۸- ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور موظف است ضمن رصد و پایش اوضاع محیطی و رقبا و تحولات جهانی علم و فناوری با رویکرد آینده‌پژوهی، نقشه جامع علمی کشور را به صورت دوره‌ای، روزآمد نماید و برای تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارایه دهد.

نقشه جامع علمی کشور در ۵ فصل، در جلسات ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۶، ۶۶۸، ۶۶۷، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸ و ۶۷۹ مورخ ۸۹/۲/۲۱، ۸۹/۳/۴، ۸۹/۳/۱۸، ۸۹/۴/۱۵، ۸۹/۴/۲۹، ۸۹/۵/۲۶، ۸۹/۷/۶، ۸۹/۷/۲۰، ۸۹/۷/۲۷، ۸۹/۸/۴، ۸۹/۸/۱۱، ۸۹/۸/۱۸، ۸۹/۹/۲، ۸۹/۹/۱۶، ۸۹/۹/۳۰ و ۸۹/۱۰/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب نهایی رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست و کلیه مصوبات و سیاست‌های قبلی مغایر، لغو و بلااثر خواهد بود.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

آیین نامه ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور

مصوب جلسه ۷۰۰ مورخ ۱۳۹۰/۸/۱۷

شورای عالی انقلاب فرهنگی

آیین نامه ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور که در جلسه ۷۰۰ مورخ ۱۳۹۰/۸/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی و به استناد بند (ب) بخش اول فصل پنجم نقشه جامع علمی کشور و در راستای اجرای بندهای (ب) و (ج) بخش یک و همچنین بخش دوم فصل پنجم نقشه مذکور و به منظور تهیه و تصویب و ابلاغ سیاست‌های اجرایی، طراحی سازوکار تحقق اهداف نقشه و فرهنگ‌سازی و اصلاح ساختارها و فرآیندهای مربوطه، هماهنگی و انسجام بخشی در اجرای نقشه جامع علمی و نظارت بر حسن اجرای آن به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود:

ماده ۱- اختصارات

نقشه: نقشه جامع علمی کشور

شورای عالی: شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای ستاد: شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور

رییس: رییس ستاد راهبری نقشه جامع علمی کشور

ماده ۲- ارکان

۱- شورای ستاد

۲- رییس

ماده ۳- وظایف شورای ستاد

وظایف شورای ستاد که از اعضای حقیقی و حقوقی مندرج در فصل پنجم نقشه

تشکیل شده است، عبارت است از:

۵۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱- هماهنگی و انسجام‌بخشی اجرای نقشه؛
 - ۲- تصویب سیاست‌های اجرایی و خطوط راهنمای مربوط به اقدامات ملی جهت ابلاغ به دستگاه‌ها؛
 - ۳- انتخاب اقدامات ملی برای مطالبه برنامه‌های اجرایی از دستگاه‌ها در سال‌های مختلف؛
 - ۴- تصویب برنامه‌های پیشنهادی دستگاه‌ها جهت اجرای مفاد نقشه؛
 - ۵- نهایی‌سازی و تأیید اسناد ملی علوم و فناوری‌های اولویت‌دار؛
 - ۶- نظارت بر حسن اجرای نقشه؛
 - ۷- نظارت بر پیشرفت عملکرد طرح‌ها و برنامه‌های نهایی شده دستگاه‌های اجرایی؛
 - ۸- بررسی وضع موجود علم و فناوری کشور؛
 - ۹- ارزیابی وضعیت پذیرش دانشجویان در رشته‌های مختلف و میزان نیاز کشور به رشته‌های مختلف تحصیلی؛
 - ۱۰- رصد و پایش اوضاع محیطی و رقبا و تحولات جهانی علم و فناوری؛
 - ۱۱- بررسی و تأیید پیشنهادها جهت تکمیل و به‌روزرسانی دوره‌ای نقشه (تهیه‌شده در ستاد) برای ارایه آن به شورای عالی جهت تصویب نهایی.
- تبصره ۱-** جلسات عادی شورای ستاد براساس برنامه معین و با دعوت رییس تشکیل خواهد شد. همچنین جلسات فوق‌العاده شورای ستاد در صورت لزوم با دستور رییس و یا درخواست اکثریت اعضا و تأیید رییس ستاد برگزار می‌گردد.
- تبصره ۲-** جلسات شورای ستاد با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی اکثریت نسبی آراء مأخوذه معتبر می‌باشد. در صورت به حدنصاب نرسیدن تعداد حاضرین برای دو جلسه متوالی، رییس می‌تواند تصویب موضوعات در دستور را از طریق شورای معین و شورای عالی پی‌گیری نماید.
- تبصره ۳-** حضور اعضای شورای ستاد در جلسات الزامی است. در شرایط اضطراری اعضا می‌توانند کتبا نماینده رسمی برای هر جلسه به رییس ستاد معرفی نمایند. این نمایندگان به نیابت از اعضا حق رأی خواهند داشت و نمی‌توانند دو جلسه متوالی بدون حضور عضو اصلی در جلسه حضور پیدا کنند.

بخش اول: کلیات / ۵۹

تبصره ۴- به تشخیص رییس در موارد لازم از نمایندگان رؤسای قوه‌ها، معاونین رییس‌جمهور، معاونین قوه قضائیه، اعضای هیأت وزیران، رؤسای کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی و فرهنگستان‌ها برای شرکت در جلسات شورای ستاد دعوت به عمل خواهد آمد.

مدعوین مذکور در جلسه ستاد دارای حق رأی می‌باشند. دیگر مدیران ارشد نیز بنا به تشخیص رییس ستاد و بدون حق رأی به جلسات شورای ستاد دعوت خواهند شد. همچنین حضور معاونان، مشاوران و کارشناسان ستاد و سایر صاحب‌نظران با تأیید رییس و بدون حق رأی در جلسات ستاد بلامانع خواهد بود.

ماده ۴- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، رییس شورای ستاد راهبری نقشه جامع علمی کشور می‌باشد.

ماده ۵- وظایف رییس

- ۱- ریاست جلسات شورای ستاد؛
- ۲- ابلاغ مصوبات شورای ستاد به دستگاه‌های اجرایی؛
- ۳- اعلام مصوبات شورای ستاد به شورای عالی در موارد لازم؛
- ۴- ارائه پیشنهادهای شورای ستاد برای اصلاح و تکمیل نقشه به شورای عالی جهت تصویب نهایی؛
- ۵- ارائه پیشنهادها و مصوبات شورای ستاد به شورای عالی در صورت نیاز به تصویب شورای عالی؛
- ۶- ارجاع گزارش‌های سالانه پیشرفت اجرای نقشه به شورای عالی؛
- ۷- ارجاع اصلاحیه‌های مورد نیاز ستاد در قوانین موجود کشوری به ریاست مجلس شورای اسلامی جهت بررسی و تصویب؛
- ۸- ارجاع مصوبات شورای ستاد و نیازهای اجرای نقشه به ریاست قوه قضائیه جهت همکاری‌های لازم؛
- ۹- تعامل با دستگاه‌ها به منظور اجرای نقشه؛
- ۱۰- ارجاع سیاست‌های اجرایی و خطوط راهنمای پیشنهادی جهت اجرایی نمودن نقشه به شورای ستاد جهت تصویب؛
- ۱۱- پی‌گیری مصوبات شورای ستاد و انجام هماهنگی‌های بین بخشی و فرابخشی

۶۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

به منظور اجرای بهتر مصوبات؛

۱۲- تهیه و انتشار گزارش‌های دوره‌ای نظارت و ارزیابی از پیشرفت اجرای نقشه و تحقق اهداف آن؛

۱۳- تهیه پیشنهاد اصلاحات و تغییرات دوره‌ای مورد نیاز در نقشه؛

۱۴- صدور احکام مسؤولین ستاد؛

۱۵- نظارت بر عملکرد ستاد؛

۱۶- فرهنگ‌سازی، ترویج و اطلاع‌رسانی موارد مرتبط با نقشه.

تبصره ۱- رییس می‌تواند یکی از اعضای حقیقی ستاد و یا یکی از صاحب‌نظران را به‌عنوان قائم‌مقام ستاد، منصوب و برخی از وظایف و اختیارات خود را به مدت ۴ سال به وی تفویض نماید.

تبصره ۲- ساختار و تشکیلات، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های داخلی مورد نیاز ستاد به تصویب شورای ستاد خواهد رسید.

ماده ۶- مصوبات شورای ستاد در چارچوب این آیین‌نامه‌ها با ابلاغ رییس به دستگاه‌ها، لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۱- مصوباتی که بر طبق ضوابط قانونی و یا به تشخیص شورای ستاد نیاز به تصویب شورای عالی دارد، در صورتی که پس از دو هفته پس از اعلام وصول در شورای عالی مورد مخالفت کتبی اعضای شورای عالی قرار نگیرد، در حکم مصوبات شورای عالی تلقی می‌گردد.

تبصره ۲- هرگونه تغییر لازم در این آیین‌نامه با تصویب شورای عالی امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۷- این آیین‌نامه در قالب ۷ ماده و ۸ تبصره، در جلسه ۷۰۰ مورخ ۱۳۹۰/۸/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا است.

رییس‌جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

موادی از قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی

فصل دوم - علم و فناوری

ماده ۱۵- به منظور تحول بنیادین در آموزش عالی به‌ویژه در رشته‌های علوم انسانی، تحقق جنبش نرم‌افزاری و تعمیق مبانی اعتقادی، ارزش‌های اسلامی و اخلاق حرفه‌ای و با هدف ارتقای کیفی در حوزه دانش و تربیت اسلامی، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند اقدامات زیر را انجام دهند:

الف) بازنگری متون، محتوا و برنامه‌های آموزشی و درسی دانشگاهی مبتنی بر آموزه‌ها و ارزش‌های دینی و هویت اسلامی-ایرانی و انقلابی و تقویت دوره‌های تحصیلات تکمیلی با بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای دانش بشری، با اولویت نیاز بازار کار؛

ب) تدوین و ارتقای شاخص‌های کیفی به‌خصوص در رشته‌های علوم انسانی به‌ویژه در رشته‌های علوم قرآن و عترت و مطالعات میان‌رشته‌ای با بهره‌گیری از امکانات و توانمندی‌های حوزه‌های علمیه و تأمین آموزش‌های مورد نیاز متناسب با نقش دختران و پسران؛

ج) نهادینه کردن تجارب علمی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس با انجام فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و نظریه‌پردازی در حوزه‌های مرتبط؛

د) همکاری با حوزه‌های علمیه و بهرمندی از ظرفیت‌های حوزه در عرصه‌های مختلف؛

ه) گسترش کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و آزاداندیشی، انجام مطالعات میان‌رشته‌ای، توسعه قطب‌های علمی و تولید علم بومی با تاکید بر علوم انسانی با

۶۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

همکاری شورای عالی حوزه علمیه و دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم؛
(و) استقرار نظام جامع نظارت و ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی و پژوهشی براساس شاخص‌های مورد تأیید وزارتخانه‌های مذکور منوط به عدم مغایرت با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف ارتقای کیفیت آموزشی و پژوهشی.

تبصره - پس از استقرار نظام جامع نظارت و ارزیابی و تضمین کیفیت، هرگونه گسترش و توسعه رشته‌ها، گروه‌ها و مقاطع تحصیلی موکول به رعایت شاخص‌های ابلاغی از سوی وزارتخانه‌های ذی‌ربط توسط دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی است. وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد مجازند عملیات اجرایی سنجش کیفیت و رتبه‌بندی را براساس این نظام به مؤسسات مورد تأیید در بخش غیردولتی واگذار نمایند.

ماده ۱۶ - دولت مجاز است به‌منظور دستیابی به جایگاه دوم علمی در منطقه و تثبیت آن تا پایان برنامه پنجم، اقدامات زیر را انجام دهد:

(الف) بازنگری آیین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی به‌نحوی که تا پنجاه درصد (۵۰٪) امتیازات پژوهشی اعضای هیأت علمی معطوف به رفع مشکلات کشور باشد. برای تحقق این امر تمهیدات لازم برای ارتقای هیأت علمی از جمله توسعه و تقویت دوره‌های تحصیلات تکمیلی، افزایش فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیأت علمی در داخل و خارج از کشور و ایجاد مراکز تحقیقاتی و فناوری پیشرفته علوم و فنون در کشور، تسهیل ارتباط دانشگاه‌ها با دستگاه‌های اجرایی از جمله صنعت فراهم خواهد گردید.
(ب) ایجاد ظرفیت لازم برای دانش‌آموختگان دوره کارشناسی به دوره‌های تحصیلات تکمیلی به بیست درصد (۲۰٪) برسد.

(ج) برنامه‌ریزی و حمایت لازم برای تأمین هیأت علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی و پژوهشی به‌منظور ارتقای شاخص نسبت عضو هیأت علمی تمام‌وقت به دانشجو در تمامی دانشگاه‌ها اعم از دولتی و غیردولتی به‌گونه‌ای که تا پایان برنامه نسبت کل دانشجو به هیأت علمی تمام‌وقت در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی غیردولتی به حداکثر چهل و در دانشگاه پیام‌نور به حداکثر دویست و پنجاه برسد.

(د) نسبت به ایجاد، راه‌اندازی و تجهیز آزمایشگاه کاربردی در دانشگاه‌ها و مؤسسات

بخش اول: کلیات / ۶۳

آموزشی، شهرک‌های دانشگاهی، علمی، تحقیقاتی، شهرک‌های فناوری، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد از طریق دستگاه‌های اجرایی یا شرکت، اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تأمین گردد. دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌ها می‌توانند بخشی از اعتبارات پژوهشی خود را از طریق این آزمایشگاه‌ها هزینه نمایند.

ه) به منظور افزایش سهم تحقیق و پژوهش از تولید ناخالص داخلی به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی، سالانه به میزان نیم درصد (۰/۵) افزایش یافته و تا پایان برنامه به سه درصد (۰/۳) برسد. در این راستا منابع تحقیقات موضوع این بند را هر سال در بودجه سنواتی در قالب برنامه‌های خاص مشخص نموده و نیز در پایان سال گزارش عملکرد تحقیقاتی کشور موضوع این بند را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارایه نمایند.

و) وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند با همکاری سایر دستگاه‌های ذی‌ربط ضمن اعمال اقدامات ذیل، شاخص‌های آن را پایش نموده و گزارش عملکرد سالانه را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارایه نماید:

۱- ارتقای کمی و کیفی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی براساس عدالت آموزشی و اولویت‌های سند چشم‌انداز با رعایت سایر احکام این ماده؛

۲- اصلاح هرم هیأت علمی تمام دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیردولتی با فراهم آوردن بسترهای لازم با تاکید بر شایسته‌سالاری؛

۳- گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی از طریق راه‌اندازی دانشگاه‌های مشترک، برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک، اجرای مشترک طرح‌های پژوهشی و تبادل استاد و دانشجو با کشورهای دیگر با تأکید بر کشورهای منطقه و جهان اسلام به‌ویژه در زمینه‌های علوم انسانی، معارف دینی و علوم پیشرفته و اولویت‌دار جمهوری اسلامی ایران براساس نقشه جامع علمی کشور با هدف توسعه علمی کشور و توانمندسازی اعضای هیأت علمی؛

۴- ایجاد هماهنگی بین نهادها و سازمان‌های پژوهشی کشور جهت سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛

۶۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۵- تدوین و اجرای طرح نیازسنجی آموزش عالی و پژوهشی در نخستین سال اجرای برنامه به منظور توسعه متوازن مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی و غیردولتی با توجه به نیازها و امکانات؛

۶- استقرار نظام یکپارچه پایش و ارزیابی علم و فناوری کشور تحت نظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری با هماهنگی مرکز آمار ایران جهت رصد وضعیت علمی کشور در مقیاس ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و تعیین میزان دستیابی به اهداف اسناد بالادستی بر نظام فراگیر و پویای آثار ثبتي و ارایه گزارش سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی؛

۷- انجام اقدامات قانونی لازم برای تکمیل و اجرای نقشه جامع علمی کشور در راستای بند (۱۱) سیاست‌های کلی ابلاغی برنامه پنجم؛

۸- برنامه‌ریزی برای تحقق شاخص‌های اصلی علم و فناوری شامل سهم درآمد حاصل از صادرات محصولات و خدمات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و میانی، سرانه تولید ناخالص داخلی ناشی از علم و فناوری، تعداد گواهی ثبت اختراع، تعداد تولیدات علمی بین‌المللی، نسبت سرمایه‌گذاری خارجی در فعالیت‌های علم و فناوری به هزینه‌های تحقیقات کشور و تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان.

دولت موظف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا پایان برنامه حداقل به جایگاه رتبه دوم در منطقه در این زمینه برسد.

ماده ۱۷- دولت مجاز است به منظور توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضا محور مشترک با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات موجود کشور مشروط به این که حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه‌های آن را کارفرمای غیردولتی تأمین و تعهد کرده باشد؛

ب) حمایت مالی و تسهیل شکل‌گیری و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و تعاونی که در زمینه تجاری‌سازی دانش و فناوری به‌ویژه تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و صادرات خدمات فنی و مهندسی فعالیت می‌کنند و نیز حمایت از راه‌اندازی مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری از طریق بخش غیردولتی؛

بخش اول: کلیات / ۶۵

ج) حمایت‌های قانونی لازم در راستای تشویق طرف‌های خارجی قراردادهای بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی برای انتقال دانش فنی و بخشی از فعالیت‌های تحقیق و توسعه مربوط به داخل کشور و انجام آن با مشارکت شرکت‌های داخلی؛

د) حمایت مالی از ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار فناوری به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های علمی در جهت پاسخ‌گویی به نیاز بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات؛

ه) حمایت مالی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی در راستای ارتقای بهره‌وری و حل مشکلات کشور؛

و) تأمین و پرداخت بخشی از هزینه ثبت اختراعات، تولید دانش فنی و حمایت مالی از تولیدکنندگان برای خرید دانش فنی و امتیاز اختراعات.

تبصره ۱- دستگاه‌های اجرایی مکلفند امکانات و تجهیزات پژوهشی و تحقیقاتی، آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها را با نرخ ترجیحی در اختیار مؤسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان مورد تأیید شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مصوبه هیأت وزیران قرار دهند.

تبصره ۲- در راستای توسعه و انتشار فناوری به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود مالکیت فکری، دانش فنی و تجهیزاتی را که در چارچوب قرارداد با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری دولتی ایجاد و حاصل شده است به دانشگاه‌ها و مؤسسات یادشده واگذار نمایند.

تبصره ۳- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است صرفاً پس از ارایه گواهی ممیزی علمی اختراعات از سوی مراجع ذی‌صلاح نسبت به ثبت اختراعات اقدام نماید.

تبصره ۴- اعضای هیأت علمی می‌توانند با موافقت هیأت امنای همان دانشگاه نسبت به تشکیل مؤسسات و شرکت‌های صددرصد (۱۰۰٪) خصوصی دانش‌بنیان اقدام و یا در این مؤسسات و شرکت‌ها مشارکت نمایند. این مؤسسات و شرکت‌ها برای انعقاد قرارداد پژوهشی مستقیم و یا غیرمستقیم با دستگاه‌های اجرایی، مشمول قانون منع مداخله کارکنان در معاملات دولتی تغییرات بعدی آن نیستند.

ماده ۱۸- دولت به‌منظور گسترش حمایت‌های هدف‌مند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری اقدامات زیر را انجام دهد:

۶۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- الف) ارتقای منزلت اجتماعی از طریق فرهنگ‌سازی؛
- ب) تسهیل در ارتقای تحصیلی و ورود به رشته‌های تحصیلی مورد علاقه در دوره‌های قبل و بعد از ورود به دانشگاه؛
- ج) اعطای حمایت‌های مالی و بورس تحصیلی از طریق وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بنیاد ملی نخبگان؛
- د) هدایت تحصیلی در زمینه‌ها و رشته‌های اولویت‌دار مورد نیاز کشور؛
- ه) برقراری بیمه تأمین اجتماعی و بیمه پایه سلامت فرد و خانواده وی؛
- و) رفع دغدغه خطرپذیری مالی در انجام مراحل پژوهشی و امور نوآورانه؛
- ز) حمایت از تجاری‌سازی دستاوردهای آنان؛
- ح) تقویت ابعاد معنوی، بصیرت‌افزایی، خودباوری و تعلق ملی؛
- ط) ایجاد و تقویت مراکز علمی، تحقیقاتی و فناوری توانمندی در تراز بین‌المللی و با امکانات خاص در شاخه‌های مختلف علوم و فنون بنیادی و راهبردی با به‌کارگیری نخبگان و دانشمندان در جهت خلق دانش، ایده‌های نو و تبدیل علم به ثروت در طول برنامه؛
- ی) ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای نخبگان و استعدادهاى برتر متناسب با تخصص و توانمندی‌های آنها و اولویت‌های کشور با حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر جهت تبدیل دانش فنی به محصول قابل ارایه به بازار کار؛
- ک) ایجاد سازوکارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و استعدادهاى برتر در تصمیم‌سازی‌ها و مدیریت کشور؛
- ل) ایجاد سازوکار لازم برای مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و دانشمندان کشور در همایش‌ها، کنفرانس‌ها و مجامع علمی و پژوهشی بین‌المللی و برتر جهان و بهره‌گیری از توانمندی‌های دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصت‌های مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور؛
- م) تأمین و پرداخت بخشی از هزینه‌های ثبت جواز امتیاز علمی (patent) در سطح ملی و بین‌المللی و ایجاد تمهیدات و تسهیلات لازم برای انتشار آثار مفید علمی آنان.

ماده ۱۹-

الف) در راستای تحقق بند (۸) سیاست‌های کلی ابلاغی و با هدف ارتقای کیفی سه

بخش اول: کلیات / ۶۷

حوزه دانش، مهارت و تربیت اسلامی به دولت اجازه داده می‌شود برنامه تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور را در چوب قوانین موضوعه و با رعایت اولویت‌های ذیل تدوین نماید و پس از تصویب در هیأت وزیران به اجرای در آورد:

۱- تحول در برنامه‌های آموزشی و پرورشی و درسی جهت کسب شایستگی‌های مورد نیاز فرد ایرانی توسط دانش‌آموختگان دوره آموزش عمومی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و نیازسنجی و به‌کارگیری فناوری؛

۲- هدایت تحصیلی براساس علایق و ویژگی‌های دانش‌آموزان، توسعه حرفه‌ای و سرمایه انسانی مورد نیاز کشور؛

۳- اصلاح نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با تاکید بر رویکرد ارزشیابی برای تحقق فرآیند یاددهی-یادگیری در کلیه دوره‌های تحصیلی و تحقق کامل این فرآیند تا پایان برنامه؛

۴- بسترسازی و ایجاد انگیزه لازم برای ورود دانش‌آموزان مستعد به رشته‌های علوم انسانی؛

۵- برنامه‌ریزی برای برقراری توازن بین تعداد دانش‌آموزان در رشته‌های مختلف تحصیلی متناسب با نیازهای جامعه به تدریج و در طول برنامه و برقراری توازن تا پایان برنامه؛

۶- بسترسازی مناسب برای کسب حداقل یک شایستگی و مهارت با توجه به نیاز بازار کار تا پایان برنامه برای تمامی دانش‌آموزان دوره متوسطه نظری؛

۷- استقرار نظام تضمین کیفیت جهت پایش، ارزشیابی، اصلاح و افزایش بهره‌وری؛

۸- سنجش و ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای نیروی انسانی موجود و مورد نیاز آموزش و پرورش براساس شاخص‌های آموزشی و پرورشی؛

۹- ارایه برنامه جامع آموزش قرآن اعم از روان‌خوانی و فهم قرآن، معارف اسلامی و عربی با اهداف قرآنی؛

۱۰- برنامه‌ریزی جهت تدوین برنامه‌های آموزشی ارتقای سلامت جسمانی و روانی مبتنی بر آموزه‌های دینی و قرآنی؛

۱۱- تقویت و گسترش نظام مشاوره دانش‌آموز و خانواده جهت تحقق سلامت روحی دانش‌آموزان؛

۶۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱۲- بهره‌برداری از اماکن ورزشی سازمان تربیت‌بدنی در ساعات بلااستفاده جهت ارتقای سلامت جسمی دانش‌آموزان؛
- ۱۳- افزایش سرانه فضاهای ورزشی دانش‌آموزان؛
- ۱۴- به‌کارگیری فناوری ارتباطات و اطلاعات در کلیه فرآیندها جهت تحقق عدالت آموزشی و تسهیل فرآیندهای موجود و ارایه برنامه‌های آموزشی و دروس دوره‌های تحصیلی به صورت الکترونیکی؛
- ۱۵- ایجاد تعامل و ارتباط مؤثر با دیگر نظام‌های آموزشی در کشور از جمله آموزش عالی به‌عنوان زیر نظام یک نظام واحد؛
- ۱۶- ایجاد تعامل آموزشی سازنده با دیگر کشورها و مراکز بین‌المللی مانند یونسکو، آیسکو و یونیوک.
- ب) دولت موظف است به‌منظور افزایش بهره‌وری از طریق بهینه‌سازی در منابع انسانی و منابع مالی در وزارت آموزش و پرورش به‌نحوی اقدام نماید که در طول برنامه سهم اعتبارات غیرپرسنلی به پرسنلی افزایش یابد.
- ج) آموزش و پرورش مجاز است در حدود مقرر در اصل پانزدهم (۱۵) قانون اساسی گویش محلی و ادبیات بومی را در مدارس تقویت نماید.
- د) وزارت آموزش و پرورش موظف است به‌منظور تضمین دسترسی به فرصت‌های عادلانه آموزشی به متناسب جنسیت و نیاز مناطق به‌ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته و رفع محرومیت آموزشی، نسبت به آموزش از راه دور و رسانه‌ای و تأمین هزینه‌های تغذیه، رفت و آمد، بهداشت و سایر امور مربوط به مدارس شبانه روزی اقدام نماید.
- ه) وزارت آموزش و پرورش مکلف است برای تأمین نیازهای ویژه و توانبخشی گروه‌های مختلف آموزشی اقدامات زیر را انجام دهد:
- ۱- منعطف‌سازی مدارس و گسترش اجرای برنامه‌های تلفیقی و فراگیر؛
 - ۲- تدوین برنامه‌های جامع اطلاع‌رسانی جهت آگاه‌سازی و آموزش والدین کودکان با نیازهای خاص؛
 - ۳- تقویت طرح سنجش کودکان و افزایش امر مشاوره در این مدارس؛
 - ۴- توسعه مدارس استثنایی و کودکان با نیازهای خاص و فراهم آوردن شرایط و امکانات خاص لازم جهت توانمندسازی و افزایش مهارت‌های مورد نیاز این‌گونه

آموزش‌پذیران؛

و) سازمان صدا و سیما موظف است در راستای ترویج ارزش‌های اسلامی- ایرانی، ارتقای سطح فرهنگ عمومی و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی، تقویت و گسترش برنامه‌های آموزشی، علمی و تربیتی در شبکه‌های مرتبط به‌ویژه برای دانش‌آموزان و دانشجویان در جهت حمایت از تحول در نظام آموزش و پرورش و تقویت هویت ملی جوانان را در اولویت قرار دهد.

ماده ۲۰-

الف) به‌منظور زمینه‌سازی برای تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، دانش‌مدار، خلاق و کارآفرین، منطبق با نیازهای نهضت نرم‌افزاری، با هدف توسعه کمی و کیفی دولت مجاز است:

۱- هزینه سرانه تربیت نیروی انسانی متخصص مورد تقاضای کشور براساس هزینه‌های آموزشی و هزینه‌های خدمات پژوهشی، تحقیقاتی و فناوری دولتی محاسبه و به‌طور سالانه تأمین کند؛

۲- حمایت مالی و تسهیل شرایط برای افزایش تعداد مجلات پژوهشی و ترویجی کشور در زمینه‌های مختلف علمی با حفظ کیفیت به‌گونه‌ای که تا پایان برنامه تعداد مجلات و مقالات چاپ شده در مجلات علمی داخلی نسبت به سال پایانی برنامه چهارم را حداقل به دو برابر افزایش دهد. همچنین تمهیدات لازم برای دسترسی به بانک‌ها اطلاعاتی علمی معتبر را فراهم نماید؛

۳- از ده دانشگاه برتر وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری و پنج دانشگاه برتر وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که دارای عملکرد برجسته در راستای گسترش مرزهای دانش و فناوری هستند حمایت مالی و حقوقی و پشتیبانی ویژه نماید؛

۴- از انجمن‌های علمی، حمایت مالی به‌عمل آورد.

ب) دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌هایی که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشد بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی به‌ویژه قانون محاسبات

۷۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

عمومی، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون برگزاری مناقصات و اصلاحات و الحاقات بعدی آنها و فقط در چارچوب مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی و اداری-استخدامی-تشکیلاتی مصوب هیأت امنای که حسب مورد به تأیید وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان آموزش پزشکی در مورد فرهنگستان‌ها به تأیید رییس‌جمهور می‌رسد، عمل می‌نمایند. اعضای هیأت علمی ستادی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز مشمول حکم این بند هستند. حکم این بند شامل مصوبات، تصمیمات و آیین‌نامه‌های قبلی نیز می‌گردد و مصوبات یادشده مادام که اصلاح نگردیده به قوت خود باقی هستند.

تبصره ۱- هرگونه اصلاح ساختار و مقررات مالی-اداری، معاملاتی، استخدامی و تشکیلاتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی همچنین فرهنگستان‌های تخصصی فقط مشمول مفاد این بند است.

تبصره ۲- اعتبارات اختصاص یافته از منابع عمومی دولت به این مراکز و مؤسسات، کمک تلقی شده و بعد از پرداخت به این مراکز به هزینه قطعی منظور و براساس بودجه تفصیلی مصوب هیأت امنای و با مسئولیت ایشان قابل هزینه است.

ج) معادل درآمدهایی که مؤسسات و مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و فرهنگستان‌ها در هر سال از محل تبرعات، هدایا و عواید موقوفات جذب می‌نمایند از محل درآمد عمومی نیز به‌عنوان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین و محاسبه می‌گردد.

د) به‌منظور افزایش کارایی مأموریت‌های اصلی دانشگاه‌ها در امور آموزش، پرورش و فناوری در هر سال حداقل بیست درصد (۲۰٪) از امور رفاهی دانشجویان از نظر ساختاری از بدنه دانشگاه‌ها جدا و به بخش غیردولتی واگذار گردد.

ه) دولت مکلف است به‌منظور کاهش تصدی‌گری، جلوگیری از انجام امور موازی و تقویت نقش حاکمیتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وحدت رویه در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، ارتقای کمیت و کیفیت ارائه خدمات دانشجویی نسبت به ایجاد مدیریت واحد ساماندهی امور مربوط بهره‌گیری از مجموعه امکانات و توانمندی‌های حقوقی، پرسنلی و اعتبارات صندوق رفاه دانشجویان، فعالیت‌های امور ورزشی دانشجویان، اداره تربیت‌بدنی و معاونت دانشجویی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طی سال اول برنامه

بخش اول: کلیات / ۷۱

اقدام کند.

و) اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل بودجه عمومی دولت به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فرهنگستان‌ها براساس ردیف مستقل در بودجه سنواتی آنها در قالب اعتبارات ملی اختصاص می‌یابد.

ز) به دولت اجازه داده می‌شود به منظور حمایت از دانشجویان دانشگاه‌های دولتی، آزاد اسلامی، علمی- کاربردی و پیام‌نور و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت آموزش و پرورش^۱، مؤسسات آموزش عالی غیردولتی که دارای مجوز از یکی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند تسهیلات اعتباری به صورت وام بلند مدت قرض‌الحسنه در اختیار صندوق رفاه دانشجویان و سایر نهادهای ذی‌ربط قرار دهد.

ح) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مجازند از ظرفیت مازاد بر سهمیه آموزش رایگان خود و یا ظرفیت‌های جدیدی که ایجاد می‌کنند، براساس قیمت تمام شده یا توافقی با بخش غیردولتی و با تأیید هیأت امنای در مقاطع مختلف دانشجو بپذیرند و منابع مالی دریافتی را حسب مورد پس از واریز به خزانه کل به حساب درآمدهای اختصاصی منظور کنند.

ط) به دانشگاه‌ها اجازه داده می‌شود بخشی از ظرفیت آموزشی خود را از طریق پذیرش دانشجوی خارجی با دریافت شهریه تکمیل کنند. در موارد خاص به منظور ترویج ارزش‌های اسلامی و انقلابی پذیرش دانشجوی خارجی با تصویب هیأت امنای بدون دریافت شهریه یا با تخفیف، مجاز است.

ی) دانشگاه‌های کشور، حسب مورد به تشخیص وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تصویب شورای گسترش وزارتخانه‌های مربوط، می‌توانند نسبت به تأسیس شعب در شهر محل استقرار خود یا دیگر شهرها و مناطق آزاد داخل کشور و نیز در خارج کشور به صورت خودگردان و با دریافت شهریه از داوطلبان اقدام کنند.

۱- براساس ماده ۲۳ قانون برنامه پنجم توسعه دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت آموزش و پرورش به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انتقال یافت.

۷۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ک) شهریه دانشجویان جانباز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان آنان، فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان آنان و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از محل اعتبارات ردیف مستقل معاونت تأمین شود.

تبصره ۱- پذیرش دانشجو در شعب دانشگاه‌های مذکور در داخل کشور خارج از آزمون سراسری انجام خواهد شد. ضوابط پذیرش دانشجو برای دوره کارشناسی توسط کارگروه موضوع ماده (۴) قانون پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها مصوب ۱۳۶۸/۰۸/۱۶ و برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی با پیشنهاد دانشگاه‌ها و حسب مورد با تأیید یکی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌شود.

تبصره ۲- میزان شهریه دریافتی از دانشجویان با توجه به نوع رشته و سطح خدمات آموزشی، کمک آموزشی و رفاهی ارایه شده، توسط هیأت امنای دانشگاه تعیین و اعلام می‌شود؛ اجرای دوره‌های مشترک با دانشگاه‌های معتبر خارجی طبق ضوابط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در این گونه شعب بلامانع است.

تبصره ۳- دولت مکلف است حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ درخواست داوطلب نسبت به اعطای روادید (ویزا) و اجازه اقامت برای اعضای هیأت علمی و دانشجویان خارجی این شعب دانشگاهی و جامعه المصطفی العالمیه اقدام کند.

تبصره ۴- دانشجویان ایرانی این شعب دانشگاهی، همانند سایر دانشجویان از معافیت تحصیلی برخوردار خواهند بود.

تبصره ۵- نحوه پذیرش دانشجو موضوع بندهای (ح) و (ی) این ماده با درج نوع پذیرش و محل تحصیل صادر می‌گردد.

ل) حوزه‌های علمیه از تسهیلات، مزایا و امکاناتی که برای مراکز آموزشی و پژوهشی تعیین شده یا می‌شود، برخوردار هستند.

ماده ۲۱- دولت مکلف است به منظور گسترش شایستگی حرفه‌ای از طریق افزایش و مهارت با نگرش به انجام کار واقعی محیط، اصلاح هرم تحصیلی نیروی کار و ارتقای و توانمندسازی سرمایه‌های انسانی، کاهش فاصله سطح شایستگی نیروی کار کشور با سطح

بخش اول: کلیات / ۷۳

استاندار جهانی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی و حرفه‌ای برای جوانان و ارتقای جایگاه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برای نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی کشور اعم از رسمی، غیررسمی و سازمان‌نایافته، ظرف یک‌سال از تاریخ تصویب این قانون در محورهای زیر سازوکارهای لازم را تهیه و با پیش‌بینی الزامات مناسب اجرای کند:

الف) استمرار نظام کارآموزی و کارورزی در آموزش‌های رسمی متوسطه و عالی، غیررسمی فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی؛

ب) فراهم‌سازی ارتقای مهارت در کشور از طریق اعطای تسهیلات مالی با نرخ ترجیحی و تأمین فضاهای فیزیکی و کالبدی با شرایط سهل و زمینه‌سازی حضور فعال و مؤثر بخش غیردولتی در توسعه آموزش‌های رسمی و غیررسمی مهارتی علمی - کاربردی کشور؛

ج) افزایش و تسهیل مشارکت بهره‌برداران از آموزش فنی و حرفه‌ای در بخش‌های دولتی و غیردولتی؛

د) هماهنگی در سیاست‌گذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشور به‌عنوان یک نظام منسجم و پویا متناسب با نیاز کشور؛

ه) کاربست چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی به‌صورت منسجم برای ارتباط صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌ها در سطوح و انواع مختلف در حوزه و شغل در جهت به‌رسمیت شناختن یادگیری مادام‌العمر و تعیین شایستگی‌های سطوح مختلف مهارتی؛ (و) نیازسنجی و برآورد نیروی انسانی کاردانی مورد نیاز و صدور مجوز لازم و حمایت به‌منظور تأسیس و توسعه مراکز آموزش دوره‌های کاردانی در بخش خصوصی و تعاونی و ایجاد ظرفیت‌های مورد نیاز تا سال چهارم برنامه؛

ز) رتبه‌بندی مراکز آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رسمی و غیر رسمی براساس شاخص‌های مدیریت اجرایی، فرآیند یاددهی - یادگیری، نیروی انسانی، تحقیق و توسعه منابع و شاخص پشتیبانی فراگیران؛

ماده ۲۲- دولت مکلف است مابه‌التفاوت اعتبارات مصوب و اعتبارات تخصیص یافته با احتساب تعدیل سال‌های اجرای طرح موضوع قانون اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، مصوب ۱۳۸۵/۰۱/۳۰ را برای بازسازی و مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام از محل منابع عمومی و یا حساب ذخیره ارزی در قالب بودجه سنواتی حداکثر ظرف سال اول برنامه تأمین نماید.

۷۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تبصره - دولت همچنین مکلف به تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز می‌باشد و باید معادل کمک‌های تحقق یافته آنان را جهت تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام در بودجه سنواتی منظور نماید.

آیین‌نامه اجرای این ماده حداکثر ظرف دوماه پس از تصویب برنامه توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۳ - از ابتدای برنامه دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات، اموال منقول و غیرمنقول و نیروی انسانی و دارایی‌ها و تعهدات و مسؤولیت‌ها از وزارت مذکور منتزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می‌گردد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است در مقاطع کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته به پذیرش دانشجو در این دانشکده‌ها و آموزشکده‌ها اقدام نماید.

تبصره - مبنای انتزاع و انتقال، دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای است که در سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۸۸ فعال بوده یا مجوز داشته‌اند.

ماده ۲۹ - کلیه تصویب‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و همچنین تصمیمات و مصوبات هیأت‌های امنا و مقامات اجرایی و مراجع قوه مجریه به استثنای احکام محاکم قضایی که متضمن بار مالی برای صندوق‌های باننشستگی یا دستگاه‌های اجرایی و دولت باشد، در صورتی قابل اجرا است که بار مالی ناشی از آن قبلاً محاسبه و در قوانین بودجه کل کشور و یا بودجه سالانه دستگاه یا صندوق ذی‌ربط تأمین اعتبار شده باشد، در غیر این صورت عمل مراجع مذکور در حکم تعهد زاید بر اعتبار است و مشمول پرداخت از سوی دستگاه یا صندوق‌های مربوطه نخواهد بود. دستگاه‌ها و صندوق‌های مربوط مجاز به اجرای احکام مقامات اجرایی و مراجع قوه مجریه که بار مالی آن تأمین نشده است، نیستند. اجرای احکام یادشده فقط در حدود منابع مذکور ممکن است. در هر حال تحمیل کسری بودجه به دولت و دستگاه‌های اجرایی و صندوق‌ها غیرقابل پذیرش می‌باشد. مسؤولیت اجرای این بند به عهده رؤسای دستگاه‌ها و صندوق‌ها و مدیران و مقامات مربوط است.

ماده ۱۱۲ - به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفاء نقش مؤثر آنها

بخش اول: کلیات / ۷۵

در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و آرایه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف:

ه) به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی بر طبق اعلام وزارتخانه‌های ذی‌ربط و تأسیس دانشگاه‌های خصوصی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت قوانین مربوط مجاز است.

ماده ۱۵۰- وزارت صنایع و معادن موظف است به منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران، در قالب تدوین راهبرد (استراتژی) توسعه صنعتی و معدنی با هماهنگی معاونت در زیربخش‌های برگزیده صنعت و معدن، در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی با رعایت محورهای راهبردی ذیل به‌گونه‌ای اقدام کند که نرخ رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن افزایش یابد: ...

ه) افزایش توانمندی‌ها و قابلیت‌های طراحی، تدارک، ساخت، گسترش همکاری صنعت و دانشگاه، ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی، تعمیق تعامل صنایع با شهرک‌های فناوری و پارک‌های علم و فناوری و افزایش مستمر سهم صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولید صنعتی، نوسازی و ارتقا بهره‌وری صنایع و معادن.

ماده ۱۶۹- شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است به منظور تدوین و ترویج الگوهای معماری و شهرسازی اسلامی-ایرانی: ...

تبصره ۲- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر دستگاه‌های آموزشی براساس توصیه‌های شورای عالی شهرسازی و معماری نسبت به بازنگری سرفصل‌ها و محتوای دروس مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۲۲۴- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن با اصلاحات و الحاقات زیر برای دوره برنامه پنجم تنفیذ می‌شود:

ل) ...

۳- حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی بودجه عمومی

۷۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دولت، حداکثر یک درصد (۰/۱٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه عمومی دولت، حداکثر بیست و پنج صدم درصد (۰/۲۵٪) از مجموع هزینه‌های شرکت‌های دولتی، حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از مجموع هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی و پنجاه درصد (۰/۵۰٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی توسعه علوم و فناوری و پژوهش‌های کاربردی، با تأیید معاونت و بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات عمومی کشور و با رعایت «قانون نحوه هزینه‌کرد اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۱۹» هزینه می‌شود.

(م)

۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی و مراکز تحقیقاتی وابسته به آنها و شرکت‌های دولتی که از اعتبارات بخش تحقیقات کشور (توسعه علوم و فناوری و یا اعتبارات پژوهشی) استفاده می‌کنند، موظفند این اعتبارات را براساس سیاست‌گذاری‌ها و اولویت‌های تحقیقاتی تعیین‌شده توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری هزینه نمایند و هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد خود را به دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه دهند. شورا موظف است پس از دریافت گزارش و حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد گزارش جامعی از عملکرد اعتبارات تحقیقاتی کشور را به همراه نتایج و دستاوردهای پژوهشی تهیه و پس از تأیید در شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

۲- مازاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند در سقف اعتباراتی که برای این منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود حسب مورد به همان دانشگاه و مؤسسه‌ای که درآمد را کسب کرده‌اند، اختصاص می‌یابد.

۳- طرح‌های دانشگاهی که در قوانین بودجه سالانه کشور، ذیل ردیف‌های وزارت مسکن و شهرسازی، ذکر می‌شود مشمول تسهیلات قانونی موضوع قانون اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاهی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

....

(ذ)

مبالغی که به هر یک از مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی تحت پوشش وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش و پزشکی و از محل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای ذیل ردیف‌های متمرکز پرداخت می‌شود پس از ابلاغ به عنوان کمک به سرجمع اعتبارات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی فوق‌الذکر افزوده می‌شود تا مطابق شرح عملیات مندرج در موافقت‌نامه براساس قوانین و مقررات مربوطه هزینه کنند.

(ض)

وزیر امور اقتصادی و دارایی موظف است در طول برنامه هر شش ماه یکبار گزارش انطباق سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی پیوست شماره (۳) قانون بودجه سنواتی را در چارچوب قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) به تفکیک طرح به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی ارسال نماید.

تبصره - اجرای احکام بندهای (و)، (ز)، (ن) و (ذ) در خصوص دانشگاه‌ها، مؤسسات، مراکز آموزش عالی و تحقیقاتی با رعایت ماده (۲۰) این قانون خواهد بود.

قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- به استناد ماده (۹۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاست‌گذاری نظام علمی، تحقیقاتی و فناوری کشور، اهداف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف) توسعه علوم، تحقیقات و فناوری و تقویت روحیه تحقیق و تتبع و ترویج فکر خلاق و ارتقای فرهنگ علم دوستی؛

ب) اعتلای موقعیت آموزشی، علمی و فنی کشور؛

ج) تعمیق و گسترش علوم، معارف، ارزش‌های انسانی و اسلامی و اعتلای جلوه‌های هنر و زیبایی‌شناسی و میراث علمی تمدن ایرانی و اسلامی؛

د) تأمین نیروی انسانی متخصص و توسعه منابع انسانی کشور؛

ه) ارتقای سطح دانش و مهارت‌های فنی و توسعه و ترویج فرهنگ تفکر علمی در جامعه؛

و) حفظ و تحکیم آزادی علمی و استقلال دانشگاه‌ها، مراکز علمی و تحقیقاتی.

ماده ۲- مأموریت‌های اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر می‌باشد:

الف) در زمینه انسجام امور اجرایی و سیاست‌گذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری

۱- شناسایی مزیت‌های نسبی، قابلیت‌ها، استعدادها و نیازهای پژوهش و فناوری کشور بر مبنای آینده‌نگری و آینده‌پژوهی و معرفی آن به واحدهای تولیدی، تحقیقاتی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی جهت بهره‌برداری؛

بخش اول: کلیات / ۷۹

- ۲- بررسی اولویت‌های راهبردی تحقیقات و فناوری با همکاری یا پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و پیشنهاد به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
 - ۳- حمایت از توسعه تحقیقات بنیادی و پژوهش‌های مرتبط با فناوری‌های نوین براساس اولویت‌ها؛
 - ۴- برنامه‌ریزی برای تدارک منابع مالی توسعه فناوری کشور و مشارکت در ایجاد، توسعه و تقویت فناوری ملی و حمایت از توسعه فناوری‌های بومی؛
 - ۵- اتخاذ تدابیر لازم به‌منظور افزایش کارایی و اثربخشی تحقیقات کشور و توسعه تحقیقات کاربردی با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط؛
 - ۶- اتخاذ تدابیر و تهیه پیشنهادها برای لازم درخصوص انتقال فناوری و دانش فنی و برنامه‌ریزی به‌منظور بومی کردن فناوری‌های انتقال یافته به داخل کشور و ارایه آنها به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری؛
 - ۷- ایجاد زمینه‌های مناسب برای عرضه فناوری در داخل و خارج کشور و حمایت از صدور فناوری‌های تولید شده در کشور و کمک به ایجاد انجمن‌ها و شرکت‌های غیردولتی علمی، تحقیقاتی و فناوری؛
 - ۸- تمهید سازوکارهای لازم برای ایجاد هم‌سویی میان فعالیت‌های آموزشی، تحقیقاتی و فناوری، تقویت ارتباط دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی با بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور؛
 - ۹- اتخاذ راهکارهای مناسب برای کمک به توسعه پژوهش و فناوری در بخش‌های غیردولتی؛
 - ۱۰- ارزیابی جامع عملکرد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری شامل پیشرفت‌ها، شناخت موانع و مشکلات و تدوین و ارایه گزارش سالانه؛
 - ۱۱- اتخاذ تدابیر و ارایه پیشنهادها برای لازم جهت حفظ دانشمندان و محققان و تأمین امنیت شغلی آنان و استفاده بهینه از توانمندی‌های آنها.
- ب) در زمینه اداره امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۱- پیشنهاد ضوابط و معیارهای کلی پذیرش دانشجو به مراجع ذی‌صلاح؛
 - ۲- تعیین راهکارهای لازم و برنامه‌ریزی و حمایت از ایجاد و گسترش دانشگاه‌ها،

۸۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مؤسسات آموزش عالی، مراکز تحقیقاتی و فناوری و دیگر مراکز فعالیت‌های علمی - پژوهشی همانند شهرک‌های تحقیقاتی، آزمایشگاه‌های ملی، موزه‌های علوم و فنون با استفاده از منابع دولتی و غیردولتی و مشارکت‌های مردمی متناسب با نیازها و ضرورت‌های کشور؛

۳- برنامه‌ریزی اجرایی، آموزشی و تحقیقاتی متناسب با نیازها و تحولات علمی و فنی در جهان؛

۴- تعیین ضوابط، معیارها و استانداردهای علمی مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی با رعایت اصول انعطاف، پویایی، رقابت و نوآوری علمی؛

۵- نظارت بر فعالیت‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور؛

۶- ارزیابی مستمر فعالیت هرگونه واحد آموزش عالی و یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی و غیردولتی) و جلوگیری از ادامه فعالیت، تعلیق فعالیت و یا انحلال هر یک از آنها در صورت تخلف از ضوابط و یا از دست دادن شرایط ادامه فعالیت براساس اساسنامه‌های مصوب؛

۷- صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی و حمایت و ارزیابی مستمر از فعالیت آنها براساس ضوابط مصوب مراجع ذی‌صلاح؛

۸- تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس انجمن‌ها و تشکل‌های دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ارزیابی فعالیت آنها و اتخاذ تصمیم در مورد امکان ادامه فعالیت آنها براساس ضوابط و مقررات مراجع ذی‌صلاح؛

۹- تأیید صلاحیت و صدور احکام اعضای هیأت‌های ممیزه، هیأت‌های امناء، هیأت‌های مؤسس، هیأت‌های گزینش اعضای هیأت علمی و هیأت‌های انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طبق ضوابط و مقررات موضوعه؛

تبصره - انتخاب و تأیید رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی براساس مفاد مندرج در وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد بود.

۱۰- ارزیابی و اعتبارسنجی علمی دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی به‌صورت مستقیم و یا از طریق حمایت از انجمن‌های مستقل علمی، تخصصی و

بخش اول: کلیات / ۸۱

فرهنگستان‌ها در ارزیابی علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات و انتشار نتایج در محافل علمی و ارایه گزارش سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی و سایر مراجع ذی‌صلاح؛

۱۱- تأیید اساسنامه و صدور مجوز ایجاد یا توسعه هرگونه واحد آموزش عالی یا مؤسسه تحقیقاتی (اعم از دولتی یا غیردولتی)، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی؛

۱۲- ارزیابی سالانه عملکرد مالی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دولتی؛

۱۳- بررسی و پیشنهاد اولویت‌های تخصیص منابع در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛

۱۴- توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی و اتخاذ تدابیر لازم به‌منظور نهادینه کردن همکاری‌ها و مبادلات علمی بین مراکز علمی- تحقیقاتی داخل کشور با مراکز علمی- تحقیقاتی منطقه‌ای و بین‌المللی در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب مراجع ذی‌صلاح.

تبصره- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند با تصویب هیأت امناء و تأیید وزیر ذی‌ربط، روابط تحقیقاتی، علمی و فنی با مؤسسات و مراکز صنعتی و سازمان‌های مشابه خارجی برقرار نمایند و یا به عضویت مؤسسات و سازمان‌های مذکور درآیند. حق عضویت مراکز مذکور در این قبیل مؤسسات با تصویب هیأت امناء قابل پرداخت خواهد بود.

صدور مجوز «تأسیس دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی دولتی و غیردولتی با مشارکت دانشگاه‌ها و مراکز علمی خارج از کشور، براساس ضوابط مصوب مراجع ذی‌صلاح».

ج) سایر موارد

۱- مشارکت فعال در فرآیند سیاست‌گذاری نظام آموزش و توسعه نیروی انسانی کشور به‌منظور ایجاد هماهنگی لازم بین برنامه‌های سطوح مختلف آموزش کشور؛

۲- مشارکت در تعیین اولویت‌های توسعه منابع انسانی کشور و ارایه نتایج حاصل شده به دستگاه‌های ذی‌ربط به‌منظور هدایت منابع در جهت اولویت‌های مذکور؛

۳- ارزیابی و تأیید اختراعات، اکتشافات و نوآوری‌ها با همکاری سایر مراکز علمی و تحقیقاتی کشور به‌منظور فراهم نمودن زمینه حمایت از حقوق مالکیت معنوی و ثبت

۸۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

در مراجع ذی‌ربط؛

تبصره- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، آیین‌نامه اجرایی این جزء را تهیه و جهت تصویب تقدیم هیأت وزیران نماید.

۴- تعیین ضوابط ارزشیابی علمی مدارک فارغ‌التحصیلان و تأیید ارزش علمی مدارک دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (دولتی یا غیردولتی) داخل کشور به استثنای گروه پزشکی. تعیین ضوابط مرتبط به تشخیص ارزش علمی گواهی‌نامه‌های آموزش عالی و پژوهش‌های علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارک مذکور به استثنای گروه پزشکی؛

تبصره- اجرای مفاد این جزء درخصوص دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (دولتی و غیردولتی) در گروه پزشکی به‌عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

۵- برنامه‌ریزی برای شناسایی و حمایت از شکوفایی استعدادهای درخشان و هدایت آنها به سمت اولویت‌های راهبردی کشور در زمینه علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مقررات مصوب مراجع ذی‌صلاح؛

۶- برنامه‌ریزی برای جذب متخصصان ایرانی داخل و خارج از کشور جهت همکاری علمی، تحقیقاتی و فناوری؛

تبصره- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند از اعضای هیأت علمی و محققان غیرایرانی خارج از کشور به‌منظور استفاده از خدمات علمی و تحقیقاتی دعوت به کار نمایند.

۷- اداره امور دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی خارج از کشور و ایجاد زمینه‌های علمی و فنی متقابل از طریق اعزام رایزن‌های علمی با هماهنگی وزارت امور خارجه؛

۸- اهتمام در معرفی میراث علمی تمدن ایرانی و اسلامی و گسترش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی خارج از کشور؛

۹- همکاری در اعتلای فرهنگ، اخلاق و معنویت اسلامی در مجامع علمی دانشگاهی و در جامعه؛

۱۰- ایجاد پایگاه‌های اطلاع‌رسانی به جامعه و بخش‌های مختلف در زمینه

بخش اول: کلیات / ۸۳

سیاست‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌ها و عملکردهای آموزش عالی، تحقیقات و فناوری؛
۱۱- نمایندگی دولت در مجامع و سازمان‌های بین‌المللی و برقراری ارتباطات لازم
در حوزه مأموریت‌ها و اختیارات وزارتخانه؛

۱۲- انجام امور مربوط به کمیسیون ملی یونسکو.

ماده ۳- از تاریخ تصویب این قانون «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری» با
ترکیب زیر به ریاست رئیس جمهور تشکیل می‌گردد:

- رئیس جمهور؛

- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛

- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

- وزیر آموزش و پرورش؛

- دو تا چهار نفر از اعضای هیأت دولت به انتخاب هیأت دولت؛

- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛

- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها با اجازه ایشان؛

- دو نفر از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات به انتخاب مجلس شورای اسلامی

به‌عنوان ناظر؛

- رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

- رؤسای فرهنگستان‌های علوم، علوم پزشکی، هنر و زبان و ادبیات فارسی؛

- سه نفر از رؤسای دانشگاه‌های دولتی (یک نفر از دانشگاه‌های علوم پزشکی) به

انتخاب شورای مرکزی دانشگاه‌های مربوطه؛

- یک نفر از رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی؛

- سه نفر از دانشمندان و صاحب‌نظران دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی به انتخاب

تشکل‌ها و انجمن‌های علمی؛

۱- با توجه به مصوبه جلسه یکصد و سی و سه مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۹ شورای عالی اداری، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، به دو معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی ریاست جمهوری تغییر ساختار یافت. به موجب مصوبه مذکور مسئولیت مذکور با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور است.

۸۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- سه نفر از صاحب‌نظران بخش‌های تولیدی و خدماتی خصوصی با معرفی رییس جمهور.

تبصره - مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب این قانون از تأیید رییس جمهور برای کلیه مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی و دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا است.

ماده ۴ - وظایف و اختیارات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری عبارت است از:
- اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزش و پژوهشی و فناوری؛

- بررسی و پیشنهاد منابع مالی مورد نیاز در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری.
تبصره ۱ - شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورا در محدوده این قانون بنا به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
تبصره ۲ - دبیرخانه این شورا در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مستقر خواهد بود.

ماده ۵ - تأیید اساسنامه و صدور مجوز تأسیس فدراسیون ملی ورزش‌های دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران و نمایندگی دولت در فدراسیون‌های قاره‌ای و بین‌المللی ورزش دانشگاهی، به عهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

ماده ۶ - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین مؤسسات خصوصی که به‌نوعی مبادرت به انجام فعالیت‌های آموزش عالی، پژوهش و فناوری می‌نمایند، موظفند فعالیت‌های خود را در چارچوب سیاست‌ها و آیین‌نامه‌های موضوع این قانون انجام دهند.

تبصره - مؤسسات پژوهشی وابسته به سایر وزارتخانه‌ها که به موجب قانون مصوب مجلس تأسیس شده‌اند در چارچوب قوانین مصوب و اصلاحات بعدی آن و سیاست‌ها و مصوبات مراجع ذی‌صلاح به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

ماده ۷ - هرگونه فعالیت اشخاص حقوقی و مؤسساتی که به‌نحوی از انحاء به امور دانشجویی مرتبط می‌شود حسب مورد موقوف به اجازه وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری در چارچوب مصوبات مراجع ذی‌صلاح است

بخش اول: کلیات / ۸۵

و اداره ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی موظف است بدون ارایه این اجازه‌نامه از ثبت آن خودداری نماید.

ماده ۸- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مجاز است زمینه فعالیت دانشگاه‌های غیردولتی و شعب دانشگاه‌های معتبر خارج از کشور را در چارچوب ضوابط مصوب مراجع ذیصلاح فراهم نماید.

ماده ۹- در صورتی که به تشخیص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مؤسس یا مؤسسان و هیأت امنای هر یک از مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی غیردولتی برخلاف ضوابط و معیارها و اصول مصوب رفتار نمایند، وزارتخانه می‌تواند براساس ضوابطی که به تصویب مراجع ذیصلاح می‌رسد از آنان سلب مسؤلیت و صلاحیت نماید.

ماده ۱۰- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دارای شخصیت حقوقی مستقل هستند و برابر ضوابط و آیین‌نامه‌های خاص مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی که به تصویب هیأت امنای و تأیید وزیر می‌رسد، اداره می‌شوند.

اختیارات وزارت در امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و حدود تعیین سیاست‌های عمومی اداره آنها، ارزیابی، نظارت و حمایت و پشتیبانی آنها در چارچوب این قانون و مصوبات مراجع ذیصلاح خواهد بود.

تبصره- به منظور تحقق تمرکززدایی در فعالیت‌های اجرایی بخش آموزش عالی و پژوهشی افزایش اختیارات هیأت امنای، شوراهای علمی و مدیریت اجرایی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تنظیم حدود اختیارات حوزه‌های ستادی وزارتخانه در امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تقویت ترکیب اعضای هیأت‌های امنای، تعریف و تعیین مسؤلیت‌های متقابل دولت و هیأت‌های امنای و نحوه نظارت بر فعالیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، لوایح، تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و اصلاحیه‌های لازم توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم و برای طی مراحل قانونی به مراجع ذیصلاح ارایه خواهد شد.

ماده ۱۱- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با رعایت موارد مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و مفاد این

۸۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

قانون شرح وظایف تفصیلی و تشکیلات وزارتخانه را تهیه و پس از تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور^۱ به مرحله اجرا درآورد.

ماده ۱۲- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و به مراجع ذی‌ربط ارایه خواهد شد. اعمال مقررات این قانون در مورد دانشگاه‌های نظامی و انتظامی و مؤسسات آموزشی و پژوهشی تحت نظر فرماندهی کل قوا پس از کسب موافقت ایشان انجام خواهد شد.

ماده ۱۳- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و کلیه قوانین، مصوبات و مقررات مغایر لغو و بلااثر می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده و نه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم مرداد ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

۱- به موجب مصوبه جلسه یکصد و سی و سه مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۹ شورای عالی اداری، مسئولیت مذکور با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور است.

شاخص‌های ارزیابی آموزش عالی مصوب جلسه ۵۵۰ مورخ ۱۳۸۳/۸/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی همواره به‌عنوان بالاترین مرکز اندیشه ورزی و تولید علم جامعه محسوب شده و با حضور و فعالیت اندیشمندانه متفکران، محققان، دانش پژوهان و دانشجویان در اعتلای علمی و جهت بخشیدن به حرکت‌های فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه نقشی اساسی دارند.

دانشگاه‌ها به‌منظور به انجام رساندن وظایف خطیر و پویایی و ارتقای خود، نیازمند الگو و ابزار مناسب برای ارزیابی و اطمینان کیفی از روند برنامه‌ها و فرایندهای مربوط و کارآیی و اثربخشی دانش‌آموختگان در بازار مشاغل می‌باشند. از سوی دیگر، نظام آموزش عالی کشور باید با برنامه‌ریزی دقیق در امور آموزشی، پژوهشی و تربیت نیروی انسانی، برای افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از سرمایه‌های موجود در کشور تلاش نموده و بیش از پیش نوید دهنده شکوفایی و اقتدار علمی و فرهنگی جامعه باشد. دانشگاه برای حفظ پویایی خود نیازمند برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای و راهبردی، بهبود فرایندها و روش‌ها و کنترل مستمر کیفیت است. انجام و تحقق هر یک از امور و فرایندهای مذکور همراه با برنامه‌ریزی دقیق، نیازمند اطلاعات واقعی، دقیق، مرتبط و روزآمد می‌باشد.

شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌منظور بررسی و ارزیابی آموزش عالی و تدوین شاخص‌ها و ضوابط ارزیابی با بهره‌گیری از مطالعات جهانی در حوزه تخصصی آموزش عالی (از جمله الگوهای ارزیابی آموزش عالی، الگوی شبکه بین‌المللی تضمین کیفیت در آموزش عالی، شاخص‌های مطرح شده توسط یونسکو و ...) به تدوین مؤلفه‌های اصلی و شاخص‌های آموزش عالی در گستره ارزیابی کلان و خرد شامل

۸۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

بخش‌های کلی (عمومی)، آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، فرهنگی و اعتبارات و امکانات، در ابعاد کمی و کیفی اهتمام ورزیده است.

- ارزیابی کلان

در این سطح، وضع موجود آموزش عالی کشور در مقیاس ملی ارزیابی می‌شود و وضعیت هر یک از زیرمجموعه‌های آموزش عالی به صورت کلی و فراتر از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و سازمان‌های مربوط مورد بررسی قرار می‌گیرد. این ارزیابی روند آموزش عالی کشور را در هر یک از حوزه‌های اصلی (زیرساخت‌های آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، فرهنگی و بودجه و اعتبارات) معین و موقعیت نسبی آنها را در عرصه بین‌المللی مشخص می‌کند.

- ارزیابی خرد

در این سطح، وضعیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در مقایسه با یکدیگر ارزیابی می‌شود. گرچه بسیاری از شاخص‌های تدوین شده در دو بخش خرد و کلان مشابه هستند، ولی سطح ارزیابی متفاوت است. ارزیابی خرد نهایتاً به دسته‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی منجر می‌گردد.

شاخص‌های ارزیابی کلان و خرد آموزش عالی شامل شاخص‌های کمی، کیفی و تحلیلی آموزش عالی بوده و در ۵ حوزه اصلی: شاخص‌های کلی، آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، فرهنگی و اعتبارات و امکانات تدوین گردیده است.

بخش کلی

شاخص‌های کلی در آموزش عالی، شاخص‌هایی هستند که امکان جایگزینی آنها در بخش‌های آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، فرهنگی و اعتبارات و امکانات کمتر وجود داشته و بیشتر جنبه عمومی و مشترک داشته‌اند.

بخش آموزشی

شاخص‌های آموزشی شامل شاخص‌های کمی، کیفی و تحلیلی است که مربوط به اعضای هیأت علمی، برنامه‌ها و فضاها، آموزش و درسی، کارشناسان آموزشی، سطوح و مقاطع تحصیلی و ... می‌باشد.

بخش پژوهشی

شاخص‌های پژوهشی شامل شاخص‌های کمی، کیفی و تحلیلی در ارتباط با مراکز تحقیقاتی، محققین، انتشارات تحقیقاتی (تألیف و ترجمه کتب و مقالات علمی پژوهشی و ...)، کنفرانس‌ها، همایش‌ها و ... می‌باشد.

بخش دانشجویی

شاخص‌های دانشجویی شامل شاخص‌های کمی، کیفی و تحلیلی در خصوص پذیرفته‌شدگان، دانشجویان و دانش‌آموختگان، فضاها و دانشجویی و ... می‌باشد.

بخش فرهنگی

شاخص‌های فرهنگی شامل شاخص‌های کمی، کیفی و تحلیلی مرتبط با مسایل فرهنگی و فعالیت‌های فوق برنامه و رفاهی اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان، برنامه‌ها و آموزش‌های فرهنگی و ... می‌باشد.

بخش اعتبارات و امکانات

شاخص‌های اعتبارات و امکانات شامل شاخص‌های کمی، کیفی و تحلیلی در خصوص بودجه و اعتبارات بخش آموزش عالی، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، بودجه و اعتبارات آموزشی، پژوهشی، دانشجویی و فرهنگی و نیز حقوق و مزایای اعضای هیأت علمی، غیرهیأت علمی و ... می‌باشد.

در هر یک از حوزه‌ها شاخص‌هایی نیز در خصوص مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ارایه شده است. قابل ذکر است که شاخص‌های تدوین و ارایه شده، از زوایا و دیدگاه‌های مختلف، آموزش عالی و رسالت‌ها و عملکردهای آن را مورد توجه قرار داده و شامل جنبه‌های مختلف کمی و کیفی از یک سو و دروندادها، فرایندها، برون‌دادها، پیامدها و اثر بخشی‌ها از سوی دیگر است. در نتیجه این گستردگی، تعداد شاخص‌ها پر شمار و گاه با هم دارای هم پوشانی‌هایی می‌باشد که می‌توان گفت در ارزیابی‌های همه‌جانبه، چنین پدیده‌ای اجتناب ناپذیر است. نکته دیگر این که توجه به شاخص‌ها نه تنها به عنوان نشانگرهای ارزیابی مفید و کارآمد است، بلکه شاخص‌ها می‌توانند جهت دهنده، نظم‌آور و هدایت کننده باشند و مدیریت‌های کلان و خرد را در جهت شناخت بهتر وضعیت و تلاش در جهت بهبود آن یاری رسانند.

الف) شاخص‌های ارزیابی کلان آموزش عالی

۱- الف- شاخص‌های کلی

بخش کمی

- ۱-۱- الف- تعداد کل دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۱-۲- الف- درصد دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی از کل دانشگاه‌های کشور؛
- ۱-۳- الف- نسبت دانشگاه‌های علوم پزشکی به دانشگاه‌های غیرپزشکی؛
- ۱-۴- الف- تعداد دانشگاه‌ها به تفکیک جامع، در حال توسعه، تحقیقاتی و کاربردی؛
- ۱-۵- الف- تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در حوزه علوم اسلامی؛
- ۱-۶- الف- درصد دانشگاه‌های تخصصی از کل دانشگاه‌های کشور؛
- ۱-۷- الف- توزیع استانی دانشگاه‌ها به تفکیک دولتی و غیردولتی؛
- ۱-۸- الف- تعداد اعضای هیأت علمی در یک میلیون نفر جمعیت؛
- ۱-۹- الف- تعداد کل اعضای هیأت علمی به تفکیک جنسیت، رتبه علمی و گروه عمده تحصیلی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۱-۱۰- الف- توزیع درصدی اعضای هیأت علمی به تفکیک جنسیت، رتبه علمی و گروه عمده تحصیلی به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۱-۱۱- الف- میانگین ساعات کاری اعضای هیأت علمی در انواع فعالیت‌ها (آموزشی، پژوهشی، مدیریتی- اجرایی و مشاوره‌ای) در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی در هفته؛
- ۱-۱۲- الف- میانگین سابقه مدیریت اعضای هیأت علمی شاغل به‌عنوان مدیران ارشد؛
- ۱-۱۳- الف- توزیع درصدی مدیران ارشد دانشگاه‌ها بر حسب مرتبه علمی به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۱-۱۴- الف- میانگین طول مدت مدیریت مدیران ارشد به تفکیک دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی (بر حسب سال)؛
- ۱-۱۵- الف- میانگین تعداد جابجایی مدیران ارشد در طی مدت ۵ سال به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۱-۱۶- الف- تعداد برنامه‌های راهبردی در آموزش عالی.

بخش کیفی

- ۱-۱۷- الف- میزان به کارگیری معیارهای مناسب در انتخاب مدیران آموزش عالی (مدیران ارشد و میانی)؛
- ۱-۱۸- الف- میزان مشارکت دانشگاهیان در تدوین سیاستها و برنامه‌های ملی؛
- ۱-۱۹- الف- میزان مشارکت دانشگاهیان در انتخاب مدیران ارشد دانشگاهها؛
- ۱-۲۰- الف- میزان استقلال دانشگاهها در تصمیم‌گیری و اجرای امور مربوط؛
- ۱-۲۱- الف- میزان اسلامی بودن دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۱-۲۲- الف- میزان موفقیت دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی در دستیابی به آرمان‌های انقلاب اسلامی؛
- ۱-۲۳- الف- چگونگی آزادی علمی در دانشگاه؛
- ۱-۲۴- الف- میزان پاسخ‌گویی و التزام اجتماعی دانشگاه؛
- ۱-۲۵- الف- میزان مشارکت دانشگاه در ارتقای فرهنگ جامعه؛
- ۱-۲۶- الف- میزان پیشگامی و راهگشایی دانشگاه در امور اجتماعی و سیاسی؛
- ۱-۲۷- الف- میزان همکاری دانشگاه و صنعت؛
- ۱-۲۸- الف- کیفیت همکاری دانشگاه و صنعت.
- ۲- الف- شاخص‌های آموزشی

بخش کمی

- ۲-۱- الف- درصد اعضای هیأت علمی تمام‌وقت و پاره‌وقت از کل اعضای هیأت علمی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۲-۲- الف- نسبت اعضای هیأت علمی به دانشجویان در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی و به تفکیک مرتبه علمی، مقطع و گروه عمده تحصیلی؛
- ۲-۳- الف- درصد اعضای هیأت علمی بازنشسته، دارای ترک خدمت موقت و دائم از کل اعضای هیأت علمی به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی و دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی در سال؛
- ۲-۴- الف- میزان ساعات دوره‌های آموزشی برای مدیران عضو هیأت علمی و غیرهیأت علمی دانشگاه‌ها به تفکیک پزشکی و غیرپزشکی و دولتی و غیردولتی در سال؛

۹۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۲-۵-الف- تعداد رشته‌های آموزشی دایر در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی در مقاطع مختلف تحصیلی؛
۲-۶-الف- تعداد دفعات بازنگری برنامه درسی به تفکیک رشته و مقطع تحصیلی در طی ۵ سال؛

۲-۷-الف- سرانه دانشجویی فضای آموزشی (کلاس درس) به تفکیک دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی.

بخش کیفی

۲-۸-الف- میزان انطباق برنامه‌های آموزشی با رسالت و اهداف دانشگاه به تفکیک دولتی و غیردولتی؛

۲-۹-الف- میزان تأثیر آموزش‌ها و نحوه تدریس در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی بر کار آفرینی، خلاقیت و نوآوری دانش‌آموختگان به تفکیک گروه عمده تحصیلی؛
۲-۱۰-الف- میزان مشارکت دانشجویان در فرایند تعلیم و تعلم به تفکیک مقاطع تحصیلی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۲-۱۱-الف- میزان اثر بخشی آموزش عالی به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۲-۱۲-الف- میزان رضایت جامعه از توانمندی دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها.

۳- الف - شاخص‌های پژوهشی

بخش کمی

۳-۱-الف- درصد محققان دانشگاهی از کل محققان کشور؛

۳-۲-الف- تعداد محققان دانشگاهی در یک میلیون نفر جمعیت؛

۳-۳-الف- درصد کارشناسان پژوهشی از کل شاغلان تحقیقاتی به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۳-۴-الف- نرخ رشد محققان دانشگاهی به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی در سال؛

۳-۵-الف- تعداد شاغلان تحقیقاتی به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی؛

۳-۶-الف- تعداد مراکز تحقیقاتی به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی، غیردولتی،

پزشکی و غیرپزشکی؛

بخش اول: کلیات / ۹۳

- ۳-۷-الف- تعداد عناوین مجلات و نشریات پژوهشی چاپ شده توسط دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۳-۸-الف- تعداد اختراعات و تعداد اکتشافات دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی که به ثبت رسیده است؛
- ۳-۹-الف- تعداد جوایز علمی کسب شده توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۳-۱۰-الف- تعداد سمینارها و کنفرانس‌های علمی برگزار شده در کشور توسط دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی در سال؛
- ۳-۱۱-الف- نسبت تعداد مقالات و کتب تألیف و ترجمه شده اعضای هیأت علمی به کل اعضای هیأت علمی به تفکیک و بر حسب مرتبه علمی؛
- ۳-۱۲-الف- درصد اعضای هیأت علمی صاحب تألیف و ترجمه (کتاب، مقالات علمی و پژوهشی) از کل اعضای هیأت علمی؛
- ۳-۱۳-الف- تعداد کتاب‌های چاپ شده توسط اعضای هیأت علمی در سطح بین‌المللی (به زبان‌های خارجی)؛
- ۳-۱۴-الف- تعداد مقالات چاپ شده اعضای هیأت علمی در مجلات علمی-پژوهشی داخلی و مجلات نمایه شده در فهرست‌های معتبر بین‌المللی به تفکیک دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۳-۱۵-الف- نسبت تعداد مقالات و کتب تألیفی و ترجمه‌ای چاپ شده اعضای هیأت علمی به کل دانشجویان به تفکیک و بر حسب مقطع تحصیلی و دانشگاه دولتی و غیردولتی؛
- ۳-۱۶-الف- تعداد عناوین کتاب‌های مرجع موجود در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به تفکیک؛
- ۳-۱۷-الف- نسبت رایانه‌های متصل به اینترنت به تعداد دانشجویان به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۳-۱۸-الف- سرانه دانشجویی فضای کتابخانه‌ها به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۳-۱۹-الف- درصد پژوهش‌های دانشگاهی منتهی به تولید فناوری به تفکیک

۹۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

گروه‌های عمده تحصیلی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۳-۲۰- الف- میزان درآمد دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی از فروش فناوری.

بخش کیفی

۳-۲۱- الف- میزان تطابق تحقیقات انجام شده در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی با

هدف‌های برنامه توسعه کشور؛

۳-۲۲- الف- میزان رضایت اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها از تسهیلات موجود برای

ارایه و انتشار آثار علمی- تخصصی خود در داخل و خارج از کشور؛

۳-۲۳- الف- میزان رضایت جامعه از (نقش علمی) دانشگاه‌ها در حل مشکلات فنی

و تخصصی در عرصه‌های مختلف جامعه؛

۳-۲۴- الف- کیفیت مراکز تحقیقاتی دانشگاه‌های کشور؛

۳-۲۵- الف- میزان بهره‌برداری از رایانه‌های موجود در دانشگاه‌های دولتی و

غیردولتی در فعالیتهای علمی و پژوهشی.

۴- الف- شاخص‌های دانشجویی

بخش کمی

۴-۱- الف- توزیع درصدی پذیرفته‌شدگان به تفکیک دانشگاه‌های دولتی و

غیردولتی، مقطع، گروه عمده تحصیلی و استان؛

۴-۲- الف- نسبت پذیرفته‌شدگان از هر استان به جمعیت استان به تفکیک

گروه‌های عمده تحصیلی و دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۴-۳- الف- درصد پذیرفته‌شدگان بومی از کل پذیرفته‌شدگان به تفکیک استان؛

۴-۴- الف- نرخ رشد پذیرش دانشجو در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۴-۵- الف- درصد پذیرفته‌شدگان زن از کل پذیرفته‌شدگان به تفکیک مقطع

تحصیلی و دانشگاه دولتی و غیردولتی؛

۴-۶- الف- توزیع استانی ده درصد اول پذیرفته‌شدگان در گروه‌های عمده تحصیلی؛

۴-۷- الف- نسبت پذیرفته‌شدگان دوره کارشناسی ارشد به دانش‌آموختگان

کارشناسی به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی و جنسیت در سال؛

۴-۸- الف- درصد پذیرفته‌شدگان در دوره‌های تحصیلات تکمیلی از کل

پذیرفته‌شدگان دانشگاه به تفکیک جنسیت، دولتی و غیردولتی و پزشکی و غیرپزشکی؛

بخش اول: کلیات / ۹۵

- ۹-۴ الف- نسبت پذیرفته‌شدگان دوره دکتری به دانش‌آموختگان دوره کارشناسی به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی و جنسیت؛
- ۱۰-۴ الف- نسبت پذیرفته‌شدگان دوره دکتری تخصصی به دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد به تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی و جنسیت؛
- ۱۱-۴ الف- تعداد پذیرفته‌شدگان در دانشگاه‌های خارج از کشور (اعزام، بورس، و ...) به تفکیک گروه عمده تحصیلی و جنسیت؛
- ۱۲-۴ الف- تعداد کل دانشجویان کشور به تفکیک دولتی و غیردولتی، پزشکی و غیرپزشکی و جنسیت؛
- ۱۳-۴ الف- تعداد دانشجویان دانشگاه‌ها در یک میلیون نفر جمعیت کشور؛
- ۱۴-۴ الف- توزیع درصدی دانشجویان بر حسب دانشگاه دولتی و غیردولتی، مقطع، گروه عمده تحصیلی و استان؛
- ۱۵-۴ الف- توزیع سنی دانشجویان در گروه‌های عمده تحصیلی به تفکیک جنسیت و مقطع تحصیلی؛
- ۱۶-۴ الف- میانگین مدت تحصیل بر حسب گروه‌های عمده تحصیلی به تفکیک مقطع تحصیلی، دانشگاه دولتی و غیردولتی و جنسیت؛
- ۱۷-۴ الف- درصد دانشجویانی که تشویق و تقدیرنامه دریافت کرده‌اند به تفکیک مقطع، گروه‌های عمده تحصیلی و جنسیت؛
- ۱۸-۴ الف- سرانه فضای خوابگاه‌های دانشجویی (برای دانشجویان واجد شرایط) به تفکیک جنسیت و نوع خوابگاه (مجردی و متأهلی) و دانشگاه دولتی و غیردولتی؛
- ۱۹-۴ الف- سرانه فضای تربیت بدنی به تفکیک دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۲۰-۴ الف- تعداد کل دانش‌آموختگان در مقاطع مختلف به تفکیک جنسیت و گروه عمده تحصیلی؛
- ۲۱-۴ الف- درصد دانش‌آموختگان دارای شغل مرتبط با رشته در طی ۳ سال پس از فراغت از تحصیل به تفکیک مقطع و گروه‌های عمده تحصیلی.

بخش کیفی

- ۲۲-۴ الف- میزان حمایت از خلاقیت‌ها و دستاوردهای علمی دانشجویان در کشور؛
- ۲۳-۴ الف- میزان وجود تسهیلات لازم برای توسعه آموزش دانشجویان با استعداد

۹۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

درخشان؛

۴-۲۴- الف- میزان رضایت دانشجویان از وجود فرصت‌ها برای دسترسی به امکانات علمی و تحصیلی؛

۴-۲۵- الف- میزان رضایت دانشجویان درخصوص امکان تحقیقات دانشجویی؛

۴-۲۶- الف- میزان امید به آینده (در زمینه رشد و پیشرفت علمی و حرفه‌ای) در میان دانشجویان؛

۴-۲۷- الف- کیفیت دانش‌آموختگان دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به تفکیک گروه عمده تحصیلی؛

۴-۲۸- الف- میزان مطابقت توانمندی دانش‌آموختگان با نیازهای واقعی جامعه؛

۴-۲۹- الف- میزان رضایت دانش‌آموختگان درخصوص امر اشتغال.

۵- الف- شاخص‌های فرهنگی

بخش کمی

۵-۱- الف- تعداد پژوهش‌های مرتبط با فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به تفکیک؛

۵-۲- الف- درصد دانشجویان عضو تشکل‌های دانشجویی از کل دانشجویان؛

۵-۳- الف- سرانه دانشجویی فضای فرهنگی (مساجد، نمازخانه‌ها، تالار نمایش) به تفکیک دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۵-۴- الف- تعداد کارگاه‌ها، سمینارها، مراسم و کلاس‌های آموزشی فرهنگ اسلامی در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۵-۵- الف- تعداد گردهمایی‌های بزرگ برگزار شده با حضور صاحب‌نظران درخصوص مسایل اجتماعی و فرهنگی جوانان در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۵-۶- الف- تعداد مراکز مشاوره و راهنمایی دانشجویان در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۵-۷- الف- درصد دانشجویان مراجعه کننده به مراکز مشاوره از کل دانشجویان به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی و جنسیت؛

۵-۸- الف- درصد دانشجویانی که بنا به اظهار خود فریضه نماز را (به‌طور مرتب، غالباً، بندرت) بجا می‌آورند؛

بخش اول: کلیات / ۹۷

۵-۹- الف- متوسط ساعات پرداختن دانشجویان به امور فرهنگی و فوق برنامه در سال؛

۵-۱۰- الف- متوسط ساعات مطالعه غیردرسی دانشجویان در سال.

بخش کیفی

۵-۱۱- الف- میزان تحقق وحدت حوزه و دانشگاه؛

۵-۱۲- الف- میزان رضایت دانشجویان از منزلت اجتماعی خود؛

۵-۱۳- الف- میزان علاقه دانشجویان به فرهنگ و هویت ملی؛

۵-۱۴- الف- میزان علاقه‌مندی دانشجویان نسبت به بنیانگذار جمهوری اسلامی

ایران؛

۵-۱۵- الف- میزان آگاهی دانشجویان از معارف و فرهنگ اسلامی؛

۵-۱۶- الف- میزان گرایش دانشجویان به مهاجرت به خارج از کشور به تفکیک

انگیزه، جنسیت، گروه عمده تحصیلی و دانشگاه دولتی و غیردولتی؛

۵-۱۷- الف- میزان پای‌بندی دانشگاهیان به انجام تکالیف و شعایر دینی (نماز،

روزه، حجاب و ...) به تفکیک جنسیت و گروه عمده تحصیلی در دانشگاه‌های دولتی و

غیردولتی؛

۵-۱۸- الف- میزان آگاهی سیاسی دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به

تفکیک گروه عمده تحصیلی، مقطع تحصیلی و جنسیت؛

۵-۱۹- الف- میزان اثر بخشی فعالیت تشکلهای دانشجویی در رشد آگاهی‌ها و

نگرش‌های سیاسی، اجتماعی، دینی و اخلاقی دانشجویان؛

۵-۲۰- الف- میزان تمایل اعضای هیأت علمی به ترویج ارزش‌های دینی؛

۵-۲۱- الف- میزان تمایل اعضای هیأت علمی به اخلاق و معنویت؛

۵-۲۲- الف- میزان تمایل اعضای هیأت علمی به ترویج و تقویت هویت ملی؛

۵-۲۳- الف- میزان رضایت اعضای هیأت علمی از منزلت اجتماعی خود.

۶- الف- شاخص‌های اعتبارات وامکانات

بخش کمی

۶-۱- الف- درصد اعتبارات آموزش عالی از تولید ناخالص ملی؛

۶-۲- الف- درصد اعتبارات آموزش عالی از بودجه کل کشور؛

۹۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۳-۶- الف- میزان اعتبارات آموزش عالی به تفکیک دولتی و غیردولتی و پزشکی و غیرپزشکی؛
- ۴-۶- الف- درصد اعتبارات ارزی آموزش عالی (به تفکیک دولتی و غیردولتی و پزشکی و غیرپزشکی) از کل اعتبارات آموزش عالی؛
- ۵-۶- الف- نسبت اعتبارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به کل اعتبارات آموزش عالی؛
- ۶-۶- الف- نسبت اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به کل اعتبارات آموزش عالی؛
- ۷-۶- الف- توزیع درصدی اعتبارات دانشگاه‌ها به تفکیک دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛
- ۸-۶- الف- درصد اعتبارات آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل اعتبارات آموزش عالی؛
- ۹-۶- الف- درصد اعتبارات آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از کل اعتبارات آموزش عالی؛
- ۱۰-۶- الف- درصد اعتبارات ارزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛
- ۱۱-۶- الف- درصد اعتبارات ارزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛
- ۱۲-۶- الف- درصد اعتبارات آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛
- ۱۳-۶- الف- درصد اعتبارات آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛
- ۱۴-۶- الف- درصد اعتبارات عمرانی آموزش عالی (به تفکیک پزشکی و غیرپزشکی) از کل اعتبارات عمرانی کشور؛
- ۱۵-۶- الف- درصد اعتبارات عمرانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛
- ۱۶-۶- الف- درصد اعتبارات عمرانی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل اعتبارات

آن وزارتخانه؛

۶-۱۷- الف- درصد اعتبارات تحقیقاتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛

۶-۱۸- الف- درصد اعتبارات تحقیقاتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛

۶-۱۹- الف- درصد اعتبارات تحقیقاتی آموزش عالی از کل اعتبارات تحقیقاتی کشور به تفکیک دو وزارتخانه علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

۶-۲۰- الف- درصد اعتبارات دانشجویی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛

۶-۲۱- الف- درصد اعتبارات دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از کل اعتبارات آن وزارتخانه؛

۶-۲۲- الف- سرانه اعتبارات دانشجویی به تفکیک دانشگاه‌های پزشکی و غیرپزشکی و دولتی و غیردولتی؛

۶-۲۳- الف- سرانه دانشجویی اعتبار تخصیص یافته به فعالیت‌های فرهنگی و فوق برنامه در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۶-۲۴- الف- درصد هزینه‌های امور فرهنگی و فوق برنامه از اعتبارات و عواید اختصاصی آموزش عالی.

شاخص‌های ارزیابی خرد آموزش عالی

۱-ب- شاخص‌های کلی

بخش کمی

۱-۱- ب- تعداد اعضای هیأت علمی بر حسب مرتبه علمی به تفکیک گروه عمده تحصیلی و جنسیت؛

۱-۲- ب- درصد مربیان آموزشیار، مربیان، استادیاران، دانشیاران و استادان از کل اعضای هیأت علمی به تفکیک؛

۱-۳- ب- درصد اعضای هیأت علمی جدیدالاستخدام از کل اعضای هیأت علمی در سال؛

۱-۴- ب- درصد اعضای هیأت علمی بازنشسته از کل اعضای هیأت علمی در سال؛

۱۰۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱-۵- ب- درصد اعضای هیأت علمی زن از کل اعضای هیأت علمی؛
- ۱-۶- ب- درصد اعضای هیأت علمی تبدیل وضعیت یافته از پیمانی به رسمی آزمایشی از کل اعضای هیأت علمی پیمانی در سال؛
- ۱-۷- ب- میانگین سن اعضای هیأت علمی به تفکیک مرتبه علمی و جنسیت؛
- ۱-۸- ب- درصد اعضای هیأت علمی تمام وقت از کل اعضای هیأت علمی؛
- ۱-۹- ب- درصد اعضای هیأت علمی نیمه وقت از کل اعضای هیأت علمی؛
- ۱-۱۰- ب- درصد اعضای هیأت علمی ارتقای یافته به مرتبه بالاتر در سال از کل اعضای هیأت علمی؛
- ۱-۱۱- ب- درصد مربیان ارتقا یافته به مرتبه استادیاری در سال از کل مربیان؛
- ۱-۱۲- ب- درصد استادیاران ارتقا یافته به مرتبه دانشیاری در سال از کل استادیاران؛
- ۱-۱۳- ب- درصد دانشیاران ارتقا یافته به مرتبه استادی در سال از کل دانشیاران؛
- ۱-۱۴- ب- نسبت اعضای هیأت علمی دارای سمت اجرایی به کل اعضای هیأت علمی تمام وقت؛
- ۱-۱۵- ب- توزیع درصدی کارکنان برحسب مدرک تحصیلی (زیر دیپلم، دیپلم، کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری)؛
- ۱-۱۶- ب- نسبت تعداد کارکنان به تعداد اعضای هیأت علمی؛
- ۱-۱۷- ب- نسبت تعداد کارکنان به تعداد دانشجویان؛
- ۱-۱۸- ب- درصد کارکنان زن از کل کارکنان؛
- ۱-۱۹- ب- درصد کارکنان شاغل در پست های تخصصی از کل کارکنان؛
- ۱-۲۰- ب- درصد کارکنان استخدام شده در سال؛
- ۱-۲۱- ب- میانگین سن کارکنان به تفکیک جنسیت؛
- ۱-۲۲- ب- درصد افراد خارج شده از سیستم (بازنشسته، باز خرید، مستعفی، ترک خدمت و ...) به تفکیک کارکنان و اعضای هیأت علمی و بر حسب جنسیت؛
- ۱-۲۳- ب- تعداد جلسات رسمی مدیریت به تفکیک با اعضای هیأت علمی و کارکنان؛
- ۱-۲۴- ب- تعداد پیشنهادهای ارائه شده در زمینه های مختلف کاری به وزارت

بخش اول: کلیات / ۱۰۱

متبوع از سوی مدیریت.

بخش کیفی

۱-۲۵-ب- میزان استقلال دانشگاه در تصمیم‌گیری و اجرای امور مربوط؛

۱-۲۶-ب- چگونگی آزادی علمی در دانشگاه؛

۱-۲۷-ب- میزان رضایت اعضای هیأت علمی از مدیریت دانشگاه به تفکیک مرتبه

علمی و جنسیت؛

۱-۲۸-ب- نحوه عملکرد مدیریت در مورد سنجش بهره‌وری اعضای هیأت علمی؛

۱-۲۹-ب- میزان به‌کارگیری معیارهای مناسب در انتخاب مدیران دانشگاه (مدیران

ارشد، میانی و عملیاتی)؛

۱-۳۰-ب- میزان رضایت شغلی اعضای هیأت علمی به تفکیک مرتبه علمی و

جنسیت؛

۱-۳۱-ب- میزان رضایت شغلی کارکنان به تفکیک جنسیت.

۲-ب- شاخص‌های آموزشی

بخش کمی

۲-۱-ب- نسبت اعضای هیأت علمی به دانشجویان در کل و به تفکیک مرتبه

علمی؛

۲-۲-ب- میانگین واحدهای درسی تدریس شده توسط هر عضو هیأت علمی در هر

نیم‌سال تحصیلی؛

۲-۳-ب- نسبت مدرسین مدعو به کل اعضای هیأت علمی در سال؛

۲-۴-ب- میانگین ساعات مشاوره اعضای هیأت علمی با دانشجویان در هفته؛

۲-۵-ب- میانگین نمره امتحانات جامع علوم پایه در سطح دانشگاه‌های علوم

پزشکی در سال؛

۲-۶-ب- میانگین نمره امتحانات جامع پیش‌کاروری در سطح دانشگاه‌های علوم

پزشکی در سال؛

۲-۷-ب- تعداد رشته‌های دایر به تفکیک مقطع و گروه عمده تحصیلی؛

۲-۸-ب- درصد رشته‌های دایر در دانشگاه از کل رشته‌های دایر در سطح کشور به

تفکیک گروه‌های عمده تحصیلی؛

۱۰۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۹-۲- ب- درصد رشته‌های نو و نیز رشته‌های بین رشته‌ای از تعداد کل رشته‌های دایر در دانشگاه؛
- ۱۰-۲- ب- تعداد کل گرایش‌های تحصیلی دایر به تفکیک رشته‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی؛
- ۱۱-۲- ب- تعداد رشته‌های مرتبط با علوم اسلامی؛
- ۱۲-۲- ب- تعداد دوره‌های آموزشی مجازی، کوتاه‌مدت و آزاد به تفکیک؛
- ۱۳-۲- ب- درصد برنامه‌های درسی بازنگری شده (در محدوده مقررات مربوط) در سال؛
- ۱۴-۲- ب- تعداد نرم‌افزارهای تخصصی و آموزشی موجود در دانشگاه؛
- ۱۵-۲- ب- تعداد دفعات ارزیابی مدیریت از وضعیت آموزشی دانشگاه در سال؛
- ۱۶-۲- ب- درصد اعضای هیأت علمی تشویق شده (اعم از مادی و معنوی) توسط دانشگاه در سال؛
- ۱۷-۲- ب- تعداد دوره‌های آموزشی علمی طی شده توسط مدیران آموزشی؛
- ۱۸-۲- ب- سرانه فضای کارگاه، آزمایشگاه، مزرعه و ... به تفکیک؛
- ۱۹-۲- ب- نسبت تخت آموزشی به دانشجو (ویژه رشته‌های علوم پزشکی)؛
- ۲۰-۲- ب- تعداد دوره‌های بازآموزی کوتاه‌مدت، میان مدت و بلند مدت برگزار شده برای مدیران (به تفکیک مدیران ارشد، میانی و اجرایی)؛
- ۲۱-۲- ب- تعداد کارگاه‌های آموزشی برگزار شده برای اعضای هیأت علمی در سال؛
- ۲۲-۲- ب- درصد دانشکده‌های دارای برنامه مدون (آموزشی، پژوهشی و ...) از کل دانشکده‌های دانشگاه؛
- ۲۳-۲- ب- درصد گروه‌های آموزشی دارای برنامه مدون (آموزشی، پژوهشی و ...) از کل گروه‌های آموزشی دانشگاه؛
- ۲۴-۲- ب- سرانه فضای آموزشی (کلاس درس)؛
- ۲۵-۲- ب- سرانه فضای دانشگاه؛
- ۲۶-۲- ب- میانگین سنوات تحصیلی دانش‌آموختگان در مقاطع مختلف تحصیلی؛
- ۲۷-۲- ب- درصد دانشجویان مشروطی به تفکیک مقطع و گروه عمده تحصیلی از کل دانشجویان همان مقطع و گروه عمده تحصیلی؛
- ۲۸-۲- ب- درصد دانشجویان محروم از تحصیل به تفکیک مقطع، گروه عمده

بخش اول: کلیات / ۱۰۳

تحصیلی و علت محرومیت از کل دانشجویان؛

۲-۲۹- ب- میانگین تعداد واحدهای مردودی دانشجویان برحسب رشته و مقطع

تحصیلی در هر نیمسال؛

۲-۳۰- ب- میانگین واحدهای اخذ شده توسط هر دانشجو به تفکیک مقطع و رشته

تحصیلی در هر نیمسال تحصیلی؛

۲-۳۱- ب- نرخ بهره‌برداری از کارگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها، کلاس‌های درس، مزارع

آموزشی، بیمارستان‌ها و ... در دانشگاه به تفکیک گروه عمده تحصیلی.

بخش کیفی

۲-۳۲- ب- میزان سازگاری قوانین و مقررات آموزشی با شرایط عمومی و

واقعیت‌های دانشگاه؛

۲-۳۳- ب- نحوه ارتباط دانشگاه با دانش‌آموختگان؛

۲-۳۴- ب- میزان آگاهی قبلی پذیرفته‌شدگان دانشگاه از رشته‌های تحصیلی

انتخاب شده؛

۲-۳۵- ب- نحوه عملکرد مدیریت در مورد سنجش بهره‌وری دانش‌آموختگان؛

۲-۳۶- ب- میزان رضایت اعضای هیأت علمی از امکانات آموزشی موجود؛

۲-۳۷- ب- کیفیت فضای آموزشی دانشگاه برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی؛

۲-۳۸- ب- میزان بهره‌برداری از وسایل اداری، دستگاه‌ها و تجهیزات آزمایشگاهی،

کارگاهی و به تفکیک گروه عمده تحصیلی؛

۲-۳۹- ب- میزان تطابق امور اجرایی آموزش با قوانین و مقررات و دستورالعمل‌ها؛

۲-۴۰- ب- میزان رضایت کارکنان غیرهیأت علمی از آموزش‌های ضمن خدمت به

تفکیک جنسیت؛

۲-۴۱- ب- میزان رضایت دانشجویان از کیفیت تدریس به تفکیک گروه‌های عمده

تحصیلی؛

۲-۴۲- ب- میزان رضایت دانش‌آموختگان از کاربردی بودن مطالب آموزشی.

۳- ب- شاخص‌های پژوهشی

بخش کمی

۳-۱- ب- تعداد مراکز تحقیقاتی در دانشگاه؛

- ۳-۲-ب- درصد کارکنان تحقیقاتی از کل کارکنان؛
- ۳-۳-ب- تعداد اختراعات و اکتشافات به ثبت رسیده در سال؛
- ۳-۴-ب- تعداد جوایز علمی کسب شده توسط اعضای هیأت علمی در سال؛
- ۳-۵-ب- نسبت تعداد پژوهشگران به کل اعضای هیأت علمی در سال؛
- ۳-۶-ب- نسبت مقالات منتشر شده اعضای هیأت علمی در مجلات علمی- پژوهشی داخلی و مجلات نمایه شده در فهرست‌های معتبر بین‌المللی، به تعداد کل اعضای هیأت علمی به تفکیک در سال؛
- ۳-۷-ب- نسبت مقالات ارائه شده در کنفرانس‌ها و سمینارهای علمی به تعداد کل اعضای هیأت علمی در سال به تفکیک داخلی و خارجی؛
- ۳-۸-ب- توزیع درصدی کتب تألیف و ترجمه شده، توسط اعضای هیأت علمی و دانشجویان؛
- ۳-۹-ب- نسبت تعداد طرح‌های تحقیقاتی خاتمه‌یافته به کل اعضای هیأت علمی در سال؛
- ۳-۱۰-ب- درصد اعضای هیأت علمی استفاده‌کننده از فرصت مطالعاتی در سال به تفکیک مرتبه علمی و جنسیت؛
- ۳-۱۱-ب- متوسط ساعات استفاده از خدمات پایگاه‌های اطلاع‌رسانی به تفکیک استاد و دانشجو در سال؛
- ۳-۱۲-ب- نسبت تعداد عناوین مجلات علمی- پژوهشی موجود در دانشگاه به تعداد رشته‌ها و به تفکیک داخلی و خارجی؛
- ۳-۱۳-ب- نسبت تعداد عناوین مجلات علمی- پژوهشی موجود در کتابخانه‌های دانشگاه (به زبان‌های مختلف) به کل دانشجویان؛
- ۳-۱۴-ب- تعداد گزارش‌ها، پایان‌نامه‌ها، اسناد و مدارک علمی موجود در کتابخانه‌های دانشگاه؛
- ۳-۱۵-ب- تعداد نسخه‌های خطی و اسناد قدیمی موجود در کتابخانه‌های دانشگاه؛
- ۳-۱۶-ب- تعداد دفعات ارزیابی مدیریت از وضعیت پژوهشی دانشگاه؛
- ۳-۱۷-ب- تعداد موارد تشویق و تقدیر اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان بخاطر مشارکت در تحقیقات علمی، به تفکیک؛

بخش اول: کلیات / ۱۰۵

۳-۱۸-ب- تعداد پیشنهادهای ارایه شده در حوزه تحقیقات به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر وزارتخانه‌ها و نهادها به تفکیک.

بخش کیفی

۳-۱۹-ب- میزان تطابق تحقیقات انجام شده در دانشگاه با هدف‌های برنامه توسعه کشور؛

۳-۲۰-ب- میزان کارآیی نظام اطلاع‌رسانی دانشگاه؛

۳-۲۱-ب- میزان تبادل استاد و دانشجو با سایر دانشگاه‌های جهان؛

۳-۲۲-ب- میزان رضایت اعضای هیأت علمی از تسهیلات موجود برای ارایه و انتشار آثار علمی- تخصصی خود در داخل و خارج از کشور.

۴-ب- شاخص‌های دانشجویی

بخش کمی

۴-۱-ب- درصد پذیرفته‌شدگان دانشگاه از کل پذیرفته‌شدگان آموزش عالی در بخش دولتی به تفکیک گروه عمده تحصیلی، مقطع تحصیلی و جنسیت؛

۴-۲-ب- میانگین رتبه آزمون سراسری ۳۰٪ اول پذیرفته‌شدگان در دانشگاه به تفکیک گروه عمده تحصیلی؛

۴-۳-ب- میانگین رتبه آزمون سراسری ۵٪ آخر پذیرفته‌شدگان در دانشگاه به تفکیک گروه عمده تحصیلی؛

۴-۴-ب- توزیع درصدی دانشجویان پذیرفته شده به تفکیک سهمیه ورود؛

۴-۵-ب- درصد پذیرفته‌شدگان دوره کارشناسی ارشد به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی از کل دانش‌آموختگان کارشناسی همان سال دانشگاه؛

۴-۶-ب- درصد پذیرفته‌شدگان دوره دکتری تخصصی از کل دانش‌آموختگان

کارشناسی ارشد همان سال دانشگاه به تفکیک در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی؛

۴-۷-ب- نسبت پذیرفته‌شدگان دوره‌های فوق تخصصی و فلوشیپ به کل

پذیرفته‌شدگان؛

۴-۸-ب- نسبت پذیرفته‌شدگان آزمون دوره دستیاری پزشکی، دندان پزشکی و

داروسازی به کل پذیرفته‌شدگان دانشگاه؛

۱۰۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۴-۹-ب- درصد دانشجویان در گروه‌های عمده تحصیلی از کل دانشجویان دانشگاه؛
- ۴-۱۰-ب- نرخ رشد دانشجویی دانشگاه؛
- ۴-۱۱-ب- میانگین سن دانشجویان به تفکیک جنسیت و مقاطع مختلف تحصیلی در گروه‌های عمده تحصیلی؛
- ۴-۱۲-ب- درصد دانشجویان بومی از کل دانشجویان دانشگاه؛
- ۴-۱۳-ب- تعداد دانشجویان نمونه و برگزیده در المپیادها؛
- ۴-۱۴-ب- درصد استفاده کنندگان از خوابگاه از کل دانشجویان متقاضی و واجد شرایط استفاده از خوابگاه به تفکیک جنسیت و وضعیت تأهل؛
- ۴-۱۵-ب- متوسط ساعات استفاده دانشجویان از خدمات پایگاه‌های اطلاعاتی به تفکیک مقطع و گروه‌های عمده تحصیلی؛
- ۴-۱۶-ب- میانگین ساعات استفاده هر دانشجو از شبکه اینترنت دانشگاه در سال؛
- ۴-۱۷-ب- سرانه دانشجویی عرض باند اتصال به شبکه اینترنت دانشگاه؛
- ۴-۱۸-ب- نسبت دانشجویان دارای کار دانشجویی به تعداد کل دانشجویان به تفکیک جنسیت در گروه‌های عمده تحصیلی؛
- ۴-۱۹-ب- میانگین ساعات اشتغال به کار دانشجویی در هفته؛
- ۴-۲۰-ب- تعداد دانشجویان وام گیرنده به تفکیک نوع وام (ازدواج، مسکن، تحصیلی و ...) در سال؛
- ۴-۲۱-ب- درصد دانشجویان تشویق و تقدیر شده از کل دانشجویان در سال؛
- ۴-۲۲-ب- تعداد جلسات عمومی رییس دانشگاه با دانشجویان در سال؛
- ۴-۲۳-ب- سرانه فضای خوابگاهی به تفکیک جنسیت و تأهل؛
- ۴-۲۴-ب- سرانه فضای اتاق کار برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری؛
- ۴-۲۵-ب- تعداد پیشنهادهای مستند ارایه شده در حوزه دانشجویی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- ۴-۲۶-ب- درصد دستیاران دندان پزشکی، پزشکی و داروسازی از کل دستیاران دانشگاه.
- بخش کیفی**
- ۴-۲۷-ب- میزان رضایت دانشجویان از مدیریت دانشگاه به تفکیک مقطع و گروه عمده تحصیلی؛

بخش اول: کلیات / ۱۰۷

- ۴-۲۸- ب- میزان فرصت‌ها و امکانات موجود برای رشد خلاقیت‌های دانشجویی؛
- ۴-۲۹- ب- میزان رضایت دانشجویان از خدمات مشاوره‌ای تحصیلی؛
- ۴-۳۰- ب- میزان رضایت دانشجویان از تسهیلات و امکانات موجود برای انجام تحقیقات؛
- ۴-۳۱- ب- میزان رضایت دانش‌آموختگان از تسهیلات اشتغال؛
- ۴-۳۲- ب- میزان رضایت دانش‌آموختگان در مورد استمرار آموزش (آموزش‌های دوره‌ای، همایش‌ها ...).

۵- ب- شاخص‌های فرهنگی

بخش کمی

- ۵-۱- ب- تعداد مساجد و نمازخانه‌های دانشگاه؛
- ۵-۲- ب- تعداد سفرهای زیارتی و سیاحتی عمومی برگزار شده در سال؛
- ۵-۳- ب- تعداد کلاس‌های دروس معارف اسلامی (رسمی و آزاد)؛
- ۵-۴- ب- تعداد مقالات منتشر شده در دانشگاه در حوزه دین؛
- ۵-۵- ب- درصد دانشجویان استفاده‌کننده از تسهیلات سفرهای سیاحتی و زیارتی از کل دانشجویان در سال؛
- ۵-۶- ب- درصد کارکنان استفاده‌کننده از تسهیلات سفرهای سیاحتی و زیارتی از کل کارکنان در سال؛
- ۵-۷- ب- نسبت تعداد تشکل‌های دانشجویی به تعداد کل دانشجویان دانشگاه؛
- ۵-۸- ب- درصد دانشجویان شرکت‌کننده در اردوهای فرهنگی و هنری برگزار شده از کل دانشجویان به تفکیک مقطع تحصیلی و جنسیت؛
- ۵-۹- ب- درصد دانشجویان عضو تشکل‌های دانشجویی به تفکیک مقطع تحصیلی و جنسیت؛
- ۵-۱۰- ب- درصد دانشجویان شرکت‌کننده در مسابقات ورزشی از کل دانشجویان به تفکیک مقطع تحصیلی و جنسیت؛
- ۵-۱۱- ب- نسبت مساحت مکان‌های ورزشی به تفکیک سرپوشیده و سرباز به تعداد کل دانشجویان؛
- ۵-۱۲- ب- نسبت مساحت نمازخانه‌ها به کل کارکنان و دانشجویان به تفکیک؛

۱۰۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۵-۱۳-ب- تعداد دانشجویان عضو تیم‌های ورزشی؛
- ۵-۱۴-ب- تعداد رشته‌های ورزشی که دانشگاه در مسابقات سراسری دانشجویی آن در سطح کشور شرکت می‌کند؛
- ۵-۱۵-ب- تعداد ساعات فعالیت‌های فوق برنامه و تفریحی ارائه شده برای دانشجویان در هفته؛
- ۵-۱۶-ب- نسبت حکم‌های انضباطی صادره شده به کل دانشجویان؛
- ۵-۱۷-ب- نسبت تعداد نشریه‌های علمی و فرهنگی موجود به تعداد کل دانشجویان به تفکیک عناوین و تیراژ کل؛
- ۵-۱۸-ب- تعداد برنامه‌های فرهنگی به تفکیک همایش‌های فرهنگی اجتماعی و نمایشگاه‌های برگزار شده در سال؛
- ۵-۱۹-ب- تعداد مسابقات ورزشی برگزار شده در دانشگاه با سایر دانشگاه‌ها یا دیگر مراکز؛

۵-۲۰-ب- تعداد دوره مسابقات قرآنی برگزار شده در دانشگاه؛

۵-۲۱-ب- تعداد کانون‌ها و هیأت‌های مذهبی دانشجویان در دانشگاه.

بخش کیفی

- ۵-۲۲-ب- میزان توجه و ارج‌گذاری به نخبگان دانشگاه؛
- ۵-۲۳-ب- میزان رضایت اعضای هیأت علمی و دانشجویان از تکریم مقام معلم در دانشگاه؛
- ۵-۲۴-ب- میزان رضایت اعضای هیأت علمی از منزلت اجتماعی خود؛
- ۵-۲۵-ب- میزان رضایت دانشجویان از منزلت اجتماعی خود؛
- ۵-۲۶-ب- میزان تمایل اعضای هیأت علمی نسبت به ترویج ارزش‌های دینی؛
- ۵-۲۷-ب- میزان تمایل اعضای هیأت علمی نسبت به ترویج اخلاق و معنویت؛
- ۵-۲۸-ب- میزان تمایل اعضای هیأت علمی نسبت به ترویج و تقویت هویت ملی؛
- ۵-۲۹-ب- میزان علاقه دانشجویان به فرهنگ و هویت ملی؛
- ۵-۳۰-ب- میزان رضایت دانشجویان از تسهیلات موجود برای فعالیت‌های فوق برنامه (ورزشی، فرهنگی و ...)
- ۵-۳۱-ب- میزان رضایت دانشجویان از نقش تربیتی اعضای هیأت علمی.

۶-ب- شاخص‌های اعتبارات و امکانات

بخش کمی

- ۶-۱-ب- میانگین کل پرداختی به اعضای هیأت علمی و کارکنان به تفکیک؛
- ۶-۲-ب- نسبت پرداخت حق‌التدریس اعضای هیأت علمی به کل حقوق و مزایای هیأت علمی تمام‌وقت؛
- ۶-۳-ب- میانگین دریافتی اعضای هیأت علمی از محل قراردادهای آموزشی و خدماتی؛
- ۶-۴-ب- میانگین دریافتی اعضای هیأت علمی از محل قراردادهای تحقیقاتی؛
- ۶-۵-ب- نسبت پرداختی به اعضای هیأت علمی بابت طرح تمام‌وقتی (کارآیی و ...) به کل دریافتی آنان؛
- ۶-۶-ب- نسبت هزینه صرف شده برای انتشارات به اعتبارات کل دانشگاه به تفکیک جزوه، کتاب و مجلات علمی؛
- ۶-۷-ب- درصد اعتبارات صرف شده در امور رفاهی هیأت علمی و کارکنان از کل اعتبارات دانشگاه؛
- ۶-۸-ب- نسبت درآمدهای اختصاصی آموزشی، پژوهشی و خدماتی به کل اعتبارات جاری دانشگاه به تفکیک؛
- ۶-۹-ب- نسبت هزینه پرداخت اجاره ساختمان به تفکیک اداری، آموزشی، پژوهشی و فوق برنامه (فرهنگی، ورزشی و ...) به کل اعتبارات جاری دانشگاه؛
- ۶-۱۰-ب- سرانه اعتبارات تحقیقاتی اعضای هیأت علمی به تفکیک دولتی و اختصاصی؛
- ۶-۱۱-ب- درصد اعتبارات تحقیقاتی از کل اعتبارات دانشگاه؛
- ۶-۱۲-ب- درصد اعتبارات صرف شده در تحقیقات از کل اعتبارات دانشگاه؛
- ۶-۱۳-ب- درصد اعتبارات صرف شده در آموزش از کل اعتبارات دانشگاه؛
- ۶-۱۴-ب- هزینه سرانه دانشجو به تفکیک مقطع و گروه‌های عمده تحصیلی؛
- ۶-۱۵-ب- هزینه تمام شده تحصیلی برای هر دانشجو به تفکیک رشته، مقطع و گروه‌های عمده تحصیلی؛
- ۶-۱۶-ب- درصد اعتبارات صرف شده در امور دانشجویی از کل اعتبارات دانشگاه؛

۱۱۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۶-۱۷-ب- درصد درآمد حاصل از شهریه دانشجویان از کل اعتبارات دانشگاه؛
- ۶-۱۸-ب- سرانه تحقیقاتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی به تفکیک کارشناسی ارشد و دکتری؛
- ۶-۱۹-ب- سرانه دانشجویی اعتبار تخصیص یافته به فعالیت‌های فرهنگی، هنری، اجتماعی و فوق برنامه؛
- ۶-۲۰-ب- درصد هزینه‌های صرف شده در خصوص فعالیت‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشجویان از عواید اختصاصی دانشگاه؛
- ۶-۲۱-ب- سرانه دانشجویی یارانه دولتی (برای تغذیه، بهداشت و ...)
- ۶-۲۲-ب- نسبت تعداد رایانه و دستگاه‌های اداری (زیراکس، چاپگر و ...) به تعداد دانشجویان در دانشگاه؛
- ۶-۲۳-ب- سرانه دانشجویی فضای کتابخانه‌ها، کارگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها و سالن‌های غذاخوری به تفکیک؛
- ۶-۲۴-ب- درصد استفاده کنندگان از سرویس‌های رفت و آمد دانشگاه به تفکیک (هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان)؛
- ۶-۲۵-ب- درصد استفاده کنندگان از امکانات تفریحی مؤسسه (استخر، محیط ورزشی، باشگاه) به تفکیک دانشجو، هیأت علمی و کارکنان؛
- ۶-۲۶-ب- تعداد خودروهای در تملک به تفکیک عمومی (اتوبوس و مینی‌بوس)، سواری و خودروهای سنگین (کامیون، تراکتور، لودر و ...)
- ۶-۲۷-ب- درصد کارکنان استفاده کننده از وام‌های دانشگاه؛
- ۶-۲۸-ب- درصد اعضای هیأت علمی دارای کارت اعتباری؛
- ۶-۲۹-ب- نسبت ساعات حضور رییس و معاونان در مؤسسه یا دانشگاه جهت امور مدیریتی به کل ساعات حضور در هفته؛
- ۶-۳۰-ب- درصد اعضای هیأت علمی که از طرح محرومیت از مطب بهره‌مند هستند به تفکیک مرتبه علمی (ویژه دانشگاه‌های علوم پزشکی)؛
- ۶-۳۱-ب- میانگین ساعات حضور هفتگی اعضای هیأت علمی در دانشگاه؛
- ۶-۳۲-ب- نسبت تعداد دفاتر (اتاق‌های) اعضای هیأت علمی به کل اعضای هیأت علمی تمام‌وقت؛

بخش اول: کلیات / ۱۱۱

- ۳۳-۶- ب- نسبت مساحت کل دفاتر مخصوص اعضای هیأت علمی به تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت؛
- ۳۴-۶- ب- توزیع درصدی اعضای هیأت علمی و کارکنان از نظر وضعیت مسکن (شخصی، استیجاری، سازمانی و ...)
- ۳۵-۶- ب- نسبت تعداد اتوبوس‌های مخصوص ایاب و ذهاب دانشجویان به تعداد دانشجویان استفاده کننده.

بخش کیفی

- ۳۶-۶- ب- چگونگی تخصیص و هزینه اعتبارات تحقیقاتی دانشگاه (در سرفصل‌های پرسنلی، مواد مصرفی و وسایل و تجهیزات)؛
- ۳۷-۶- ب- نحوه عملکرد مدیریت در خصوص سنجش بهره‌وری سرمایه در دانشگاه؛
- ۳۸-۶- ب- نحوه عملکرد مدیریت در جذب اعتبارات عمرانی؛
- ۳۹-۶- ب- نحوه عملکرد مدیریت در کسب و هزینه کردن درآمدهای اختصاصی؛
- ۴۰-۶- ب- نحوه عملکرد مدیریت در جذب کمک‌های مردمی؛
- ۴۱-۶- ب- نحوه عملکرد مدیریت در خصوص صرفه‌جویی در هزینه‌های اداری-پرسنلی، آموزشی، پژوهشی، مسافرت، حمل و نقل، تعمیرات، نگهداری و ...؛
- ۴۲-۶- ب- نحوه عملکرد مدیریت در هزینه نمودن اعتبارات جاری؛
- ۴۳-۶- ب- کیفیت ارزیابی مدیریت از امور دانشگاه و بهره‌وری از نتایج آن.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید محمد خاتمی

قانون تشکیل هیأت‌های امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب جلسات ۱۸۱ و ۱۸۳ مورخ ۹ و ۶۷/۱۲/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

ماده ۱- هر یک از وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی وابسته به خود (مؤسسات پژوهشی که وابسته به دو وزارتخانه فوق بوده و شامل مراکز پژوهشی وابسته به دانشگاه‌ها نمی‌شود)^۱ که در این قانون «مؤسسه» نامیده می‌شود هیأت امنایی با ترکیب ذیل تشکیل خواهند داد:

الف) وزیر؛

ب) رئیس مؤسسه؛

ج) ۶ تا ۹ نفر از شخصیت‌های علمی و فرهنگی و یا اجتماعی محلی و کشوری که نقش مؤثری در توسعه و پیشرفت مؤسسه مربوط داشته باشند؛

د) وزیر و یا نماینده وزیر برنامه و بودجه.

تبصره - حداقل دو نفر از شخصیت‌های بند «ج» باید از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها باشند.^۲

ماده ۲- اعضای بند «ج» به پیشنهاد وزیر و با تأیید و حکم ریاست جمهوری برای

۱- مطلب داخل کمانه، به موجب مصوبه ۲۷۷ مورخ ۷۱/۱/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی اضافه شده است.

۲- در مورد ترکیب هیأت امنای دانشگاه‌ها به قانون مرتبط به مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص ترکیب هیأت امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب ۷۶/۴/۳ مجلس شورای اسلامی مراجعه شود.

بخش اول: کلیات / ۱۱۳

مدت ۴ سال منصوب می‌شوند^۱ و در یک زمان حداکثر می‌توانند عضو دو هیأت امنای باشند و انتخاب مجدد ایشان بلامانع است.

ماده ۳- ریاست هیأت امنای مؤسسه بر حسب مورد به‌عهدده وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

ماده ۴- دبیر هیأت امنای رییس مؤسسه مربوط خواهد بود.

ماده ۵- وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌توانند در صورت اقتضا دو یا چند مؤسسه مربوط به خود را زیر نظر یک هیأت امنای قرار دهند. در چنین مواردی کلیه رؤسای (مؤسسات) عضو هیأت امنای می‌باشند و دبیر این هیأت را نیز وزیر از میان یکی از این رؤسا انتخاب خواهد کرد.

ماده ۶- در مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی وابسته به وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های دیگر که مجوز تأسیس آنها از طریق وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صادر شده است، وزیر یا مسؤول سازمان مربوط به جای یکی از اعضای بند «ج» ماده (۱) عضویت ریاست هیأت امنای را عهده‌دار خواهد بود. تبصره- در این‌گونه مؤسسات سایر اعضای بند «ج» ماده (۱) این قانون به پیشنهاد وزیر یا مسؤول سازمان مربوط و حسب مورد با تأیید و حکم وزیر فرهنگ و آموزش عالی و یا وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی منصوب می‌شوند.

ماده ۷- وظایف و اختیارات هیأت امنای:

الف) تصویب آیین‌نامه داخلی؛

ب) تصویب سازمان اداری مؤسسه براساس ضوابطی که به پیشنهاد وزارتخانه‌های مربوط با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد رسید؛^۲

۱- به موجب ماده دو قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی، صدور احکام اعضای هیأت‌های امنای، به وزیر علوم، تحقیقات و فناوری واگذار شده است.

۲- به موجب ماده ده قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بند ب ماده ۲۰ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی،

- (ج) بررسی و تصویب بودجه مؤسسه که از طرف رییس مؤسسه پیشنهاد می‌شود؛
- (د) تصویب بودجه تفصیلی مؤسسه؛
- (ه) تصویب حساب‌ها و ترازنامه سالانه مؤسسه؛
- (و) تصویب نحوه وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن؛
- (ز) تعیین حسابرس و خزانه‌دار برای مؤسسه؛
- (ح) کوشش برای جلب کمک‌های بخش خصوصی و عواید محلی اعم از نقدی، تجهیزاتی، ساختمانی با رعایت ضوابط مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- (ط) تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی که بر حسب مورد پس از تأیید وزارتخانه مربوط قابل اجرا می‌باشد؛
- (ی) پیشنهاد میزان فوق‌العاده‌های اعضای هیأت علمی و غیرهیأت علمی (کارشناسان و تکنسین‌ها) که بر حسب مورد پس از تأیید وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قابل اجرا می‌باشد؛^۱
- (ک) تعیین نحوه اداره واحدهای تولیدی، خدماتی، کارگاهی و بهداشت و درمانی مؤسسه در چارچوب ضوابطی که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید؛
- (ل) تعیین میزان پرداخت حق‌التحقیق، حق‌التدریس، حق‌الترجمه، حق‌التألیف و نظایر آن؛
- (م) بررسی گزارش مؤسسه که از طرف رییس ارایه می‌شود؛
- (ن) تصویب مقررات استخدامی اعضای هیأت علمی مؤسسه که به‌منظور هماهنگی پس از تأیید وزارتخانه مربوط قابل اجرا خواهد بود.
- ماده ۸-** اعتبارات هر یک از مؤسسات صرفاً در قالب برنامه و به‌صورت کمک بودجه سالانه کل کشور منظور و تصویب می‌شود و تخصیص اعتبار حداقل هر ۳ ماه به‌مأخذ سه دوازدهم بودجه مصوب از طریق مقام‌های اجرایی ذی‌ربط کلاً در اختیار هر یک از مؤسسات قرار خواهد گرفت.

تصویب سازمان اداری مؤسسه به هیأت امنای واگذار شده است.

۱- به موجب بند (ب) ماده ۲۰ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی، به هیأت امنای واگذار شده است.

بخش اول: کلیات / ۱۱۵

ماده ۹- امور مالی و معاملاتی مؤسسات جز در مورد ذی‌حسابی موضوع ماده ۳۱ قانون محاسبات عمومی،^۱ مشمول سایر مقررات قانون مزبور و آیین‌نامه معاملات دولتی و سایر قوانین مربوط به مؤسسات دولتی نخواهد بود.

ماده ۱۰- رسیدگی به حساب‌های سالانه مؤسسه براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که بر حسب مورد به وسیله وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.^۲

ماده ۱۱- مادام که هیأت‌های امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی براساس این قانون تشکیل نشده و آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز به تصویب نرسیده است، طبق مقررات سابق عمل خواهد شد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید علی خامنه‌ای

۱- ماده ۱۰ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب سال ۱۳۸۳

مجلس شورای اسلامی

۲- همان

قانون تأسیس دانشگاه تهران مصوب ۱۳۱۳/۰۳/۰۸ مجلس شورای ملی

ماده ۱- مجلس شورای ملی به وزارت معارف اجازه می‌دهد مؤسسه‌ای به نام دانشگاه برای تعلیم درجات عالی‌ه علوم و فنون و ادبیات و فلسفه در طهران تأسیس نماید.

ماده ۲- دانشگاه دارای شعب ذیل است که هر یک از آنها موسوم به دانشکده خواهد بود:

- ۱- علوم معقول و منقول؛
- ۲- علوم طبیعی و ریاضی؛
- ۳- ادبیات و فلسفه و علوم تربیتی؛
- ۴- طب و شعب و فروع آن؛
- ۵- حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی؛
- ۶- فنی.

دانش‌سراهای عالی و مدارس صنایع مستظرفه ممکن است از مؤسسات دانشگاه محسوب شوند و نیز ممکن است مدارس و مؤسسات دیگری لدی‌الاقضاء به دانشگاه منضم گردد.

ماده ۳- رییس دانشگاه در آغاز افتتاح بر حسب پیشنهاد وزیر معارف و به موجب فرمان همایونی تعیین و بعدها بر طبق ماده ۱۴ بر حسب پیشنهاد شورای دانشگاه و موافقت وزیر معارف به موجب فرمان همایونی منصوب خواهد شد.

اداره کردن دانشگاه به‌عهده رییس است و معاون دانشگاه و رؤسا و معاونین و استادان دانشکده‌ها بر حسب پیشنهاد رییس دانشگاه از طرف وزیر معارف منصوب می‌شوند؛ سایر مستخدمین بر طبق مقررات این قانون از طرف رییس دانشگاه تعیین می‌گردند.

بخش اول: کلیات / ۱۱۷

تبصره ۱- مدت خدمت رییس دانشگاه و رؤسای دانشکده‌ها سه سال است. بعد از انقضای این مدت ممکن است مجدداً انتخاب شوند.

تبصره ۲- رییس دانشگاه مجاز است علما و دانشمندان مملکتی و خارجی را برحسب پیشنهاد شورای دانشگاه و تصویب وزیر معارف به عضویت افتخاری دانشگاه بپذیرد.

ماده ۴- شورای دانشگاه از اشخاص ذیل تشکیل می‌شود:

- رییس دانشگاه که سمت ریاست شورا را خواهد داشت؛

- معاون؛

- رؤسای دانشکده‌ها؛

- لااقل یک نفر استاد از هر یک از دانشکده‌ها.

ماده ۵- وظایف شورای دانشگاه به قرار ذیل است:

تعیین شرایط ورود محصل به دانشگاه- تدوین دستور تحصیلات دانشکده‌ها تعیین شرایط گرفتن درجه و تصدیق نامه و دیپلم- تهیه نظام‌نامه‌های لازم جهت امتحانات و پیشرفت کار دانشکده‌ها- اظهار نظر در مورد اشخاصی که به سمت استاد و دانشیار از طرف شورای هر دانشکده پیشنهاد شده‌اند- پیشنهاد هر اقدامی که موجب ترقی و اصلاح کار دانشکده باشد- معاونت و کمک فکری با رییس دانشگاه.

ماده ۶- هر یک از دانشکده‌ها دارای شورایی خواهد بود مرکب از معاون و استادان در تحت ریاست رییس دانشکده.

وظایف و تشکیلات شورای مزبور به موجب نظام‌نامه خواهد بود که از تصویب شورای دانشگاه گذشته باشد.

ماده ۷- دانشگاه دارای شخصیت حقوقی می‌باشد و نمایندگی آن به‌عهده رییس است و از لحاظ اداری و مالی دانشگاه مستقل و تحت مسؤولیت مستقیم وزیر معارف خواهد بود.

ماده ۸- دانشگاه می‌تواند در مقابل امور علمی و فنی که اشخاص و مؤسسات غیررسمی رجوع می‌نمایند بر طبق نظام‌نامه مخصوص حق الزحمه دریافت دارد؛ وجوهی که از این راه عاید می‌شود و همچنین اعانه‌هایی که اشخاص مختلف می‌دهند و عایدات

دیگر به استثنای حقوقی که از محصلین دریافت می‌شود به حساب جداگانه در تحت نظر رییس دانشگاه جمع‌آوری و با تصویب وزیر معارف به مصارفی که در شورای دانشگاه پیشنهاد می‌شود خواهد رسید و وزارت معارف در حساب آن حق نظارت خواهد داشت. تبصره- هدایایی که اشخاص یا مؤسسات به‌عنوان وقف و امثال آن جهت امر خاص به دانشگاه تقدیم می‌کنند اداره آنها با دانشگاه است. این قبیل عایدات باید مطابق میل هدیه‌کنندگان صرف شود و تبدیل آن به مصرف دیگر جایز نیست. صورت عایدات و مخارج، همه ساله به وزارت اوقاف تقدیم خواهد شد. دانشگاه در رد و قبول هدایای مذکور آزاد است.

ماده ۹- فارغ‌التحصیل‌های دانشکده‌ها که برحسب مقرراتی که با موافقت نظر وزارت معارف وضع خواهد شد. لاقلاً به درجه اجازه معلمی (لیسانس) نایل شوند از حقوق و امتیازات قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ استفاده خواهند کرد.

ماده ۱۰- معلمین دانشگاه به طبقات سه‌گانه ذیل تقسیم می‌شوند:

اول و دوم- استاد و دانشیار (معاون استاد) که باید علاوه بر داشتن شرایط مقرر در فقرات ۱ و ۳ و ۴ ماده دوم قانون استخدام کشوری، استاد کمتر از سی سال و دانشیار کمتر از بیست و پنج سال نداشته باشند و در رشته که تدریس می‌نمایند درجه علمی آنها را شورای عالی دانشگاه لاقلاً دکتری یا معادل آن تشخیص بدهد؛ سوم- دبیر که باید لاقلاً دارای شرایط معلمین مدارس متوسطه باشد و بر طبق مقررات مربوط به معلمین مذکور استخدام خواهد شد.

سایر مستخدمین از قبیل متصدیان لابراتوارها و کارخانه‌ها و اعضای کتابخانه‌ها و امثال آن و اعضا دفتری تابع مقررات قوانین عمومی خواهند بود.

تبصره- رییس کتابخانه باید از حیث درجه علمی کمتر از دبیر نباشد ولی چنانچه درجه علمی او بالاتر باشد مانند دانشیار استخدام خواهد شد.

ماده ۱۱- از آغاز سال تحصیلی ۱۳۱۳ و بعد، دانشیاران و استادانی که طرف احتیاج دانشگاه می‌شوند و در صورت تعدد داوطلبان با مسابقه مطابق نظام‌نامه مخصوص تعیین خواهند شد.

ماده ۱۲- در طول مدت خدمت، به استادان و دانشیاران ممکن است ده مرتبه

بخش اول: کلیات / ۱۱۹

اضافه حقوق داده شود و اعطای اضافات از مرتبه اول الی سوم هر دو سال و در مراتب بعد، هر سه سال ۱ مرتبه بر طبق نظام‌نامه مخصوص با شرایط ذیل خواهد بود:

۱- ابراز لیافت و استحقاق؛

۲- پیشنهاد رؤسای دانشکده‌ها؛

۳- تصویب شورای دانشگاه.

ماده ۱۳- میزان حقوق درجه اول دانشیار همه ساله بر طبق قانون بودجه معین خواهد شد؛ اضافه حقوقی که در درجات اول تا هشتم دریافت خواهد نمود مساوی خواهد بود با هشت یک حقوق ماقبل و در درجه نهم و دهم با خمس حقوق ماقبل- در مواقع ترفیع به رتبه استادی و یا ریاست دانشکده و یا ریاست دانشگاه عشر حقوق مقام مادون اضافه خواهد شد و پس از آن نیز اضافه حقوق که در باقی درجات دریافت خواهد کرد تا درجه هشت مساوی خواهد بود با هشت یک و در درجات نهم و دهم با خمس حقوق ماقبل.

تبصره- حقوق ماهانه درجه اول دانشیار در سال تحصیلی ۱۴-۱۳۱۳ به میزان یک‌هزار ریال است.

ماده ۱۴- ریاست هر رشته از دروس بر عهده استاد همان رشته است برای ترفیع به رتبه استادی علاوه بر پیدا شدن محل تدریس باید لااقل پنج‌سال دانشیار بوده در رشته خود قابلیت ابراز کرده باشد که مورد قدرشناسی و تصویب شورای دانشگاه واقع شود. رؤسای دانشکده‌ها و دانش‌سراهای عالی پس از کسب نظر شورای دانشکده مربوط از بین استادان و رییس دانشگاه از بین رؤسای دانشکده‌ها انتخاب می‌شوند. انتخاب معاون دانشگاه و معاونین دانشکده‌ها از بین استادان به‌عمل خواهد آمد.

ماده ۱۵- مادامی که معلم دارای شرایط مذکور در ماده ده، بعدد کافی برای استخدام یافت نشود ممکن است از اشخاصی که در رشته از علوم و یا ادبیات به مقامی شامخ رسیده و شورای دانشگاه لیاقت آنها را تصدیق کرده بطور کنترات استخدام شود نیز ممکن است از متخصصین که در خدمت ادارات دولتی هستند در برابر حق‌الزحمه استفاده شود.

ماده ۱۶- اشخاصی که در سال تحصیلی ۱۳۱۲-۱۳۱۳ در مدارس عالی مشغول

۱۲۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

خدمت بوده‌اند چنانچه دارای شرایط مندرجه در ماده ۱۰ این قانون باشند معلم رسمی دانشگاه خواهند بود. درجه و حقوق آنها را وزارت معارف به موجب نظام‌نامه مخصوص و بر طبق آخرین حقوق تدریسی در سال تحصیلی ۱۳۱۲ و ۱۳۱۳ با رعایت ماده ۱۳ این قانون تعیین خواهد نمود. اشخاصی که مشمول قانون استخدام کشوری باشند نیز می‌توانند از مقررات این قانون بهره‌مند گردند.

تبصره ۱- اشخاصی که در سال تحصیلی ۱۲-۱۳۱۳ در مدارس عالی مشغول تدریس بوده لیکن تصدیق دکتری در دست ندارند معلم رسمی دانشگاه خواهند بود ولی باید قبل از انقضای خرداد ۱۳۱۴ در رشته خود رساله تازه تألیف نمایند که مورد قبول شورای دانشگاه واقع شود و به‌أخذ تصدیق استادی در همان رشته نایل می‌شوند و این تصدیق به منزله درجه دکتری آنها در آن رشته خواهد بود.

تبصره ۲- دبیران که به موجب ماده ۱۲ قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ۱۳۱۲ و همچنین دانشیاران که به موجب این قانون آخرین حقوق‌شان مدرک تعیین رتبه آنها می‌شود هرگاه از درجه تجاوز نموده و به درجه بالاتر نرسیده باشند درجه بالاتر را دارا خواهند شد و همچنین معلمینی که در موقع اجرای این قانون و قانون تربیت معلم حقوق درجه اول را نگرفته‌اند دارای درجه اول بوده وزارت معارف می‌تواند در موقع مقتضی با داشتن اعتبار کسر حقوق اینگونه اشخاص را ترمیم نماید.

تبصره ۳- تشخیص رتبه و حقوق استخدامی (اعم از رسمی و کنتراتی و غیره) و استحقاق دریافت اضافه حقوق و ترفیع رتبه بر طبق این قانون و سایر قوانین موضوعه نسبت به کلیه اعضای وزارتخانه‌ها و ادارات مستقره با وزارتخانه یا اداره مستقل مربوطه و تصدیق اداره تقاعد کشوری خواهد بود و چنانچه مستخدمین شکایتی داشته باشند که راجع به تشخیص رتبه یا اضافه حقوق یا ترفیع آنها باشد مرجع کلیه شکایات استخدامی دیوان عالی تمیز خواهد بود.

ماده ۱۷- (اصلاحی ۱۳۳۳/۹/۱۱) ترتیب محاکمه اداری اعضای دانشگاه و تعیین مجازات آنها به موجب نظام‌نامه خاصی است که از طرف شورای دانشگاه تنظیم و به تصویب هیأت وزیران رسیده باشد.

ماده ۱۸- موارد ذیل از قانون استخدام کشوری در مورد رؤسا و معاونین دانشگاه و

بخش اول: کلیات / ۱۲۱

استادان و دانشیاران مجری خواهد بود مواد ۶-۷-۸-۹-۱۱-۱۴-۱۹-۲۸-۶۹.

ماده ۱۹- رؤسا و معاونین دانشگاه و استادان و دانشیاران می‌توانند با ۲۵ سال خدمت و یا با شصت سال عمر و هر قدر سابقه خدمت تقاضای تقاعد نمایند و دولت نیز می‌تواند با دارا بودن شصت سال عمر و لااقل بیست سال خدمت آنان را متقاعد سازد- مابقی شرایط تقاعد آنها بر طبق فصل چهارم قانون استخدام کشوری با رعایت اصلاحاتی که در آن به عمل آمده خواهد بود و به استثنای جزء (د) از ماده واحده اصلاحیه ماده ۴۳ قانون مذکور.

ماده ۲۰- دانشگاه به اشخاصی که در رشته‌ای از علوم یا ادبیات به مقامی شامخ رسیده و یا خدمات بزرگی به عالم انسانیت کرده باشند، شورای عالی دانشگاه پس از مذاقه کامل احراز لیاقت آنها را تصدیق نماید، با تصویب وزیر معارف درجه دکتری افتخاری اعطاء خواهد نمود.

ماده ۲۱- وزارت معارف نظام‌نامه که بر طبق ماده ۱۶ برای اجرای این قانون ضرورت دارد، بعد از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی به موقع اجرا خواهد گذارد.

این قانون که مشتمل بر ۲۱ ماده است در جلسه هشتم خرداد ماه یک‌هزار و سیصد و سیزده شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - حسین دادگر

